

П. Г. УДХАУС
ВРЕМЕ ЗА КОКТЕЙЛИ

Част 3 от „Чичо Фред“

Превод от английски: Деян Кючуков, 1996

chitanka.info

1

Веригата от събития, довела до публикуването на романа „Време за коктейли“, който при цена дванайсет шилинга и половина щеше да породи тук-таме безпокойство и отчаяние на доста по-голяма стойност, бе задвижена в пушалнята на клуб „Търтеите“ в един ранен юлски следобед. Денят беше петък. Един Образ и един Симпатията тъкмо храносмилаха обяда си на каничка кафе, когато към тях се приближи Понго Туисълтън в компанията на висок кльощав мъж с вид на офицер от Кралската гвардия, трийсетина години по-възрастен от него. Движеше се с бойка стъпка и носеше пурата си като полково знаме със сърмен пискюл.

— Йо-хо — рече Образът.

— Йо-хо — поздрави и Симпатията.

— Йо-хо — отвърна Понго. — Познавате вуйчо ми, лорд Икнъм, нали?

— Че как иначе — каза Образът. — Йо-хо, лорд Икнъм.

— Йо-хо — допълни Симпатията.

— Йо-хо — отвърна лордът. — Всъщност ще отида и по-далеч: Йо, страшно много хо! — при което на Образа и Симпатията им стана ясно, че пред тях стои човек, който е хванал Господ за пеша и който, ако носеше шапка, би я килнал на тила си. Човек можеше да си помисли, че ей сега ще се пръсне от добро настроение.

И действително лорд Икнъм се чувстваше точно толкова благоразположен, колкото изглеждаше. Денят бе чудесен, небесата сини с фронтове от високо атмосферно налягане, простиращи се над по-голямата част от Обединеното кралство. Той току-що бе научил новината, че кръщелникът му Джони Пиърс най-сетне е успял да намери наемател за прословутата си къща Хамър Лодж, събираща паяжини вече от години, и въз основа на новото си положение се е сгодил за очарователна девойка, а това винаги са приятни новини за един любящ кръстник. На всичкото отгоре съпругата му като никога го бе пуснула да дойде в Лондон за мача Итън-Хароу.^[1] През по-голямата

част от годината лейди Икнъм го държеше здраво в провинцията, за да ѝ бъде неотлъчно под око — политика, горещо аплодирана от всички, които го познаваха, и в частност от Понго.

Лордът седна, приведе се, за да избегне бучка захар, която дружеска ръка бе запокитила от съседната маса, и демонстрира великолепната си усмивка на младите си приятели. Ако го питаха, под слънцето царяха мир и сладост. Ако сега при него дойдеше поетът Браунинг и речеше, че чучулигата е на клона, охлювът е на тръна, Господ е на небето и всичко е наред със света, той би одобрил с радостен възглас: „Добре го каза, скъпи приятелю! Колко си прав.“

— Мили Боже — рече той, — днес се чувствам като хиляда лири стерлинги на цяло. Очите светят, страните пламтят, а жизнените соковете пулсират във вените. От лондонския въздух е. Винаги ми действа така.

Понго подскочи като ужилен не защото втора бучка захар го бе уцелила зад ухото, тъй като в пушалнята на „Търтеите“ човек не обръща внимание на тези неща, а защото в думите на възрастния мъж бе доловил злокобно предзнаменование. Още от крехка детска възраст бе ставал чест свидетел на изпълненията на своя вуйчо, а сега, вече зрял мъж, бе по-убеден от всякога, че пропускайки да го включат в своите редици, определен тип здравни заведения пропускаха рядък клиничен случай. Ето защо се сви като уплашена яребица, чувайки как лондонският въздух карал жизнените соковете да препускат из вените на дъртото чудовище. В това изказване се долавяше намек, че неговият роднина възнамерява за сетен път да даде воля на игривата си самобитна натура, а когато Фредерик Алтамонт Корнуолис Туисълтън, пети граф на Икнъм, даваше воля на своята природа, силните мъже — а Понго бе един от тях — започваха да трептят като камертони.

„Бедата с Понговия вуйчо Фред — отбеляза веднъж дълбокомислено един Симпатияга — и по-точно онова, което кара Понго да гледа като гръмнат заек и да търчи към бара за поне две бързи чашки, е, че макар и на преклонна възраст, с пристигането си в Лондон той от раз се превръща на толкова години, на колкото се чувства, и морето му става до колене. Сякаш, бидейки запрян целогодишно в провинцията, лишен от всякаква възможност да изразходва по предназначение енергията си, той акумулира, ако правилно се изразявам, запаси от щуротия, които се разразяват със

страшна и разрушителна сила при редките му посещения в метрополията. Не съм сигурен дали ви е познат терминът «ексцесия», но тъкмо това е, в което вуйчото на Понго неминуемо изпада, щом ноздрите му доловят живителния столичен въздух. Питайте някой път Понго да ви разкаже за незабравимия ден, който двамата са прекарвали на кучешките надбягвания.“

Нищо чудно тогава, че слушайки своя родственик, младият Туисълтън се намираще в плен на безотчетен страх, макар и душата му все пак да хранеше крехка надежда, че днешният обяд ще премине без старият проклетник грубо да погази обществения ред. Щеше ли тази надежда да се окаже попарена?

Тъй като бе първият ден на мачовете между Итън и Хароу, разговорът потече, естествено, в тази посока, при което една Скица и един Образ, получили притежаваното от тях образование край бреговете на Темза^[2], се изказаха крайно презрително за шансовете на противника. На ония от Хароу, предричаха те, им предстоял кофти уикенд, след който щели да се довлечат вкъщи с изплезени езици и подвити опашки.

— Като говорим за Хароу — рече Скицата, — онова братовчедче на Барми Фипс пак е в отбора. Току-що го видях да нагъва студен пай със свинско и бърбечета и да се налива с лимонада.

— Имаш предвид братовчедча на Барми Егбърт от Хароу?

— Точно той. Същият, дето стреля бразилски лешници.

Лорд Икнъм наостри уши. Той винаги се радваше на всяка възможност да обогати мирогледа си и да встъпи в крак с прогресивната съвременна мисъл. Голямото преимущество да се храниш в „Търтеите“, казваше често той, е, че срещаш такива интересни млади хора.

— Стрелял бразилски лешници, казвате? Звучи любопитно и дори интересно. Навремето самият аз съм стрелял яребици, фазани, пъдпъдъци, тигри, антилопи гну и дори веднъж, като момче, улучих с въздушна пушка една своя леля в седалището на практичната ѝ рокля от туид, но никога не съм стрелял по бразилски лешник, фактът, че ако правилно ви разбирам, този юноша упражнява по такъв начин стрелковото си умение, още веднъж доказва, че по тая земя ходят хора всякакви. Както са на самото дърво ли ги цели?

За Скицата бе очевидно, че старият джентълмен пропуска същността на проблема.

— Имам предвид, че стреля със бразилски лешници — обясни той.

— Поставя ги в прашка и събаря шапките на хората — допълни за по-голяма яснота Образът. — И между другото, рядко пропуска. За него всеки лешник е шапка. Ние тук много го тачим.

— Че защо?

— Как, та това си е талант.

— Глупости — рече лорд Икнъм. — Детинска работа. Неща, които човек научава още в скута на майка си. Доста години минаха, откакто самият аз притежавах прашка и в спортните среди бях известен като Британския отговор на Вилхелм Тел, но ако сега ми падне, мога да ви гарантирам, че всички шапки в Лондон са мои. Смятате ли, че детето, което споменахте, носи в момента у себе си въпросното оръжие?

— Трябва да е у него — отвърна Скицата.

— Никъде не мърда без прашката си — рече Образът.

— В такъв случай предайте му моите почитания и го попитайте дали не би ми я заел за минутка. И ми набавете един бразилски лешник.

Мигновена тръпка разтърси Понго от изрядния път на косата до последната шарка на чорапите му. Обликът на нещата, от който тъй се бе опасявал, започваше да се оформя пред очите му. Тъкмо в този момент, ако думите на вуйчо му означаваха онова, което изглеждаше, че означават, той отново се готвеше за едно от своите безобразия, неведнъж потрисали обществото и посребрявали косите на неговите близки и роднини.

И тъй, той потрепери и в добавка към това от гърдта му се изтръгна остро квакане на негодувание и болка като паток, който, разхождайки се съзерцателно край своето езерце, неволно е стъпил върху счупено лимонадено шише.

— Рече ли нещо? — осведоми се любезно лорд Икнъм.

— Не, наистина, вуйчо Фред! Искам да кажа, зарежи тая работа, вуйчо Фред! Тоест, наистина, искам да кажа, вземи да я зарежеш!

— Не съм уверен, че съвсем добре те разбирам, момчето ми.

— Нали няма сега да вземеш да замеряш шапки?

— Глупаво би било да пропусна подобна възможност. На човек не му пада всеки ден прашка в ръцете. А и не бива да пренебрегваме съображението, че на мачовете между Итън и Хароу цилиндрите са задължителни, следователно днес полянките и шубраците ще гъмжат от тях, а нашата цел, естествено, са преди всичко те, а не някакви мижави бомбета, меки шапки или каскети с козирка отпред и отзад като на Шерлок Холмс. Очаквам да ударя няколко чудесни трофея. А! — възкликна лордът при завръщането на Образа. — Това е значи инструментът. Бих предпочел по-еластична дръжка, но не бива да се оплакваме. Да — рече той, като пристъпи към прозореца, — мисля, че ще се справя. Важно е не оръжието, а човекът, който стои зад него.

Първият урок, който трябва да усвои всеки ловец, тръгнал на сафари за едър дивеч, е да чака и дебне, тъй че лорд Икнъм не показва никакъв признак на нетърпение, докато минутите минаваха, а единствените мярнали се пред погледите им човешки същества бяха две продавачки и едно момче с платнено кепе. Той бе уверен, че не след дълго нещо достойно за неговия бразилски лешник ще се появи от вратите на клуб „Демостен“, разположен точно срещу „Търтеите“. Беше обядвал там неведнъж с доведения брат на съпругата си, изтъкнатия адвокат сър Реймънд Бастабъл, и знаеше, че там изобилства от великолепни екземпляри. Почти никъде другаде в Лондон високото копринено украшение за мъжкото теме не процъфтява тъй пищно.

— Тях, да му се не види макар — рече той, оживявайки с приятен дружески разговор досадното чакане. — Направо невероятно, колко живо ми напомня всичко това добрите стари дни на лов за тигри в Индия. — Същото напрегнато очакване, затаил дъх от усещането, че от гъсталака всеки миг може да изскочи нещо едро, с лъщящ под палещото слънце цилиндър. Единствената разлика е, че в жарката Индия човек чака, покачен на дърво, с привързано към ствола козле, което да служи за примамка на властелина на джунглата. Предполагам, вече е твърде късно да вържем младия братовчед на вашия Барми Фипс за перилата отвън, но може би, ако някой от вас излезе на тротоара да изблее един-два пъти... Опа!

Вратата на „Демостен“ се бе разтворила и на стълбите се появи висок едър мъж на средна възраст с апоплектичен вид, който носеше копринения си цилиндър по подобие на шлема с пера на Хенри

Наварски. Той застана отвън и се озърна за такси с високомерно нетърпение, сякаш смяташе, че стига на него да му се прииска такси, и в същия миг поне хиляда коли трябва да се юрнат презглава да го обслужват.

— Тигър на хоризонта — рече Скицата.

— Хем с цилиндър — отбеляза Образът. — На ваше място бих го взел на мушка.

— Само чакам да видя бялото на очите му — отвърна лорд Икнъм.

Понго, добил до момента изражението на мъж, комуто са обърнали внимание, че към пеша на палтото му е прикрепена бомба с часовников механизъм, повтори своя номер с порязаната птица, влагайки този път още повече чувство. Единствено фактът, че бе намазал косите си обилно с брилянтин, докато приготвяше тоалета си тази сутрин, спираше прилежно подредените му къдри да се изправят и всеки отделен косъм да щръкне неудържимо нагоре.

— За Бога, вуйчо Фред!

— Да, момчето ми?

— Не можеш да катурнеш цилиндъра на тоя човек.

— Не мога ли? — учудено повдигна вежди лорд Икнъм. — Странни думи от устата на един потомък на доблестния ни род. Дали нашият представител на кръглата маса на крал Артур е казвал „не мога“, когато са го пращали да върви да спасява прелестни дами от двуглави лами? Дали когато Хенри е призовал при Арфлър^[3]: „Напред към пробива за сетен път, другари мои, напред или стената запушете с телата на нашите английски мъртъвци“, е чул зад гърба си някой Туисълтън малодушно да казва, че не е убеден дали ще успее да се справи? Не! Въпросният Туисълтън, представил се не по-зле и в последвалата битка при Ажанкур, се хвърлил в боя с изплезен език и бил сърцето и душата на дружината. Но може би у теб витае съмнение относно моите способности? Дали у него старите умения не са се заличили, се питаш ти? Бъди спокоен. Всичко, което е правил Вилхелм Тел, аз мога да направя по-добре.

— Но това е старият Бастабъл.

Същото твърдяха и очите на самия лорд Икнъм, но подобно откритие ни най-малко не можеше да отслаби решимостта му. Макар да нямаше нищо против сър Реймънд Бастабъл, той виждаше у него

доста предизвикващи неодобрение неща. По-специално намираше изтъкнатия адвокат твърде горделив, високомерен и прекалено доволен от самия себе си.

И тази му преценка в никакъв случай не бе погрешна. Може в Лондон и да се намираха хора, имащи за сър Реймънд Бастабъл по-високо мнение от това на самия сър Реймънд Бастабъл, но човек трудно би могъл да ги открие, а чувството за различие и превъзходство над останалия свят неминуемо води след себе си арогантност. Отношението на сър Реймънд към тези около него — племенника му Козмо, неговия иконом Пийсмарч, партньорите му на бридж, келнерите в „Демостен“ и най-вече сестра му Фийби Уиздъм, която се грижеше за домакинството му и почти ежедневно бе довеждана от него до състояние на тресяща се, съзлива буца желе — бе неизменно отношение на раздразнително племенно божество, което няма намерение да търпи глупости от страна на боготворителите си и е готово, в случай че димящото жертвоприношение дори на косъм не оправдае очакванията му, да се разрази в гръмовен гняв. Тъй че едно събаряне на цилиндъра с бразилски лешник щеше, по мнението на лорд Икнъм, да направи от него по-добър, по-мек и обичлив човек.

— Да, той там яде и пие.

— Та той е брат на леля Джейн.

— Половин брат би било по-точно казано. И все пак, както гласи мъдрата стара пословица, по-добре половин, отколкото никакъв.

— Леля Джейн ще ти смъкне кожата, ако разбере.

— Да, ама няма да разбере. Това е мисълта, която ме крепи. Но да не губим повече време в празни приказки, скъпи ми Понго, макар че нашите разговори винаги са били отрада за мен. Забелязвам приближаването на такси и ако не действам бързо, дивечът ще изчезне яко дим. От начина, по който ноздрите му потръпват, душейки вятъра, съдя, че вече може и да ме е усетил.

Като присви леко очи, лорд Икнъм освободи своя снаряд, запращайки го право и уверено към целта, без ни най-малко да подозира, че му предстои да обогати английската литература, обезпечавайки с работа не един и двама достойни словослагатели и печатари.

И все пак това бе точно така. Обикновено авторите трудно отговарят на въпроса как са стигнали до идеите за своите книги. Ако

бяхте попитали поета Милтън например откъде му е хрумнало да напише „Изгубеният рай“, той вероятно щеше да ви отговори: „О, че помня ли? Тия неща просто току вземат, че ти се пръкнат в главата,“ оставяйки ви не по-наясно с проблема отпреди. Но с романа на сър Реймънд Бастабъл „Време за коктейли“ изследователят е стъпил на потвърда почва. Той бе пряко вдъхновен от безпогрешното владееие на прашката от страна на Понго-Туисълтъновия вуйчо Фред.

Ако окото и ръката му не бяха така сигурни, ако бе пропуснал целта, както лесно би могло да се случи заради вятъра, да речем, тази книга никога нямаше да бъде написана.

[1] Две от деветте най-стари и престижни мъжки средни училища във Великобритания, където се учат предимно деца на аристократи и висши чиновници. — Б.пр. ↑

[2] Тоест в Итън. — Б.пр. ↑

[3] Град във Франция на Сена, близо до Ламанша, превзет през 1415 г. от английския крал Хенри Пети. — Б.пр. ↑

2.

След като си изпи кафето и прие със скромност, която му правеше чест, поздравленията на познати и доброжелатели, петият граф на Икнъм напусна клуба, придружен от племенника си Понго, и спря едно такси. А докато то потегляше, откарвайки ги към игрището за крикет, Понго, вцепенен от глава до пети като средновековен младеж, когото местният магьосник е урочасал, седеше и се звереше пред себе си с незрящи очи.

— Какво има, момчето ми? — го запита вуйчото, взирайки се в лицето му с роднинска загриженост. — Бял си като сухо мартини. Да не би нещо да тревожи ума ти или онова, което минава за твой ум?

Понго на пресекулки си пое дъх, който сякаш идваше от самите му пети.

— Докъде може да стигне щуротията ти, вуйчо Фред? — запита отчаяно той.

Лорд Икнъм не схвана.

— Щуротията ми? Не те разбирам. О, небеса — рече той при възникналата в главата му причудлива мисъл.

— Нима е възможно да имаш предвид онова, което стана преди малко в пушалнята?

— Възможно е и още как!

— Сторило ти се е странно, че гътнах с бразилски лешник цилиндъра на Реймънд Бастабъл?

— Стори ми се възможно най-дивашката и откачена постъпка, която някога съм виждал.

— Мило момче, тук няма нищо побъркано, всичко беше чист алтруизъм. Така аз пръснах обич и светлина, извършвайки доброто си дело за деня. Ти май не познаваш Реймънд Бастабъл?

— Само по външен вид.

— Той е от онези хора, за които човек инстинктивно усеща, че имат неотложна нужда от един бразилски лешник по цилиндъра, тъй като макар вътрешно да са направени от чисто злато, необходимо им е

известно сътресение, за да го изкара на повърхността. Сигурно си чувал, че лекарите наричат това терапевтично лечение. Искрено се надявам, че този лешник ще промени целия му душевен облик, възраждайки един нов и по-добър Реймънд Бастабъл от пепелта на старата му същност. Знаеш ли откъде идват всички неприятности на тоя свят?

— Ти би трябвало да си наясно, тъй като си в дъното на повечето от тях.

— Неприятностите на тоя свят — рече лорд Икнъм, игнорирайки намеката — идват от това, че с възрастта много хора постепенно деградират. Времето, подобно на неспирен поток, бавно отмива всичките им достойни качества и като резултат безценният двайсет и пет годишен момък лека-полека се превръща в петдесетгодишен боклук. Преди трийсет години, напускайки Оксфорд, където бе виден и уважаван член на университетския отбор по ръгби, Реймънд Бастабъл бе най-лъчезарният младеж, когото човек би си пожелал да срещне. Сърцатият начин, по който скачаше с два подковани крака върху лицата на противниковите играчи на терена или пък приятният начин, по който посрещна изгонването си от състезанието с лодки, печелеха сърцата на всички. Бийфи, както го наричахме тогава, в онези дни бе един стокилограмов слънчев лъч. А какво представлява сега? Аз продължавам да съм изключително привързан към него и винаги се радвам на компанията му, но не мога да затворя очи пред факта, че изминалите години са го превърнали в онова, което една наша обща позната — Елси Бийн, изпълнявала навремето длъжността домашна прислужница при сър Ейлмър Босток в Ешгъндън Манър — би нарекла досадно ведро помия. Причината е в адвокатската му професия, разбира се.

— Как така?

— Че то е очевидно. Човек не може година подир година да разправя на хората в съда, че доказателствата им са изфабрикувани от лъжи и измислици, без да започне в крайна сметка да си вири носа. Характерът му се променя. Той се превръща в кофа с помия. Това, от което Бийфи се нуждае, естествено, е една добра съпруга.

— А — рече Понго, който наскоро се бе сдобил с такава, — виж, това е вече приказка. Де да си имаше някоя като Сали...

— Или като моята мила Джейн. Кой каквото ще да казва, бракът е свято нещо. Винаги съм твърдял, че имаш ли жена, имаш всичко. Най-лошото, което можеше да се случи на Бийфи, бе когато Барбара Кроу му даде пътя.

— Коя е Барбара Кроу?

— Момичето, което той изпусна.

— Името ми се струва познато.

— Вероятно съм я споменавал. Познаваме се от години. Вдовица е на един мой приятел, който загина при автомобилна злополука.

— Да не би да работи в киното?

— Със сигурност не. Младши съдружник е в издателство „Едгар Саксби и синове“. Чувал ли си ги?

— Не.

— Нищо, и те не са чували за теб. Та навремето Бийфи беше сгоден за нея, а после изведнъж научих, че са скъсали. Много жалко. Тя е красива, притежава чудесно чувство за хумор и почти няма нужда от хандикап^[1] на игрището за голф. Тъкмо жена за Бийфи. Освен че щеше да го научи най-сетне да прави завършващи удари, което винаги е било слабото му място, щеше и да възвърне човешкия му лик. Но не било писано. Каза ли нещо?

— Казах: тъжна история.

— И едва ли би могъл да се изразиш по-точно. Но все пак да погледнем на нещата откъм слънчевата им страна. Нали знаеш, всяко зло за добро. Дори нещата да не са съвсем розови в лагера на Бастабъл, в сектора на Джони Пиърс всичко е цветя и рози. Какво успях да ти разкажа за Джони по време на обяда? Вече не си спомням. Споменах ли, че леля ти Джейн, упражнявайки византийските си умения, успя да склони Бийфи да наеме за срок от пет години оная негова къща в Хамър Лодж?

— Да, каза ми.

— И че е сгоден за очарователна девойка? Белинда Фарингдън, известна сред близките си като Бъни?

— И това също.

— Е, значи си достатъчно вътре в неговите дела и вярвам, ще се согласиш с мен, че пред него се простира едно щастливо и безоблачно бъдеще. Далеч по-различно от онова, което, ако се вярва на твоите млади приятели в „Търтеите“, очаква юначния тим на „Хароу“. Но, ето

ни вече тук, в Меката на британския крикет — рече лорд Икнъм, прекъсвайки разсъжденията си със спирането на таксито пред игрище „Лордз“. — Да ме вземат мътните!

— Сега пък какво има?

— Ех — рече лордът, обхождайки с очи морето от цилиндри пред себе си, — де да ми беше тук прашчицата!

Те влязоха в спортното съоръжение и Понго, сърдечно поканен от своя вуйчо да му прави компания, подрипна, като да му бяха пуснали конска муха, отвръщайки, че би предпочел по-нататък да се оправя сам. Негов нерушим принцип, обясни той, било никога вече да не се появява на публични места с главата на фамилията, ако може да го избегне. Той живо напомни на роднината си какво се бе случило през онзи паметен ден на кучешките надбягвания и лорд Икнъм се съгласи, че упоменатият епизод действително е бил в някои отношения злощастен, макар, по неговите думи, самият той винаги да твърдял, че един по-мъдър съдия спокойно е можел да се ограничи и с обикновена забележка.

По стара традиция на мачовете между „Итън“ и „Хароу“ човек отделя доста време в обикаляне на трибуните и поздравяване на познати, тъй че след раздялата със своя племенник лорд Икнъм се поразходи наоколо, обменяйки учтиви любезности с този и онзи. Много от срещнатите познати лица бяха едновременни съученици на лорда и фактът, че повечето изглеждаха така, като че ли никога повече няма да подгонят топка по терена, му напомни отминалите години, потискайки цветущото му настроение, доколкото то въобще можеше да бъде потиснато. Ето защо той с облекчение отбеляза приближаването на някой, който въпреки шкембенцето, румените бузки и вдлъбнатия от едната страна цилиндър все още бе далеч от старческото оглупяване. И поздравът му бе топъл и сърдечен.

— Бийфи, стари приятелю!

— А, Фредерик — отвърна разсеяно сър Реймънд Бастабъл. Мислите му бяха другаде. Душевно той бе достатъчно в наличност, за да рече: „А, Фредерик“, но съзнанието му бе твърде далеч от неговия полузет. Той разсъждаваше върху облика на съвременния млад мъж. И в момента, в който лорд Икнъм го приветства, тъкмо бе изградил пред умствения си взор картина на вътрешността на „Олд Бейли“^[2], където той самият, с перука и в копринена тога, с безмилостна суровост

подлага на кръстосан разпит мерзкия представител на тази порода, гътнал неговия цилиндър.

Когато многообичната шапка, почиваща спокойно върху темето му, бе отхвъркнала, за да се завъргаля по тротоара като агне напролет, впечатлението на сър Реймънд Бастабъл, че в нея се е блъснала летяща чиния, не продължи дълго. Бурните овации откъм отсрещната страна на улицата привлече зора му към прозореца на „Търтеите“ и в неговата рамка той съзря море от щастливи лица, разполовени от двайсет и четирикаратови усмивки. Миг по-късно в нозете си съзря великолепния бразилски лешник и разбра. Онова, което се бе случило, нямаше нужда от обяснение. То бе поредната проява на въпиешо хулиганство сред младите мъже, хвърлящо в справедливо възмущение всеки почтен човек.

Сър Реймънд никога не бе имал особено високо мнение за съвременния млад мъж, намирайки го тъповат, ленив, груб, немарлив и накратко казано, едно леке върху лондонския пейзаж. Тъй че случката с бразилския лешник беше капакът на неговата неприязън. Тя само укрепи възгледа, който и бездруго винаги бе поддържал, че спрямо съвременния млад мъж трябва да се вземат мерки, и то незабавни. Какви точно, той не можеше в момента да каже, но ако Черната чума започнеше да тръшка тая пасмина и да им дава заслуженото, тя щеше да се радва на пълното му одобрение. Той би разстлал килимче на пътя и би ръкопляскал отстрани.

С неимоверно усилие на волята сър Реймънд се изтръгна от „Олд Бейли“.

— Значи и ти си тук, а, Фредерик? — успя да произнесе.

— И още как — увери го лорд Икнъм. — Радвам се на тази случайна среща. Хайде, казвай какво ново около теб, мое скъпо съдебно страшилище.

— Какво ново ли?

— Какво правят домашните? Фийби как е?

— Много е добре.

— Ами ти?

— И аз.

— Великолепно. Ще станеш и още по-добре, като се установиш веднъж в Давтейл Хамър. Джейн ми разправи, че си взел там къщата на Джони Пиърс.

— Така е. Скоро ще се местя. Ти май му се падаш кръстник, ако не се лъжа.

— Точно така.

— Предполагам, че Джейн затова толкова настояваше да наема къщата.

— Ако питаш мен, ръководила се е от смесени подбуди. Естествено, искала е да направи услуга на Джони заради мен, но не е подминала и твоя интерес. Тя е знаела, че няма по-добро място за теб от Давтейл Хамър. Отличен риболов, прекрасни условия за голф и неповторима възможност за шляпане на мухи през летните месеци. Ще си плуваш там като бърбече в лой и ще откриеш, че Джони е изключително приятен съсед. Чудесен млад момък.

— Млад ли?

— Млад.

— Тогава му кажи да стои по-далеч от мен — рече напрегнато сър Реймънд. — Ако някой младеж се осмели да припари до прага ми, ще нахъскам кучето по него.

Лорд Икнъм го изгледа в недоумение.

— Ти ме учудваш, Бийфи. Откъде това злъчно отношение към по-младото поколение? Нима младостта не извиква твоя възторг?

— Ни най-малко.

— Но защо?

— Защото, ако толкова искаш да знаеш, някакъв млад главорез днес следобед ми събори цилиндъра.

— Аз съм удивен и потресен. Вероятно с чадъра си?

— С бразилски лешник.

— И кой бе този злодей в човешки образ?

— Единственото, което знам, е, че членува в „Търтеите“, който, за мое най-дълбоко съжаление, е разположен точно срещу „Демостен“. Аз стоях пред своя клуб в очакване на такси, когато внезапно нещо цапардоса цилиндъра ми със страшна сила, отнасяйки го от главата ми. Когато погледнах в краката си, видях бразилски лешник. Очевидно е бил запратен от помещението на приземния етаж на „Търтеите“, защото, когато вдигнах очи, прозорецът бе покрит плътно с ухилени грозни мутри. — Сър Реймънд изведнъж се сепна. В ума му изникна една мисъл. — Фредерик!

— Да?

— Фредерик!

— Още съм тук, старче.

— Фредерик, днес те поканих да обядваш с мен в „Демостен“.

— Което беше изключително мило от твоя страна.

— А ти отклони поканата ми с думите, че вече имаш уговорка за обяд в „Гъртеите“.

— Вярно. Истинско мъчение, но нямах избор.

— И обядва ли там?

— Твърде солидно.

— А пи ли следобедното си кафе в пушалнята?

— Пих.

— Тогава — възкликна сър Реймънд напористо — изводът е, че си видял всичко със собствените си очи и можеш да разпознаеш главореза, отговорен за това изстъпление.

Явно лорд Икнъм бе поразен от неумолимата сила на логиката му. За миг той остана безмълвен в търсене на изход, сбърчил съсредоточено вежди.

— Винаги е трудно да възстановиш една сцена в ума си — рече най-сетне, — но сега, като затворя очи и се замисля, действително смътно си припомням известна суматоха край прозореца в дъното на стаята и група младежи, скупчени около някой, който... да, за Бога, който държеше прашка в ръка.

— Прашка! Да, да, продължавай.

— Той като че ли се целеше в някакъв предмет на отсрещната страна на улицата и знаеш ли, Бийфи, склонен съм да мисля, че е възможно този предмет да е бил твоят цилиндър. Според мен подозренията водят именно натам.

— И кой беше?

— Не ми даде визитната си картичка.

— Но можеш да опишеш външността му.

— Нека опитам. Припомням си изключително красиво лице с изваяни черти и на това лице изражение на възбуда и екстаз, подобно на онова, озарило вероятно лика на Давид, когато се канел да набие бразилския си лешник в темето на Голиат, но... не, мъгла забулва видението, то бледнее и изчезва. Кофти работа.

— Бих дал сто лири да узная кой е бил.

— С оглед налагане на възмездие?

— Именно.

— И не би казал просто „Ех, млада кръв, буйна кръв“, оставяйки всичко както си е?

— Не бих.

— Е, разбира се, това си е лично твоя работа, но не виждам какво друго можеш да сториш. Няма да вземеш да напишеш възмутено писмо до „Таймс“ я!

— Защо не?

— Друже мой! Та това би било фатално. Онзи ден Джейн ми разправяше, че смяташ да се кандидатираш за депутат от... къде беше? Уайтчапъл?

— Ботълтън Ийст. Старият Фрамптън мисли да се оттегли и другото лято вероятно ще има частични избори. Очаквам да издигнат моята кандидатура.

— Е, представи си тогава ефекта на едно подобно писмо в „Таймс“ върху електората. Знаеш що за чешит е британският избирател. Само да разбере, че си спечелил надбягванията в Дарби, или си спасил златокосо дете от горяща сграда, и твоето ще е името, срещу което ще постави кръстче на изборната бюлетина. Но кажи му, че някой ти е съборил цилиндъра с бразилски лешник, и доверието му в теб вече е разклатено. Той надува устни и почва да се пита дали тъкмо ти си най-подходящият човек да го представи в майката на всички парламенти. Аз не защитавам подобно отношение, просто казвам, че то съществува.

Сега беше ред на сър Реймънд да се замисли и след като го стори, той бе принуден да признае, че в това имаше частица истина. Районът Ботълтън Ийст, намиращ се надолу към доковете, бе една от онези първобитни общини, където синовете на народа, набирани основно из средите на количкарско-хамалския бизнес и кръчмарската индустрия, имаха примитивно чувство за хумор и намираха за смешни неща, които никак, ама никак не бяха смешни. Обрисувайки в съзнанието си картината на вероятната реакция в Ботълтън Ийст при научаване за трагедията, помрачила съществуването му, той трепна тъй силно, че цилиндърът тупна от главата му и получи втора вдлъбнатина.

— Във всеки случай — каза той, след като го вдигна и го изтупа от праха — аз нямам намерение да оставя въпроса така. Положително

ще взема някакви мерки.

— Но какви? Това е проблемът, пред който неизбежно се изправяме. Би могъл... но не, не става. Или... не, и от това нищо няма да излезе. Признавам, че не виждам светлина в тунела. Колко жалко наистина, че не си писател. Тогава работата щеше да е в кърпа вързана.

— Защо? Нищо не разбирам.

— Просто би могъл да излееш от душата си възгледите относно младото поколение под формата на роман. Нещо в стила на „Мръсни тела“ от Ивлин Уо — остроумно, хапливо, сатирично, пресметнато тъй, че младежта да види себе си като в огледало и да пожелае от все сърце бразилските лешници никога да не са били измисляни. Но в твой случай, естествено, за това и дума не може да става. Ти не би могъл да напишеш роман дори ако животът ти зависеше от това. Е, довиждане, мой скъпи приятелю — рече лорд Икнъм, — трябва да тръгвам. Очакват ме още куп „О, здрасти, как си, старче, откако не сме се виждали“, преди над земята да се спусне здрач. Съжалявам, че не можах да ти бъда по-полезен. Ако по-късно се сетя още нещо, непременно ще ти се обадя.

И той се отдалечи, а сър Реймънд почувства в гърдите си надигащо се чувство на негодувание. Забележката, че не е способен да напише роман, го бе жегнала дълбоко. Кой, по дяволите, беше Икнъм, та да се изказва относно неговите писателски умения?

Открай време всяко нещо, напомнящо на предизвикателство, бе действало тонизиращо на неговия инат. Сър Реймънд Бастабъл приемаше като лична обида всякакъв намек, че не е способен да доведе до успешен завършек всяка задача, до която се докосва. Много отдавна, още в училище, изяде на един път седем ванилови сладоледа, защото група негови съученици се бяха обединили, за да се обзаложат срещу него, че няма да успее. Това го прати за три дни в изолатора със замръзнали стомашни сокове, но все пак го стори, а изминалите години с нищо не бяха отслабили този войнствен дух.

През целия остатък на деня и до късно през нощта нетактичната реплика на лорд Икнъм тлееше като жарава в сърцето му, за да се събуди на следното утро с вече взето решение.

Да напише роман?

Разбира се, че можеше да напише роман и щеше да го напише. Ненаправно е казано, че всеки човек носи един роман в себе си. На

всичкото отгоре той имаше това предимство пред повечето начинаещи автори, че се намираше в състояние на кипяща ярост. А нищо не изостря перото повече от яростта. Питайте Данте. Питайте Ювенал.

Но макар да имаше готова тема подръка, а яростта му да бе все тъй неукротима, през последвалите седмици настъпиха не един и два момента, в които единствено желязната воля на Бастабъл го възпираше да вдигне ръце и да зареже замисъла си. Още в средата на първа глава той откри, че писателската работа изисква много повече, отколкото един случаен наблюдател би могъл да предположи. Както Данте би могъл да потвърди, а също и Ювенал, тя не се удаваше никак леко. Кръв се иска, биха казали те, от мъжа, докоснал с перото си белия лист, а също и пот, и сълзи.

При все това, както би им напомнил техният събрат поетът Суинбърн, дори и най-ленивата река накрай достига до морето — и настъпи ден, в който сър Реймънд можеше да посочи купа изписани листа върху бюрото си, върху най-горния от които се четеше:

ВРЕМЕ ЗА КОКТЕЙЛИ

ОТ

РИЧАРД БЛЪНТ

И то да го посочи с гордост. Той бе излял цялата си душа във „Време за коктейли“ — хапливо заглавие със сардоничния подтекст, че това е всичко, заради което живее младото поколение — и знаеше, че резултатът си струва. Чувстваше, че е направо непростимо, дете е принуден от обстоятелствата да крие самоличността си под псевдоним.

А това, разбира се, бе точно така. Нямахше никакво съмнение. Много е лесно, ако си Данте или, да речем, Ювенал, да си издаваш ли издаваш писанията под собственото име, но един мъж, надяващ се на кандидатура от Консервативната партия в Ботълтън Ийст, трябва да бъде предпазлив. Литературната дейност не е изцяло възпретена за онези, чиято амбиция е да сътворят за себе си политическа кариера, но

тя трябва да бъде от подходящо естество — задълбочено изследване, озаглавено „Животът на Талейран“ например, или дълбокомислен труд върху производството на зъбни колела в машиностроенето. Човек не може да очаква да стигне далеч по пътя към Даунинг Стрийт, ако е издал „Вечната Амбър“.

А прелиствайки страниците на творбата си, сър Реймънд бе принуден да признае, че по своя тон и съдържание „Време за коктейли“ има много общо с шедьовъра на госпожица Уинзър. Сексът се бе промъкнал в нея в неочаквано щедри количества, тъй като, излагайки на показ съвременния млад мъж, той същевременно не бе пощадил и съвременната млада жена. Опитът му от бракоразводните процедури — особено в ролята на ищец по делата Бингли срещу Бингли, Ботс и Фробишър, както и Фосдик срещу Фосдик, Уилс, Милбърн, О'Брайън, Френч-Френч, Хейзългроув-Хейзългроув и други — му бе изградил твърде ниско мнение за съвременната млада жена и той не виждаше причина защо и тя да не получи своя дял от гръмовержието му.

Да, размишляваше той, „Време за коктейли“ без съмнение бе твърде откровена на едно-две места, особено в XIII глава. Един Реймънд Бастабъл, разкрит като човека зад XIII глава и донякъде, макар и в по-малка степен зад глави X, XVI, XX, XXII и XXIV, по никой начин не можеше да се надява кандидатурата му да бъде издигната за предстоящите избори в Ботълтън Ийст. В своя еснафски морал Консервативният предизборен комитет би потръпнал от отвращение, преди да го отхвърли и да се огледа за някой по-благонадежден кандидат.

[1] Ограничение, което се налага на състезател с по-големи възможности, или аванс, който се отпуска на по-слаб състезател, за да се изравнят шансовете им да спечелят. — Б.пр. ↑

[2] Сградата на Централния лондонски углавен съд. — Б.пр. ↑

3.

Не е необходимо да се вдаваме в големи подробности около превратностите в ранната съдба на творението на сър Реймънд, тъй като те бяха приблизително същите, както и на всеки друг първи роман. Той го изпрати от анонимен адрес на издателство „Поуп и Потър“ и не след дълго пакетът се върна непокътнат. Изпрати го на „Симс и Шотър“ и той се върна; на „Мелвил и Монкс“ и той се върна; на „Попгуд и Грули“, „Бисет и Басет“, „Йе Паначе Пресе“ и още дузина други изтъкнати издателски фирми, но той неизменно се връщаше. Като бумеранг или една от онези котки, които, преместени от Сърбитън в Глазгоу, след три месеца отново се пръкват в Сърбитън, малко прашни и с протрити лапи, но иначе изпълнени с духа на старата мъдрост „от дома по-хубаво няма“. Защо в крайна сметка странстванията му намериха своя край в офиса на „Алфред Томкинс Лимитид“, никой не би могъл да каже, но, така или иначе, през пролетта те го издадоха в обложка с изрисуван на нея млад мъж с монокул на дясното око, танцуващ рокендрол с млада жена с обувки на тънки високи токчета.

След това, както си му е редът, нищо особено не последва. Прав е бил онзи, който е казал, че автор, очакващ шумен отзив за първия си роман, е в положението на човек, който е пуснал розово листенце в Гранд Каньон и се ослушва за ехото. Книжката имаше доста ограничен тираж. „Пийбълс Куриер“ я нарече донякъде обещаваща, „Бейсингстоук Джърнъл“ отчете, че не е безинтересна, а литературното приложение на „Таймс“ съобщи за нея, че е издадена от „Алфред Томкинс Лимитид“ и съдържа 243 стр., но не я удостои с по-нататъшно критично внимание. По-младото поколение пък, към което бе адресирана, ако бе разбрало за съществуването ѝ, вероятно по своя си дебелоок начин би изкоментирало: „големи яйца“.

Но през всичкото това време славата просто се бе готвила за своя скок, спотайвайки се зад кулисите, тъй да се каже, в очакване на мига, в който да изтича на сцената и да положи лавровия си венец на челото

на своя възлюбен син. През един вторник, в пет часа и две минути следобед, Негово преосвещенство Епископът на Стортфърд, влизайки в стаята на своята дъщеря Катлийн, я завари вгълбена в нещо, което първоначално сметна за религиозно четиво, но което при един по-обстоен поглед се оказа роман, озаглавен „Време за коктейли“. Надничайки през рамото ѝ, той успя да прочете някой и друг ред. Тук е мястото да споменем, че тя бе стигнала тъкмо докъм средата на XIII глава. Точно в 5:05 той изскубна томчето от ръцете на чедото си, в 5:06 напусна разтреперан стаята, а в 5:10 вече седеше в кабинета си, изучавайки внимателно XIII глава, за да се увери дали действително е видял онова, което мислеше, че е видял.

Не се бе излъгал.

В 12:15 същата неделя той стоеше на амвона на църквата „Свети Джуд Неуниверсити“ и изнасяше проповед на тема „Онзи, що докосва катрана, ще изцапа ръцете си.“ (Еклезиаст, 13,1)^[1], която накара почтеното му паство да се развълнува като море в прохода между скамейките, а самите тях да разкове от местата им. Същността на неговото слово бе заклеимяването на романа „Време за коктейли“, окачествен от него като неморален, циничен, шокиращ, нечист, покварен, безсрамен, безнравствен и развращаващ и докато то траеше, из цялата вътрешност на светия храм човек можеше да види мъже, драскащи припряно заглавието върху ръкавелите си, изгарящи от нетърпение да го прибавят към домашните си библиотеки.

В тези времена, когато всяка случка, от ухапвания от пекинез гилфордски гробар до Роналд Плъмтрий, паднал от велосипеда си на главната улица в Уолтхамстоу, може да излезе по първите страници на популярната преса като репортаж на деня със заглавия от големина, запазена в по-предишни години за в случай на избухване на световна война, не би могло да се очаква, че подобно събитие ще отmine незабелязано. Популярната преса му оказва цялата дължима чест и на сутринта в офисите на „Алфред Томкинс Лимитид“ цареше радост.

Точно както всички американски издатели се надяват, че ако водят добър и праведен живот, книгите им ще бъдат забранени в Бостън^[2], така молитвата на всеки английски издател е неговите пък да бъдат заклеимени от църковния амвон, по възможност от устата на епископ. Точна статистика не е водена, но компетентни люде от областта преценяват, че едно заклеимяване от добър епископ с

надлежащия патос в гласа може да вдигне тиража с десет до петнайсет хиляди броя.

Пътувайки на сутринта във влака от дома си в Ишър, господин Престуик, старшият партньор, прочете „Експрес“, „Мейл“ и „Мирър“ и пет минути след пристигането си на работа вече говореше по телефона с печатарската фирма „Ебензър Флаптън и синове“, увещавайки Ебензър и момчетата да зарежат всичко останало и да запрятат ръкави за обемисто ново издание. Романът „Време за коктейли“, на който през цялото това време в „Алфред Томкинс Лимитид“ бяха гледали като на поредния камък, захвърлен от зидаря като негоден, явно бе на път да се превърне в крайъгълен камък на сградата.

Но нямаше съответната радост в сърцето на сър Реймънд Бастабъл, докато крачеше из ливадата пред Хамър Лодж. Откакто бе прочел сутрешния си вестник на масата за закуска, погледът му бе стъклен, а умът — в състояние на трескава възбуда.

За всеки, който крачи из ливадата пред Хамър Лодж, този прелестен кът, богато преизпълнен с всички съвременни удобства, предлага богат избор от живописни красоти. Той може да обърне взор наляво и да отмори очи сред живописни пасбища и вековни гори или поглеждайки надясно, да се наслади на отличния изглед на парка около Хамър Хол с неговото езеро, благородни дървеса и самия дом отвъд тях, възхитително наследство от Елизабетинските дни. Той може също така, ако се случи да е понеделник, сряда или петък, да погледне току пред себе си и да съзре приходящия градинар да обръща лехите пред кухнята, налегнал в унес своята лопата. Накратко, няма граници за неговата наслада.

Но сър Реймънд не забелязваше нито една от тези радващи окото красоти, или дори и да ги забелязваше, то бе смътно, като през опушено стъкло. Всичките му мисли бяха приковани върху утрешния ден и онова, което той щеше да му донесе. С написването на „Време за коктейли“ той бе хранил злорадата надежда, че ще причини известен смут, но никога не бе очаквал смут от подобен мащаб и сега мисълта, която го смразяваше, бе следната: дали този негов псевдоним ще се окаже достатъчна предпазна мярка?

Защото, ако има едно нещо, което съвременната преса да прави, то е да си вре носа. Тя души, следи, гони до дупка. Ричард Блънт се

появява на първите ѝ страници и ето, не минал и ден дори и тя започва да се пита кой е всъщност тоя Ричард Блънт? Тя държи да го има на снимки — как пуши лула или гали куче, иска интервюта с него, разкриващи на света коя е любимата му каша за закуска и какво мисли за съвременните момичета. Провежда разследване и узнава, че никой никога не е виждал даровития Ричард Блънт и че единственият му адрес е магазинче за бонбони и цигари в странична уличка близо до гара Ватерлоо. И докато се усетиш какво става, заглавията вече тръгнаха:

ЛИТЕРАТУРНА ЗАГАДКА

или

ПИСАТЕЛ-ФАНТОМ

а може би

ДИК, КЪДЕ СИ ТИ?

а оттук до разкриването има само една крачка. Точно в този миг, чувстваше сър Реймънд, дузина репортери сигурно вече пъплят по следите му и размислите върху отчайващата каша, в която се бе забъркал, го караха да се гърчи като корема на турска танцърка.

Той все още усилено се гърчеше, когато гласът на Пийсмарч, неговия иконом, долетя тихо отстрани. Албърт Пийсмарч по правило говореше тихо, когато се обръщаше към сър Реймънд Бастабъл, тъй като знаеше, че така е по-добре за него самия. Никой иконом не

изпитва удоволствие да бъде жертва на гръмовен гняв, нито да го питат дали случайно не си въобразява, че се намира на пазара и привлича вниманието на минувачите към напращелите си любеници.

— Моля да ме извините, сър Реймънд.

Авторът на „Време за коктейли“ бавно изплува от нелекия сън, в който играеше ролята на преследван от хрътки елен.

— А?

— Става въпрос за госпожата, сър. Мисля, че би трябвало да дойдете.

— Да дойда? Как така да дойда? Къде да дойда?

— В стаята на госпожата, сър. Боя се, че тя не се чувства добре. Когато минах покрай вратата ѝ преди малко, долових ридания. Сякаш сърцето ѝ щеше да се пръсне — додаде Пийсмарч, който държеше да изяснява тези неща.

Вълна на гняв и самосъжаление обля изтерзаната душа на сър Реймънд. Разбира се, бе първата му мисъл, кога друг път Фийби ще намери да изпадне в ридания, ако не тъкмо сега, когато той трябваше да посвети енергията на всяка своя сива клетка на проблема как да избегне тия пъклени репортери. За миг бе склонен да парира с твърд отказ всяко предложение да се приближи дори на миля от стаята на госпожата. Тъкмо бе започнал да открива слаба утеха в обстоятелството, че тъй като тя закусваше в леглото, а той се канеше да вземе влака и да прекара деня в Лондон, щеше да му се наложи да я види чак късно вечерта, когато, както се надяваше, вълнението му щеше да е вече по-малко забележимо. Видеше ли го сега, Фийби неминуемо щеше да попита какво се е случило, а когато той ѝ отвърнеше, че нищо не се е случило, щеше да каже: „Но наистина, скъпи, какво се е случило?“ — и нямаше да има край.

Ала после по-кротки чувства надделяха или може би това бе просто любопитството да разбереш първоначалната причина, което всеки от нас изпитва, когато му кажат, че някой ридае тъй, сякаш сърцето му ще се пръсне. Той придружи Пийсмарч обратно в къщата, за да открие сестра си, седнала в леглото, да попива очи с нещо разкашкано, което някога е било носна кърпичка.

Като изключим това, че ушите ѝ не стърчаха над главата и ходеше на два крака, а не на четири, Фийби Уиздъм поразително приличаше на бял домашен заек — сходство, което в момента се

усилваше от бялата жилетка, която бе облякла, както и от факта, че от многото плач носът и очите ѝ бяха станали пембени. Щом сър Реймънд притвори вратата зад гърба си, тя издаде звучно гъргорещо ридание, което се вряза във възпалената му нервна система като шрапнел, тъй че когато заговори, тонът му бе по-скоро рязък, отколкото съчувствен.

— Какво, за Бога, става? — запита той.

Още едно ридание разтърси убитата от скръб жена и тя промълви нещо, което прозвуча като „Кошмар“.

— Моля? — рече сър Реймънд, стискайки юмруци тъй, че кокалчетата им изпъкнаха, побелели от напрежение, като на герой от евтин роман. Той не спираше да си повтаря, че трябва да изглежда спокоен, спокоен, спокоен.

— Козмо! — успя да произнесе сестра му, вече по-ясно.

— А, Козмо? Какво Козмо?

— Казва, че ще се застреля.

Сър Реймънд подкрепяше това намерение. Козмо Уиздъм, плод на злостастния брак, който сестра му бе сключила преди двацет и седем години, дълго преди той да стане достатъчно влиятелен, за да я възпре, бе младеж, към когото той изпитваше неприязън дори по-силна от онази, с която се ползваха повечето млади хора в едни времена, когато цялата им порода бе тъй трагично деградирала. Олджърнон Уиздъм, бащата на Козмо, в определен период се бе занимавал с продажба на употребявани коли, в друг бе смътно свързан със средите на киното, а от време на време се препитаваше като пласъор на стоки от рода на „Вълшебните триещи химикалки“ и „Капани за мишки «цър-цър»“, но през по-голямата част от безплодната си кариера беше, както той самият предпочиташе да го представя, «между две назначения». А сега Козмо следваше неговите стъпки. И той нерядко се намираше между две назначения. Бе един от онези млади хора, бедствие за не едно семейство, за които постоянно «нещо трябва да бъде направено». «Ние сме длъжни да сторим нещо за горкия Коси» бяха думите, често отронващи се от устните на неговата майка. В такъв случай сър Реймънд по правило отвърщаше със злъчния тон, който пазеше за свидетелите от противниковата страна в съдебната зала, че не желае да проявява ненужно любопитство, но дали тя би имала нещо против да му обясни какво точно има предвид с местоимението «ние».

Най-скорошният опит на сър Реймънд да стори нещо за горкия Коси бе като му осигури място във фирмата за внос и износ «Бутс и Бруър», помещаваща се на улица Сейнт Мери Акс, поради което предположи, че в писмото, което сестра му сега превръщаше във влажна каша, се съобщава, че господата Бутс и Бруър са осъзнали, че единственият начин да осъществят някакъв внос или износ е като се отърват от него.

— Какво е направил? — попита той.

— Какво, скъпи?

Сър Реймънд направи едно кръгче из стаята и откри, че това донякъде помага.

— Защо Бутс и Бруър са го уволнили?

— Не казва такова нещо. Казва само, че иска двеста лири.

— А, иска значи?

— А аз *нямам* двеста лири.

— Слава Богу. Тъкмо няма да се изкушиш да ги хвърлиш на вятъра.

— Какво, скъпи?

— Да ги дадеш на Козмо, би било равносилно на това. Не му давай нито пени.

— Той не иска пени, а двеста лири.

— Нека си иска.

— Но той ще се застреля.

— Де го този късмет — отвърна сър Реймънд, изпускайки тъжна въздишка при избледняването на ярката картина, която думите бяха предизвикали във въображението му. — Дори да опита, със сигурност няма да улучи. За Бога, спри да се тревожиш. Това писмо просто означава, че той се надява да ти изкрънка десетачка.

— Казал е двеста лири.

— Те винаги така казват. Това е общоприета форма.

— Какво, скъпи?

— Фийби, в името на всичко пъклено на тоя свят, трябва ли всеки път, когато ти заговоря, да си кривиш главата настрани като канарче и да казваш „Какво, скъпи“? Това ще подлуди и светец. Е, нямам време да стоя тук и да бърбям с теб. Ще си изпусна влака. Вземи един аспириин.

— Какво, скъпи?

— Вземи един аспири́н. Вземи два. Вземи три — изрече разпалено сър Реймънд и изфуча от стаята по посока на колата, която го чакаше, за да го извози до гарата.

[1] Еклезиаст впрочем има само дванайсет глави. — Б.пр. ↑

[2] Бостън е известен като център на американския пуританизъм.
— Б.пр. ↑

4.

От няколкото уговорки, които имаше за този ден, първата бе обяда с лорд Икнъм в клуб „Демостен“. При пристигането си той откри, че клубът си е все същото тихо място, а пушалнята — изпълнена с обичайните живи трупове, разплули се в креслата и даващи отдих на своите умове. Огледа ги с неприязън, отвратен от всеобщото спокойствие в момент, когато самият той се чувстваше като герой от гръцка трагедия, когато фурните са погнали по петите. Макар той самият да би казал, ако някой го питаше, че твърде много се шуми около преследването от страна на някакви си фурни. Човек трябва да започне да се тревожи едва тогава, когато го подгонят репортери. Проклети да са техните моливи и бележници и вдън земя да пропаднат шлиферите ѝ меките им шапки. Той вече можеше да ги види с вътрешния си взор — цели дузини, промъкващи се като хищни пантери, приближаващи с всяка изминала минута.

Гостът му закъсняваше и за да убие времето, докато чака, сър Реймънд отиде до централната маса и взе някакъв вестник. Само един поглед към заглавната страница, и той го захвърли, като клъвнат от пепелянка и пристъпи с подкосени колене към най-близкото кресло. Рядко се случваше да си позволи възбуждащи напитки преди обяда, но сега бе принуден да си поръча двойно сухо мартини. От онова, което зърна на първата страница на вестника, му се подкосиха краката.

Тъкмо бе пресушил чашата, когато лорд Икнъм се появи, разсипвайки се в извинения.

— Бийфи, стари приятелю, сигурно се чувстваш като изоставена девойка. Страшно съжалявам. Бях тръгнал много по-рано, но на Бонд Стрийт взех, че срещнах Барбара.

— Кого?

— Барбара Кроу.

— О?

— Поразговорихме се. Разпитва ме за теб.

— О?

— С нежност, както ми се стори.

— О?

Лорд Икнъм го изгледа с неодобрение.

— Не ми пробутвай това „О?“, Бийфи, сякаш че изобщо не ти пука. Много добре знаеш, че само една насърчителна думичка от нейна страна, и ти ще се озовеш до полите ѝ, претърколен по гръб с четирите лапи във въздуха.

— Ама наистина, Фредерик!

— Смяташ, че проявявам прекален интерес към личните ти дела?

— Щом искаш, може и така да се каже.

— Аз те обичам, Бийфи, въпреки нафуканото нищожество, в което си се превърнал след една многообещаваща младост и ранни зрели години. Желая ти доброто и искам да те видя щастлив.

— Много мило от твоя страна. Един коктейл?

— Само ако ми правиш компания.

— Вече пих.

— Пий пак.

— Май ще го направя, Фийби ми развали настроението тази сутрин. Синът ѝ Козмо явно пак се е насадил на пачи яйца. Познаваш ли го?

— Достатъчно, за да се скрия в някой вход, като го видя да се задава.

— Опитва се да вземе двеста лири назаем.

— Не думай. Не си играе на дребно. И ще ги получи ли?

— Не и от мен.

— Фийби разстроена ли е?

— Много.

— А ти си се развикал. Това е големият ти недостатък, Бийфи. Ревеш, крещиш и джафкаш по хората. Не по мен, разбира се, тъй като суровото ми достойнство те „възпира, но по света като цяло. И по Барбара ли викаше така?

— Защо не сменим...

— Бас държа, че си го правил и това я е накарало да развали годежа. Но от начина, по който току-що ми говори за теб, останах с впечатлението, че акциите ти все още се котират високо при нея и че трябва просто да спреш да се криеш и да я избягваш, за да тръгнат нещата наново. За Бога, какво е един развален годеж? Та Джейн

разваля нашия цели шест пъти. Защо не я потърсиш да я изведеш на обяд и не се помъчиш да я впечатлиш? Покажи се в добра светлина. Танцувай пред нея. Задавай ѝ гатанки.

— Ако не възразяваш, Фредерик, наистина бих предпочел да сменим темата.

— Научи някои прости фокуси. Пей ѝ любовни песни, като си акомпанираш на китара. И за да види, че не си такъв глупак, какъвто изглеждаш, кажи ѝ, че ти си написал бестселъра «Време за коктейли».

Твърде рядко пушалнята на някой клуб в лондонския Уест Енд внезапно изригва в трескав живот, тъй че всичките ѝ стени, прозорци, столове и маси, членове и прислуга да закръжат във вихрен танц, но точно това се стори сега на сър Реймънд, че прави пушалнята на «Демостен». Тя се носеше и полюшваше, сякаш репетирала със седмици под ръководството на хореограф, докато той като през мъгла се взираше оцъклено в своя събеседник, блед като мъртвец, с увиснало чене, а челото му се къпеше в пот, сякаш бе седнал в турска баня.

— Ка... какво искаш да кажеш? — успя да изломоти накрая.

Лорд Икнъм, обикновено тъй радушен в обноските си, сега прояви леко нетърпение. Когато проговори, тонът му бе остър.

— Хайде стига, Бийфи. Нима ще вземеш да твърдиш, че не си ти? Скъпи приятелю, та за всеки, който те познава, това е очевидно. Най-малко три сцени в романа са буквален преразказ на истории, които сам си ми разправял. Използвал си и епизода с бразилския лешник. А освен всички тези документални доказателства разполагаме и със свидетелските показания на Джейн.

— Джейн?

— Един ден дошла в Лондон да се отдаде на безогледно пазаруване и решила, че неин полусестрински дълг е да те открие и да те потупа по гърба, та се отбила у дома ти. Теб те нямало, но Пийсмарч я пуснал да влезе и я настанил в кабинета ти. След като подушила наоколо, тя, както би направила всяка жена на нейно място, се заловила да подрежда бюрото ти и там, натикан на дъното на едно чекмедже, открила кафяв хартиен плик, изпратен от издателство «Симс и Шотър» до Ричард Блънт на някакъв адрес, който сега убягва от паметта ми. Като се прибра вкъщи, тя ми разправи всичко това. Тъй че свали си картите, Бийфи. Безполезно е да отричаш. Ти си този Блънт, за когото чуваме толкова много напоследък, нали?

Глух стон се изтръгна от гърдите на сър Реймънд.

— Да. Аз съм.

— Виж, не разбирам защо трябва да стенеш. С цялата тая шумотевица няма начин да не си напълниш гушата, а ако има нещо в света, което да е по твоята част, това са паричките. Толкова си падаш по тях.

— Но, Фредерик, представи си, че се разчуче? Нали не си казал на никого?

— Скъпи приятелю, защо да го казвам? Близко е до ума, че щом си използвал псевдоним, значи си искал работата да остане потулена.

— Ами Джейн?

— О, Джейн сто пъти е забравила оттогава. На мен ми е останало в ума просто защото се сетих, че веднъж ти бях подхвърлил идеята да напишеш роман. Но какво значение има, дори и да се разбере?

— Господи, та това ще означава край на всяка моя надежда за политическа кариера.

— А защо толкова си се залетял по тая политическа кариера? Случвало ли ти се е някога да влезеш в Камарата на представителите и да поогледаш хубавичко питомците вътре? Най-шантавата пасмина от уроди и недоносчета, събирана някога на едно място. Не бих се напъхал сред тях и за всичките пари на света.

— Аз не гледам така на нещата. Тая кандидатура за Ботълтън Ийст ми е оживяла на сърцето, Фредерик. А няма никакъв шанс да издигнат моето име, ако всички вестници гръмнат, че съм написал нещо от рода на «Време за коктейли».

— Че от къде на къде трябва да излиза във вестниците?

— Ами репортерите? Нали това им е работата — да душат.

— А! Разбирам.

За няколко секунди лорд Икнъм остана мълчалив. По съсредоточената бръчка на челото му личеше, че напънга своя изобретателен мозък.

— Да — рече той. — Вярно е, че душат. Предполагам, че именно това е тревожело и Бейкън.

— Бейкън?

— И го е накарало, според бейкънистите, да хване онова момче Шекспир и да му бутне нещо, за да твърди, че той е написал пиесите. Защото, като скалъпил първите две-три, го хванало шубето. «Слушай,

Франсис, рекъл си тогава, тая няма да стане. Само да се разбере, че се занимаваш с такива работи, и ще ти изстине мястото на министър на финансите, преди да успееш да кажеш „чичковите червенотиквеничета“. Я най-добре вземи си потърси някой изгладнял младеж, който срещу известно възнаграждение да се съгласи да опере пешкира.» Поогледал се той тогава и я наредили двамата с Шекспир.

Сър Реймънд подскочи конвулсивно на стола, разливайки чашата си. За пръв път от закуската насам му се стори, че съзира смътен, подобно на кръчмарски фенер в лондонска мъгла, лъч на надежда.

— Не познаваш ли младежи в нужда, Бийфи? Но как, разбира се, че познаваш. Един например веднага ми идва на ума. Твоят племенник Козмо.

— Мили Боже!

— Разправяш, че искал двеста лири. Дай му ги, кажи му, че може да задържи и целия авторски хонорар и работата е опечена. Ще видиш, че ще се съгласи тъй охотно, както и навремето Шекспир.

Сър Реймънд пое дълбоко дъх. Лъчът надежда се бе превърнал в сияен блясък. В дъното на стаята можеше да види стария Хауард Саксби, водещият досадник на клуба, да говори — вероятно за наблюдаване на птици, занятие,“ към което бе неизлечимо пристрастен — със сър Родерик Глосъп, специалиста по нервни заболявания, който обикновено се класираше като досадник номер две, и му се стори, че никога не е виждал нещо по-сладостно от гледката, която двамата представляваха.

— Фредерик — рече той, — ти разреши всичко. Идеята е превъзходна. Просто не знам как да ти се отблагодаря... Да?

Някакъв келнер се бе материализирал до него — един от онези, които неотдавна бяха танцували неудържимо заедно със стените, масите и столовете.

— Един джентълмен иска да ви види, сър.

Доколкото бе възможно от седналото му положение, самият сър Реймънд изпълни няколко танцови чупки. Репортер? Вече?

— Кой е той? — попита с преbledняло лице.

— Някой си господин Козмо Уиздъм, сър.

— Какво!

— Бийфи — рече лорд Икнъм, поздравявайки го с чашата си, —
ликувай и се весели. Краят на неприятностите ти идва на крака.

5.

Минута по-късно — във ведро настроение и с бодра стъпка — сър Реймънд прекрачи прага на малката пушалня, където обикновено се разполагаха външните посетители на клуб „Демостен“. Откри племенника си скупчен в едно кресло, засмукал нервно топката на чадъра си и за сетен път изпита негодуващото бодване под лъжичката, обземащо го всеки път, щом го зърнеше. Едно социално нищожество, за което постоянно трябваше нещо да бъде сторено, нямаше право според него да бъде тъй издокарано. Соломон в целия блясък на славата си може и да би взел лека преднина пред Козмо Уиздъм, но само при много обстойно вглеждане. Освен това сър Реймънд не одобряваше маслинените му очички и тънки черни мустачета.

— Добро утро — каза той.

— А... тъ... здравей — отвърна Козмо, като застана на един крак.

— Искал си да ме видиш?

— Тъ... да — призна Козмо и се прехвърли на другия си крак.

— Ами ето ме.

— Вярно — съгласи се неохотно Козмо, сменяйки отново краката. Той с болезнена яснота си даваше сметка, че вуйчо му е тук.

Младежът се бе осмелил на животоопасното начинание да претъпи прага на „Демостен“ след телефонен разговор с майка си. Изразявайки сред сподавени хълцания своята покруса, че не може да предостави повече от петнайсет шилинга и три пенса от двестата лири, за които детенцето и претендираше, Фийби Уиздъм бе излязла с конструктивно предложение. „Защо не помолиш вуйчо си, миличък?“ бе казала тя. И макар че Козмо би предпочел да влезе в клетката на спящ тигър с цел да му дръпне ухото, той неохотно проумя, че това е единственият начин. Срещите на четири очи със сър Реймънд Бастабъл винаги го караха да се чувства като изкормен от начинаещ палач, усвоил занаята си в задочен курс, но когато човек е изправен пред неотложната нужда от двеста лири в брой, за предпочитане е да

загърби личните си предразсъдъци и да отиде при оня, който разполага с въпросните двеста лири. В крайна сметка очарователните обноски не са всичко на този свят.

Затова след още едно ободряващо смукване на дръжката на чадъра, той стегна мишци, набра кураж и рече:

— Ъ... вуйчо.

— Да?

— Ъ... вуйчо, не бих искал да те безпокоя, но се питам дали не би могъл... дали не би те затруднило... дали не намираш някаква възможност да ми отделиш...

— Какво?

— А?

Сър Реймънд възприе втория от двата маниера, правещи го тъй нелюбим за свидетелите в съда — този на ироничния сарказъм.

— Позволи ми да освежа паметта ти, драги ми Козмо. След като изрази любезното си опасение дали не ме безпокоиш — опасение напразно, тъй като не ме безпокоиш ни най-малко, — ти продължи с думите „питам се дали не би могъл... дали не би те затруднило... дали не намираш някаква възможност да ми отделиш...“ и тук направи пауза, очевидно обзет от силни чувства. Естествено, това събуди моето любопитство и аз попитах: „Какво“, имайки предвид с този си въпрос какво е онова, което се надяваш, че ще намеря възможност да ти отделия. Дали не би могло твоето посещение да има нещо общо с писмото, което открих майка ти да оросява със сълзи тази сутрин?

— Ъ... да.

— Тя не беше съвсем на себе си, но все пак от обясненията й успях да разбера, че се нуждаеш от двеста лири.

Всъщност на Козмо му трябваха двеста и петдесет, но той не бе намерил у себе си смелост да назове тази сума. Макар сметките му с букмейкъра, комуто дължеше двеста, да трябваше да бъдат уредени незабавно, неговият приятел Гордън Карлайл, към когото имаше дълг за останалото, положително би се съгласил да изчака.

— Ъ... да. Разбираш ли...

Сега вече насладата на сър Реймънд бе пълна. Той приглади сакото си, като да беше копринената му тога, и хвърли страничен поглед към невидимите съдебни заседатели, призовавайки ги да

слушат внимателно онова, което ще последва, защото то наистина ще си струва.

— С моите най-дълбоки почитания — каза той — ще трябва да те разочаровам. Не, не намирам. Аз съм в недоумение. Нима Бутс и Бруър не ти дават добра заплата?

— Не бих я нарекъл чак добра.

Сър Реймънд отново стрелна с очи съдебните заседатели.

— Трябва да простиш на един прост, неук човечец, обърнал се в своето невежество към прилагателно, несрещащо изцяло критичното ти одобрение. Не всеки е Флобер. Винаги съм намирал приходите ти оттам... нека ги наречем покриващи нуждите ти.

— Но там е работата, че не ги покриват. Останал съм без пари. — Ако днес не намеря двеста каймета, просто не знам какво ще правя. Почти съм склонен да свърша със себе си.

— Това ми каза и майка ти. Едно отлично хрумване по мое мнение, върху което би трябвало сериозно да размислиш. Но боя се, че тя не споделя вижданията ми по този въпрос и тъй като съм твърде привързан към нея, въпреки склонността ѝ да криви глава на една страна и да казва: „Какво, скъпи?“, ще се наложи явно да ти спестя тази върховна саможертва.

Козмо изплува от дълбините. Винаги бе намирал за трудно да вникне в приказките на своя роднина, но в последната забележка бе доловил нещо, което звучеше обещаващо.

— Искаш да кажеш...

— Двеста лири са много пари, но мисля, че е възможно да успея да ги събера. За какво са ти?

— Дълга ги на агента си по залаганията и той... въ... се държи твърде неблагоприятно.

— Лесно мога да си го представя. При определени обстоятелства тия букмейкъри стават крайно несговорчиви. Е, май ще успея да те измъкна от тинята.

— О, вуйчо!

— При определени условия. Първо ще поговорим за съвременните литературни явления. Да си чел някакви книги напоследък, Козмо? Оня роман „Време за коктейли“ например?

— Да не е онова, за което толкова гърмят в тазсутрешния „Експрес“?

— Именно.

— Не, не съм го чел още, но непременно ще го прочета. Изглежда е доста палаво книжле. И май никой не знае кой го е написал.

— Аз го написах.

Това бе толкова явен майтап, че Козмо намери за напълно уместно да се усмихне. Така и стори, в резултат на което бе помолен от вуйчо си да не му се зъби насреща като полуумно шимпанзе.

— Аз го написах, пак ти повтарям. Предполагам, можеш да разбираш едносрични думи.

Козмо зяпна. Ръката му както винаги в мигове на потрес се лепна за горната му устна.

— Тоя твой мустак прилича на мастилена черта — рече злостно сър Реймънд. — Стига си го гладил и ме чуй какво ти казвам. Аз написах „Време за коктейли“. Способен ли е немощният ти разсъдък да проумее това?

— О, напълно. Искам да кажа, съвсем. Но...

— Но какво?

— Тъ... защо?

— Това не те засяга.

— Хм. Виж ти... Мътните да ме вземат.

— Кое то ще стане и с мен, ако тая работа някога се разчуе.

— Толкова ли е лоша книгата?

— Изобщо не е лоша. Малко по-откровена и открита, отколкото е прието, но художествените й достойнства са безспорни — отвърна сър Реймънд, след което млъкна, колебаейки се дали да цитира отзивите на „Пийбълс Куриер“ и „Бейсингстоук Джърнъл“. Но реши, че пред настоящата публика това би било просто губене на време. — При все това тя не е книга, каквато се очаква да напише човек с моето обществено положение. И ако тия репортери надушат, ще трябва да кажа сбогом на политическата си кариера.

— Малко е по-така, а?

— Улучи.

Козмо кимна умно. Нещата започваха да му се проясняват.

— Разбирам.

— Очаквах, че ще го направиш. И сега, разбира се, мисълта, която моментално проблясва в ума ти, е, щом ти обърна гръб, да

отърчиш до най-близкия жълт вестник и да продадеш тази информация за колкото успееш да се спазариш. Не се и съмнявам, че охотно би го сторил. Но това ще бъде недалновидна постъпка от твоя страна. Би могъл да извлечеш далеч по-голяма полза за себе си, ако обявиш, че ти си авторът на „Време за коктейли“.

— Кво!?

— Искам да разгласиш, че не друг, а ти си написал книгата.

— Но аз никога през живота си нищо не съм писал.

— Напротив. Написал си „Време за коктейли“. Мисля, че ще успея да изясня дори на разсъдък като твоя, че интересите ни съвпадат. От това, което ти предлагам, ще извлечем взаимна изгода. Аз възстановявам душевния си мир, а ти получаваш двестата лири.

— Наистина ли ще ми ги дадеш?

— Ще ти ги дам.

— Ухуу!

— И в добавка към това можеш да разполагаш както ти е угодно с всички авторски дивиденди от продажбите на книгата.

— Ухуу! — възкликна отново Козмо и бе призован от своя вуйчо да си затваря човката.

— А те — продължи разсъжденията си сър Реймънд, — в светлината на обществения отклик, на който книгата се радва, би следвало да бъдат значителни. Според договора аз получавам десет процента от коричната цена, а след целия този шум във вестниците очаквам да се продадат — е, нека бъдем умерени — десетина хиляди бройки, което прави... не съм математик, но предполагам някъде от порядъка на пет, или шестстотин лири.

Козмо примигна, сякаш нещо го бе треснало между очите.

— Шестстотин лири?

— Вероятно и повече.

— И аз ги прибирам?

— И ти ги прибиращ.

— Ухуу — рече Козмо, но този път мина без забележка.

— По реакцията ти разбирам — каза сър Реймънд, — че имаш желание да ми сътрудничиш. Чудесно. Всичко може да се уреди съвсем просто. Лично аз бих предложил едно писмо до всички вестници, отразили събитието, съдържащо в себе си горещо възражение на вижданията на епископа, които ти намиращ неуместни,

невъздържани и несправедливи и същевременно разкриващо те като Ричард Блънт. Ако ме придружиш до библиотеката, ще нахвърля нещо, което би отговорило на изискванията.

И след като го стори, сър Реймънд се завърна в пушалнята, за да съобщи на лорд Икнъм, че работата, както той самият бе предрекъл, е опечена.

6.

Както и можеше да се очаква, появилото се два дни по-късно във вестниците съобщение, че Козмо Уиздъм е авторът на „Време за коктейли“ — книга, намираща се в момента на върха на славата, — не отмина незабелязано. Един от първите, които го забелязаха, бе Дж. П. Бутс от „Бутс и Бруър“. Без да умува нито миг, още с влизането си в офиса на улица Сейнт Мери Акс той призова младежа при себе си и го информира, че фирмата не се нуждае от по-нататъшните му услуги, доколкото такива съществували. Търговците, занимаващи се внос и износ както на Сейнт Мери Акс, така и другаде, трябвало да мислят за репутацията на своята компания и не могли да си позволят да държат сред своите подчинени личности, способни да напишат XIII глава от въпросното произведение. Поканата на Дж. П. Бутс към Козмо да не се мярка повече пред очите му не бе толкова многословна, но това бе дълбокият и смисъл.

Впрочем реакцията на този вносвач-износвач бе единствената нотка на дисхармония. Навсякъде другаде новината неизменно срещаше благосклонен прием. „Апфред Томкинс Лимитид“ изпратиха на Козмо радушно писмо, в което го канеха някой път да намине покрай тях. Също толкова мило послание пристигна и от Хауард Саксби от „Едгар Саксби и синове, литературни агенти“, в което му препоръчваха да повери делата си в ръцете на организацията Саксби (клонове в Лондон, Ню Йорк и Холивуд). Което Козмо и реши да стори, чувствайки, че положението, в което се намира, е от онези, в които човек се нуждае от дружеско рамо, макар и леко да трепна при споменатата десетпроцентна комисиона.

Две девойчета — Ейва Ракстроу на десет години и Лана Кутс на дванайсет, му писаха, молейки за автограф, с твърдението, че той отдавна е техен любим автор и че са чели всичките му книги. Бе поканен от литературното дружество „Хърн Хил“ да изнесе лекция на тема: „Някои аспекти на съвременния роман“. Шест непубликувани автори му изпратиха непубликуваните си ръкописи с молба за

подробна рецензия. А Айвър Луелин, президент на холивудската филмова компания „Суиърба-Луелин“, който тъкмо се канеше да лети обратно за Калифорния след визитата си в Лондон, помоли секретарката си да му купи една бройка от, книгата, за да я чете в самолета. Господин Луелин постоянно се ослушваше за материал, който, стига да успееше да го прекара през цензурата, да може да развълнува и възбуди клиентелата му, а „Време за коктейли“, съдейки по онова, което всички говореха, изглежда, бе тъкмо каквото му трябваше.

И най-сетне госпожа Гордън Карлайл, закусвайки в дневната на апартамента, който споделяше със своя съпруг, отвори сутрешния вестник, хвърли едно око на първа страница, сепна се, произнасяйки нещо като „Вря!“ и повдигайки красивата си главица, извика:

— Хей, Ойли!

— Да, котенце?

— Латук — рече госпожа Карлайл и от спалнята се появи висок, строен, почти излишно изискан мъж в халат на цветя, който можеше да бъде благороднически син или професионален латиноамерикански танцьор.

Всъщност той не беше нито едното, нито другото, а ловък мошеник, чиято виртуозност му бе спечелила значително уважение в съмнителните среди, сред които се подвизаваше. Американец по месторождение и поданство, той бе довел съпругата си на почивка в Европа. След дълги години на упорит труд беше решил да си даде малко отдих, макар че ако се натъкнеше на нещо наистина добро, веднага бе готов отново да надене хомота. Семейство Карлайл не щадяха сили.

— Е? — рече той с надеждата, че благоверната му не го е повикала да му каже, че трябва да си сложи вълнени гащи. Тя имаше навика да го кара да ги носи, намирайки английското лято за твърде хладно, а те го боцкаха непоносимо. — Кво има, котенце?

— Ла да ти покажа нещо.

Гъртруд Карлайл беше яка млада жена с дръзки кафяви очи и решителна брадичка. Тези очи сега святкаха, а брадичката бе щръкнала напред. Явно беше възбудена от току-що прочетеното.

— Слушай, Ойли. Не ми ли каза, че оная вечер си спечелил петдесет лири от някакъв шаран на име Козмо Уиздъм?

Господин Карлайл кимна. Това бе мрачното кимване на човек, който с нежелание си припомня нерадостно изживяване.

— Спечелих, ама той не ми плати. Оказа се едно от онези чиновничета, дето бачкат за четирийсет долара на седмица. Храсталаците тук бъкат от такива като тях. Изтупали се като принцове, колкото да се заблуди човекът, и едва когато е твърде късно, разбираш, че всъщност са писарчета или нещо такова. Така е, като си в чужда страна. У дома такова нещо не може да е случи.

— И ти кво направи?

— Нищо.

— Аз щях да му фрасна една.

Господин Карлайл охотно ѝ повярва. Импулсивността и твърдата вяра в директните действия бяха основни черти от самобитния характер на неговата половинка. Доста време бе минало и цицината вече бе спаднала, но в паметта му още бе свеж случаят, когато въображаема простъпка от негова страна я накара да стовари връз тила му голяма ваза с гладиоли. В неговите очи това бе вгорчило медения им месец.

— Е, и бездруго вече нищо не може да се направи — рече унило той. — Ще ги пишем несъбираеми.

— Несъбираеми, дрън-дрън. Изиграл те е като последен глупак.

Господин Карлайл трепна. Неговото самолюбие бе наранено.

— Да ме е изиграл? Мен?

— Теб, разбира се. Метнал те е най-безсъвестно. На, чети.

— Кое?

— Това.

— Ама къде?

— Ето тая статия тук, дето пише, че той е авторът на книгата, за която всички приказват. Трябва да е въшлив от мангизи. Та това е бестселър.

Господин Карлайл взе вестника, прегледа го и произнесе едно „Да пукна дано!“ Изискаността бе негов жизнен принцип, тъй като я намираще за най-ценното си професионално качество. Ето защо рядко прибягваше до по-силни възклицания.

— Изглежда имаш право.

— Разбира се, че имам.

— Освен ако — рече той, възпрян от внезапна мисъл — това не е някой друг Козмо Уиздъм.

Съпругата му презрително изпръхтя. Дори в Англия, разсъди тя, нямаше начин да съществуват двама души с подобно име.

— Къде живее?

— Надолу към Челси. В една от ония малки пресечки на Кингз Роуд.

— Тогава гризни нещо за закуска и бягай при него.

— Така и ще направя.

— Не се връщай без петдесетачката.

— Няма.

— Бъди гаден, ако трябва.

— И още как.

— И си сложи вълнени гащи.

— О, котенце! Трябва ли?

— Естествено, че трябва. Духа отвратителен източен вятър.

— Ама от тях все ми се иска да се чеша.

— Ти пък не се притеснявай. Няма да те опандизят за чесане, я.

— По дяволите! — рече Ойли.

Това не бе израз, който употребяваше често, но сега намери, че обстоятелствата го оправдават.

Наближаваше обяд, когато той се завърна в семейното гнезденце и в изражението на лицето му нямаше нищо, което да покаже дали мисията му е стигнала до щастлив край. С цел да прогресира в избраното си поприще Ойли Карлайл бе приучил чертите на физиономията си към неизменна безстрастност, което нерядко предизвикваше раздражението на съпругата му. Макар И да си даваше сметка за професионалната стойност на безжизнената мутра, тя би предпочела той не си я надява и край домашното огнище.

— Е? — попита го сега.

— Виж, котенце, що не ми забъркаш един коктейл със скоч? — отвърна Ойли. — Направо съм изплезил език.

Госпожа Карлайл му забърка коктейла и след като му го подаде, отново рече: „Е?“

— Срещна ли се с него?

— Да.

— И той какво ти каза?

- Сума ти неща.
- Взе ли си петдесетте лири?
- Не. Всъщност заех му още двайсет.
- За Бога, Ойли!
- Но нося нещо къде-къде по-добро от една петдесетачка.
- Какво имаш предвид?
- Ще ти кажа.

Ойли отпи от чашата си с изражение, напомнящо онова на Стария моряк, за когото бе писал поетът Коулридж. Подобно на него и той знаеше, че има добра история за разправяне и не бързаше да я отпочне.

— Да, видях се с него и му рекох, че съм очаквал той пръв да ме потърси, тъй като имаме за уреждане една малка сметчица от порядъка на сто и петдесет долара. Той каза да, вярно, и като го попитах защо тогава не се обажда никакъв, ми отвърна, че нямал пари.

— Ама че наглост!

Ойли погълна последните капки от коктейла, запали цигара и си качи краката на масата.

— И добави, че нямало и откъде да ги вземе. А, така ли, казах аз, ами оная книга, дето си я написал и човек не може да отвори вестник, без тя да му се навре в очите? Парата трябва да те бие като щура, рекох.

— А той?

— Че нямало нищо подобно. Тия издатели, вика, плащали два пъти годишно и щели да минат месеци, преди да намаже нещо. Е, добре де, казвам му, защо не им поискаш аванс, а той рече, че току-що се бил опитал и те му обяснили, че било противно на политиката им да предварват обичайното полугодишно хоноруване.

— Какво да правят?

— Абе казали му, че няма да мине. Трябвало да чака.

— И ти кво?

— Рекох: „Много лошо“.

Жлъчна гримаса изкриви прелестните черти на Гъртруд Карлайл.

— Озверя, а? Няма да се учудя, ако си му съдрал панталоните.

— Рекох: „Много лошо“ — продължи спокойно Ойли. — И му викам: „Котенцето ще побеснее“, тъй му викам, а той вика: „Кое котенце?“, и аз му викам: „Кое, жена ми!“ А когато Котенцето

побеснее, му викам, обикновено удря хората по главите, с каквото ѝ падне подръка. И му разправих за теб, мен и оная ваза.

— О, скъпи, ние отдавна сме забравили тая история.

— Аз не съм. Простил — да. Но забравил — не. Спомням си с все същата болезнена острота какво е да те треснат по тила с ваза, пълна с гладиоли. И му описах симптомите. Той стана жълт-зелен.

— И после?

— Ами после си тръгнах.

Устните на госпожа Карлайл се свиха в тънка линия и в очите ѝ се появи мрачен блясък. Изражението ѝ бе на жена, в чийто мисли се въртят вази.

— Дай ми адреса на тоя тип.

— Защо?

— Смятам да се отбия да му кажа „Здрасти“.

— Няма да е необходимо. Отпусни се, котенце. Още нищо не си чула. Като ти казах, че съм си тръгнал, може би не се изразих съвсем точно, защото само бях понечил да си тръгвам, когато той ме спря. Видя ми се нещо угрижен, само преглъщаше като риба на сухо.

— Ще го глътна аз него.

— И тогава изведнъж взе, че се отпуши и избълва всичко. Знаеш ли какво ми рече? Че изобщо не е писал тая книга.

— И ти му повярва?

— Повярвах му и още как, след като чух и останалото. Той ми каза, че всъщност я написал вуйчо му, който е голяма клечка, на име Реймънд Бастабъл. Адвокат е и се кани да влиза в политиката, ама знае, че разбере ли се, дето той е авторът на това „Време за коктейли“, спукана му е работата.

— Че защо?

— Защото в Англия не можеш хем да пишеш такива книжки, хем да гониш място в парламента, както той си е наумил. Та затова хванал нашия господин Уиздъм да каже, че той е авторът. Е, няма нужда да ти казвам какво си помислих, щом чух всичко това.

— Напротив, има. Какво си помислил?

— Помислих си: ето къде ударих къравото.

— Къде си го ударил?

Ойли се усмихна снизходително.

— Виж, котенце. Използвай си мозъчето. Представи си, че ти си на мястото на тоя Бастабъл. Написваш книга, ама не ти стиска да се разчуе, и тогава хващаш племенника си да опере пешкира и вестниците разтръбят наляво и надясно, че авторът е той. Дотук ясно, нали?

— Да...

— Е, какво ще сториш, ако получиш от въпросния племенник писмо, с което ти съобщава, че е размислил и съвестта не му позволява да продължава с тази измама, тъй че ще разкаже на света, че я е написал не той, а ти? Ще плащаш, ето какво ще направиш. Ще кажеш „Колко искаш, за да си държиш устенцата затворени?“ и ще му изръсиш колкото може да отнесе.

Очите на госпожа Карлайл се разшириха, а устните ѝ се разтвориха. Тя можеше да се досети, тя не биваше да се съмнява в своя Ойли. Гледайки го с благоговение, котенцето даде воля на чувствата си с едно „Уха!“

— Ами той дали ще се съгласи?

— Кой какво да се съгласи?

— Оня Уиздъм. Дали ще напише писмото?

— Вече го стори. Ей го тук, в джоба ми. Казах му, че ще го пусна вместо него. Обясних му цялата идея и той я схвана отведнъж. Много се въодушеви и каза, че вуйчо му бил червив от пари — знаеш какво им плащат на тия големи адвокати — и че няма начин да не снесе каквото му поискаме.

— Пари срещу закрила.

— Точно така, пари срещу закрила. Тъй че му продиктувах това писмо и го взех със себе си. Тогава му дадох назаем и двайсетте лири — каза, че искал да празнува. Сега пък какво? — попита Ойли, забелязвайки облак да преминава пред лика на слънцето на неговите дни.

— Просто си помислих колко жалко, че ще трябва да делиш с него. Ще делите по равно, предполагам?

— Така предполага и той, но ако питаш мен, предположенията му са погрешни. Още днес следобед ще занеса писмото на тоя Бастабъл — той живее извън града, в някакво място, наречено Давтейл Хамър — и направо ще искам парите на масата. Е, възможно е и да

реша, разбира се, да дам на Уиздъм неговата половинка, но се съмнявам, котенце, наистина страшно се съмнявам.

— Ойли — рече госпожа Карлайл, а взорът ѝ сияеше с мека светлина, — ти си чудесен. На света няма друг като теб.

— Доста съм добър — съгласи се скромно господин Карлайл.

7.

Влакът от 3:26, реши Ойли, след като направи справка с разписанието, бе най-подходящ да го откара в Давтейл Хамър. Така, изтъкна той, щяха да имат достатъчно време за един хубав обяд в „Риц“ и Гърти, цъфтяща от ентусиазъм, му каза да я води, без да се бави. Твърде често в нейното минало обедите ѝ бяха представлявали хляб и туршия в домашни условия, а тя бе момиче, което, подобно на петия граф Икнъм, обичаше сладостите на живота.

Някъде по времето, когато вече си пиеха кафето, а Ойли тъкмо бе запалил пура от седем шилинга и половина, лорд Икнъм, подкрепил се с обилен обяд в „Гъртеите“ в компанията на племенника си Понго преди планираната визита при своя кръщелник в Хамър Хол, погледна през прозореца на пушалнята по посока на отсрещния клуб „Демостен“ и пое дълбоко въздух.

— Па! — рече Понго.

— Моля?

— Просто се опитвам да те стресна. Казват, че помагало при хълцане.

— Ще ти е нужно много повече, за да стреснеш неустрашим мъж като мен. Калената стомана Икнъм, тъй ми викаха в полка навремето. Пък и това не беше хълцане, а въздишка.

— Защо въздишаш?

— Защото усетих болка. Не, извини ме, три болки. Причина за първата е, че заминавайки при Джони, за доста време ще бъда лишен от твоето общество и от онези приятни и поучителни следобеди, които тъй често сме прекарвали заедно. Чудесно би било, ако можех да остана в Лондон и да се радвам на забележителностите му в твоята компания.

— На никакви проклети забележителности няма да се радваш в моята компания. Знам какво става, като почнеш да се радваш на каквото и да било.

— Втората си болка — болка „Б“ я наречи, ако искаш — почувствах, като погледнах през прозореца към клуб „Демостен“ на отсрещната страна на улицата, защото се сетих за своя полушурей Бийфи Бастабъл. Изведнъж се хванах да мисля за нещо, което се случи миналото лято. Ти вероятно вече си забравил, но преди около година от същия този прозорец аз улучих цилиндъра му с един бразилски лешник.

— Недей!

— А, виждам, че си спомняш. Е, имах надежда, че това изживяване ще се окаже повратна точка в неговия живот, ще го превърне в един по-мил и любезен Бийфи, в един мек, обичлив Бастабъл, по-търпелив и толерантен към своята сестра Фийби. Но съм бил прекалено оптимистичен.

— Защо, не е ли търпелив и толерантен към сестра си?

— Къде ти. Добронамерените ми усилия явно не са постигнали ни най-малък ефект. По думите на Пийсмарч, неговия иконом, с когото поддържам кореспонденция, отношението му към нея все тъй напомня това на капитан Блай от „Баунти“, раздразнен от поведението на някой от обитателите на носовия кубрик. Разбира се, предполагам, че лесно би могъл да си намери оправдание, Фийби, бедната заблудена душа, има обичая, когато я заговорят, да криви глава на една страна като канарче и да казва: „Какво, скъпи?“, което несъмнено е доста изнервящо за човек, привикнал всички да се въртят край него на пета. Според Пийсмарч, когато това се повтори шест или седем пъти през време на една закуска или обяд, Бийфи се изстрелва към тавана подобно на фойерверк и започва да я напада без оглед на нейния пол и възраст. Вярно, мога да видя нещата и от неговата гледна точка, но всичко това трябва да е много вредно за кръвното му налягане и твърде неприятно за всички засегнати. Пийсмарч казва, че сърцето му се късало, докато слуша, долепил ухо до ключалката. Ти не познаваш Пийсмарч, нали?

— Не.

— Прекрасен момък. Има горе-долу толкова мозък, колкото да се побере удобно в шишенце от хапчета, но какво значение има мозъкът, ако сърцето е от чисто злато? Когато го срещнах за пръв път, работеше като стюард на парахода „Уайт Стар“. По-късно наследи някакъв недвижим имот, напусна морето и се установи в едно селце близо до

Икнъм. После, ако си спомняш, избухна войната и аз се включих в редовете на опълчението^[1]. И кого, мислиш, видях рамо до рамо със себе си, ако не стария Бърт Пийсмарч. До края останахме все заедно, изкарвайки понякога по цели нощи без сън, измръзнали до кости, но стиснали зъби тъй здраво, както и седалищните си мускули. Е, двама мъже не минават през всичко това, без да се сприятелят. Аз заобичах Бърт като брат и той ме заобича като брат. Общо двама братя. Впрочем аз му намерих тая работа при Бийфи.

— Стори ми се, каза, че наследил някакъв недвижим имот.

— И при това немалък, доколкото разбирам.

— Тогава защо му е да работи като иконом?

— Скука, мило мое момче, оная скука, която неизменно наляга мъжете, оттеглили се от живота в разцвета на силите си. Липсваше му тръпката на добрите стари дни като стюард. Годишите, прекарани сред океанската шир, го бяха направили непригоден да стои по цял ден без работа и да търка дъното на панталоните си. Е, стюардът на практика е един иконом, тъй че го посъветвах да опита сили в това поприще. Взех го при мен в Икнъм, където моят Когс го обучи, и когато Когс каза, че моментът е назрял, изпратих го на Бийфи.

— Как му се видя там?

— Мисля, че отначало му дойде нагорно. Но това беше преди Бийфи да се премести в провинцията. Кой знае, може пък животът извън града да го промени до неузнаваемост. Кроткото съществуване сред природата често има магическо въздействие върху хората. Ето, вземи мен. Признавам, има моменти, когато затворничеството в замъка Икнъм ме кара да се чувствам като жерав в клетка, макар, естествено, да не изглеждам като такъв, но иначе въздействието му върху мен е вън от всякакво съмнение. Именно на него отдавам факта, че съм се превърнал в солидния, благоразумен, може би дори донякъде муден мъж, който съм днес. Какво каза?

— Мм?

— Стори ми се, че каза нещо.

— Казах „Ха!“, ако това може да се нарече говорене. Е, аз пък не го виждам.

— Не виждаш кое?

— Не виждам как Бастабъл се превръща в нов човек. Според твоите думи той все така ръфа сестра си.

— Само защото постоянно идва в Лондон да тормози свидетелите в съда. Това прави развитието му значително по-бавно от желаното. Но аз съм сигурен, че вълшебството на Давтейл Хамър в крайна сметка ще стори своето. Нека му дадем време. Не е лесно за леопардите да си сменят петната.

— А дали те го искат?

— Знам ли. Познавам тъй малко леопарди. Но мисля, че Бийфи ще се оправи. Ако Барбара Кроу не го беше върнала с рекламация, досега да е вече един възроден характер. Убеден съм, че ако се беше оженил за нея, днес щеше да е същият лъчезарен Бийфи отпреди трийсет години, тъй като тя не би търпяла повече от минута тия изпълнения в стил „капитан Блай“. Лошо се получи, че съюзът им даде пробойна, но за жалост подобни неща стават твърде често. Когато дойдеш на моите години, скъпи ми Понго, ще осъзнаеш, че проблемът на този свят е, че в него има твърде много разлъчени сърца. Уверявал съм се в това нееднократно. Толкова малко е нужно на две сърца, за да се разделят. Ето защо се тревожа за Джони.

— Той не е ли добре?

— Далеч е от това.

— Да не би да не му харесва да е женен?

— Там е цялата работа, че не е женен. Вече повече от година, откак е сгоден за Бъни Фарингдън, а не си мърда и малкия пръст да накара камбаните в малката селска църква най-сетне да зазвънят. Тя му говори как искала да купи по две бройки от всичко за чеиза си и моли за неговото одобрение, а той само ѝ отвръща: „Хайде, някой друг път“. Направо сърцето ми се къса.

— Болка „В“?

— Да, както казваш, болка „В“. О, небеса! — извика лорд Икнъм, поглеждайки часовника си. — Толкова късно ли е станало? Трябва да бягам, ако искам да хвана влака в 3:26.

— Минутка само. Кажи ми още нещо: на нея не ѝ ли идва до гуша от цялата работа?

— Определено. Вчера обядвахме двамата и останах с впечатлението, че започва да се чувства като разлютена оса. Вече от ден на ден очаквам да видя в „Таймс“ съобщение, че очакваното бракосъчетание между Джонатан Гуитълтън Пиърс от имението Хамър

Хол в Давтейл Хамър, графство Бъркс, и Белинда Фарингдън от улица Плънкет Мюз в Южен Кенсингтън, Лондон, няма да се състои.

— Какво мислиш, че се крие в дъното на всичко? Пари? Знам, че Джони е доста натясно финансово.

— Съгласен съм, че положението му не е цветущо. Кръстът, който трябва да носи, е, че Хамър Хол е едно от ония величави имения на Англия, дето са ни насама, ни натам — толкова големи, че поддръжката им струва майка си и баща си, но все пак недостатъчно големи, за да примамят населението да тури в кошниците сандвичи и варени яйца и да заприича с автобуси да ги разглежда за по шилинг на калпак. И все пак, като пуска наематели в част от стаите, продава от време на време по някой и друг мебел и пише тия негови трилъри, би трябвало да може да си позволи да се ожени. Още повече сега, когато си докарва напълно задоволителен наем от Бийфи за Хамър Лодж. Не, не мисля, че проблемът е в парите.

Понго дръпна замислено от цигарата си. Едно възможно решение на загадката се въртеше в ума му. Лично той, отдаден тялом и духом на своята Сали, не би погледнал друга жена дори тя да рипне гола връз него от тортата на някое ергенско парти, но съзнаваше, че има други, не тъй достойни мъже, склонни да пърхат като пеперудки от цвят на цвят и да възприемат живота по-скоро в духа на Дон Жуан и Казанова. Дали пък неговият стар приятел Джонатан Пиърс не е един от тях?

— Напоследък не се срещаме често с Джони — каза той. — Трябва да има повече от година, откакто го видях за последен път. Как е понастоящем?

— В добро здраве, доколкото знам.

— Искам да кажа, в смисъл на морални и нравствени устои. Току-що ми хрумна, че е възможно причината за това въртене и сукане пред брачния ярем да е в някоя друга девойка, която е срещнал из Давтейл Хамър.

— Познаваш ли Давтейл Хамър?

— Никога не съм бил там.

— Така си и мислех, иначе не би направил подобно тъпо предположение. Това не е място, където човек среща други хора. Викарият има една дъщеря, която е сгодена за курата, щерката на доктора пък се е обрекла на някакъв, който отглежда кафе в Кения — и с това, като изключим Фийби и леля Брус, старата бавачка на Джони,

женското население се изчерпва. Не, не е възможно да се е поддал на сърдечна съблазън.

— Но все нещо трябва да се е случило.

— Несъмнено.

— Най-добре е да поговориш с него.

— Да, като любящ кръстник имам намерение добре да го насоля.

Не можем да го оставим да си играе както му скимне с чувствата на едно младо момиче. Излага рода, тъй го виждам аз. А сега, скъпи Понго, изчезни от пътя ми или ще те премажа като валяк. Ако изпусна тоя влак, следващият е чак в шест без двајсет.

[1] Военни формирования, първоначално доброволни, създадени през Втората световна война за борба с нацистките войски в случай на тяхното нахлуване във Великобритания. — Б.пр. ↑

8.

Ако крайната цел на посещението ви не е място, до което лесно се стига пеш — „Синият глиган“, да речем, или „Бръмбарът и трънката“, все заведения, намиращи се току срещу гарата, — най-разумното, което можете да сторите, слизайки от влака в Давтейл Хамър, е чевръсто да изпреварите останалите и да грабнете таксито. То е само едно, собственост на Артър Попуърт.

Лорд Икнъм, който бе идвал тук и преди, та беше в курса на нещата, стори тъкмо това. Следобедът бе топъл и той не гореше от желание да измине пеш милята до Хамър Хол, помъкнал куфара си в ръка. Тъкмо бе ангажирал услугите на господин Попуърт, когато изискан мъж изникна от входа на гарата с крясък: „Ало, такси!“ — и на лицето му се изписа огорчение, като разбра, че е изпреварен. Ойли Карлайл се бе забавил на перона, докато разпитваше един носач с липсващо небце за това как да открие сър Реймънд Бастабъл.

Лорд Икнъм, както винаги самата любезност, се обърна към него и грейна в обичайната си сърдечна усмивка. Видът на Ойли не му допадна особено, но той беше човечен.

— Ако сте в моята посока, сър, за мен ще е удоволствие да ви взема — рече той.

— Страшно мило от ваша страна — отвърна Ойли с оксфордския акцент, който си бе направил труда да си изработи за професионални цели. — Моята цел е имението Хамър Хол.

— Тъкмо където отивам и аз. Там ли ще отседнете?

— Не, аз...

— Помислих, че може би имате такова намерение. Сега там дават стаи под наем.

— Нима? Не, аз трябва да се връщам в града. Само ще се отбия за малко да видя един човек по работа. Носачът каза, че къщата се нарича Хамър Лодж и е някъде в близост до имението.

— Точно преди него. Хайде, ще ви закарам дотам.

— Ужасно мило от ваша страна.

— Моля, моля. Всеки от нас трябва да ръси безрезервно сладост и светлина.

Таксито издаде шум, подобен на експлозия във фабрика за парни котли, и се разшава. Във вътрешността му настъпи моментна тишина, по време на която лорд Икнъм се запита каква ли работа може да има този съмнителен тип, чиято неблагонадеждност набитото му око бе разконспирирало на секундата, със стария Бийфи, а Ойли се зае да разтрива долната част на гърба си. Вече от доста време дебелото бельо, което благоверната му бе настояла да си надене, го тормозеше непоносимо.

— Топъл ден — рече накрая лорд Икнъм.

— И още как — съгласи се Ойли. — И можете ли да си представите? — продължи той, достигнал онази точка на страдание, когато човек просто трябва да сподели. — Жена ми ме накара да си обуя вълнени гащи.

— Вие ме шокирате. Защо го е направила?

— Каза, че имало гаден източен вятър.

— Не съм забелязал.

— Нито пък аз.

— А вие имате чувствителна кожа?

— Да. Много чувствителна.

— Подозирах, че това ще да е причината да се държите като еднорък тапетаджия, страдащ от краста. Впрочем ако желаете да си свалите дрехите, не ми обръщайте внимание. А и господин Попуърт, както ми е известно, е женен мъж и би погледнал с разбиране на нещата.

Чувство на раздразнение, духовен еквивалент на сърбежа около кръста, че и по-долу, започна да обхваща Ойли. Той намираще държането на компаньона си лекомислено и лишено от съчувствие и усети подтик по някакъв начин да си отмъсти, да накаже тоя присмехулник за неуместното му веселие, с една дума — да изтрие тая глупава усмивка от лицето му. За свое най-голямо щастие притежаваше и нужното средство. В джобчето на жилетката му се гушеше пръстен, направен от нещо, което приличаше на злато, с вграден в него голям червен камък, който приличаше на рубин. Явно сега бе моментът да го вкара в играта.

Ойли Карлайл невинаги се бе намирал на върха на своето поприще, продавайки акции от несъществуващи медни мини на силните на деня и сключвайки сделки, изразяващи се в петцифрени числа. Той бе започнал от най-ниското стъпало като будно младо момче, намерило на улицата пръстен с рубин и нетърпеливо да го продаде, та да вземе и то някой долар. По-късно от сантиментално чувство винаги носеше у себе си този символ на своето начало, гледайки на него като на един вид талисман.

Сега го измъкна с два пръста и рече:

— Погледнете това.

Лорд Икнъм го стори и усети да го обзема приятен плам. Преди да наследи титлата, когато все още бе един нуждаещ се по-млад син на английски благородник, борещ се за своето съществуване в Ню Йорк, Аризона и къде ли не другаде, той бе водил разнообразно и интересно съществуване, в течение на което се бе сблъскал със значителен брой от тъй наречените на технически език шмекери, като всеки път неизменно получаваше от общуването с тях едно умствено и духовно извисяване. Да срещне още веднъж оптимист, който — освен ако тотално не бе сгрешил в преценката си за своя мазен спътник — се надяваше да му продаде рубинен пръстен, намерен на улицата, го връщаше отново в добрите стари времена и би възродило неговата младост. Не че тя имаше нужда от възраждане, тъй като бе пропуснала да го напусне.

— Боже мой! — рече с възхита той. — Има вид на много ценен. Колко дадохте за него?

— Вижте — отвърна Ойли, — това е една доста странна история. Дали случайно не сте адвокат, сър?

Лорд Икнъм каза, че не е.

— Питам, защото, както си вървах по Пикадили тази сутрин, намерих това на тротоара, та си помислих, че може да знаете дали в подобен случай намерената вещ ми принадлежи.

— Като неспециалист, бих казал да, със сигурност.

— Наистина ли така мислите?

— Разбира се. Съветът, който винаги давам на младите хора, тепърва навлизащи в живота и намиращи рубинени пръстени по улиците, е: „Взимай го и да те няма“. Предполагам, че искате да го продадете?

— Ако не е против закона. Не бих искал да правя нищо нередно.

— Глупости, от къде на къде. И колко приблизително смятате да му искате?

Ойли също започваше да усеща приятен плам. Разбира се, това бе елементарен трик и той съзнаваше, че трябва малко да се срамува от себе си, задето е паднал толкова ниско, но, от друга страна, изпитваше някаква носталгична тръпка да се върне отново във времето, когато започваше да пробива в занаята.

— Точно това не мога да реша — отвърна той. — Ако е истински, предполагам, че струва някъде към сто лири, но как да разбере човек?

— О, сигурен съм, че е истински. Вижте само рубина. Толкова е червен.

— Вярно.

— И златото. Тъй жълто.

— И това е вярно.

— Мисля, че с пълно основание можете да му искате сто лири.

— Сигурен ли сте?

— Абсолютно.

— Вие самият бихте ли го купили за сто лири?

— Без да ми мигне окото.

— Тогава...

— Като изключим факта — продължи лорд Икнъм, — че като купувач на рубинени пръстени от случайно срещнати непознати съм в много неизгодна позиция. Преди известно време съпругата ми, твърда привърженичка на силната централизирана власт, реши да се нагърби с бремето на семейните финанси и ми отпуска само малкото количество джобни пари, необходими на един мъж за тютюн, самоуважение, топки за голф и прочее. Тъй че съм принуден да броя всяко пени. Моят таван е един шилинг. Ако тази сума ви устройва, значи сте открили купувач. Впрочем в името на топлото приятелство, възникнало помежду ни, защо да не кажем осемнайсет пенса?

Ойли бе твърде много джентълмен, за да използва полагаемия се в случая език, но погледът, с който замери своя спътник, съвсем не бе оня поглед, с който би следвало да обгърне някого, с когото го свързва топло приятелство.

— Повдига ми се от вас — рече той, изговаряйки словата помежду стиснатите си зъби без намек от оксфордски акцент.

Малко по-късно, след като бе стоварил гратисчията пред Хамър Лодж, лорд Икнъм във ведро настроение слезе от таксито пред портите на Хамър Хол. Той бе искрено благодарен на скорошния си познайник за петте минути чиста неподправена разтуха, освободена от всички съвременни двусмислености, и му пожела успех в случай, че възнамерява да продаде тоя пръстен на Бийфи.

При пристигането си в наследствения дом на семейство Пиърс редовият посетител се качва по стълбите, натиска звънеца, после, като види, че нищо не се случва, го натиска повторно, но тези формалности не са за кръстниците. Лорд Икнъм влезе направо, отбелязвайки, докато минаваше през обширното преддверие, колко чисто, макар и овехтяло е всичко. Работа на леля Брус, предположи той, без съмнение с помощта на някое яко младо момиче от селото.

Останал външно непроменен през последните четиристотин години, в които бе приютявал под покрива си фамилията Пиърс, вътрешно, подобно на толкова други провинциални имения през следвоенния период, Хамър Хол даваше недвусмислени признаци, че се е радвал и на по-добри дни. По стените имаше светли правоъгълници там, където някога бяха висели гоблени, а по пода личаха липсващите шкафове и маси. Лорд Икнъм забеляза, че една ъглова масичка, която особено бе харесвал, си е скатала шатрите подобно на арабите и тихо се е изнизала от последната му визита насам и със съжаление констатира, че кошмарният шкаф от имитация на лешник, останка от викторианските дни, не се е смотал по аналогичен начин, тъй като въпросната мебел винаги бе представлявала трън в ерудираното му око и той често бе молил племенника си да се отърве от нея.

С лека въздишка, прибавяйки тази четвърта болка към трите, за които бе споменал на Понго, той се упъти към стаята в дъното на коридора, където Джони Пиърс, стига леля Брус да го оставеше на мира, пишеше своите трилъри, спомагаци, макар и не много, Хамър Хол да се крепи на повърхността.

Явно в момента не го бе оставила на мира, защото първото нещо, което лорд Икнъм чу, отваряйки вратата, бе нейният глас, хладен и суров.

— Търпението ми се изчерпа, мастър Джонатан. А, добър вечер, милорд.

Леля Брус — едър, дългнест екземпляр от полутежка категория с външност на гренадир, преоблечен да играе главната роля в „Лелята на Чарли“, бе от ония несломимо верни слуги, които могат да се намерят почти у всяка стара фамилия, прилепени здраво като молюски по дъното на кораб. Още като крехко девойче, по собствените й думи, макар че гледайки я сега, човек трудно би могъл да повярва някога да е притежавала девическа крехкост, тя бе дошла в Хамър Хол да бди над люлката на новородения Джони. Но по времето, когато той за пръв път прекрачи училищния праг, с което нуждата от нейните услуги можеше да се сметне за приключила, идеята за лишаване от тях вече представляваше напразна мечта. Тя бе станала такава неотменима част от дома, както и каменните лъвове на входа или странният мирис горе на тавана.

— Вие ще бъдете в старата си стая, милорд — продължи тя. — Веднага ще отида да ви я приготвя. Значи очаквам да бъдете така добър да поговорите с нея, мастър Джонатан.

— Но тя се старае колкото може, лельо Брус.

— Малко й е моженето, тогава. Просто момиче е, това си е. Воистина, като накит от злато в зурлата на свиня е жената, лишена от разум. Ето какво е написал Еклезиаст в добрата стара книга, мастър Джонатан, и добре го е написал.

Вратата се захлопна зад гърба й и Джони Пиърс, приятен младеж с хубаво, но угрижено лице, остана да седи, бучкайки мрачно с писалката си листа хартия, върху който бе писал за инспектор Джарвис — един художествен образ, към когото бе силно пристрастен. Лорд Икнъм го изгледа със загриженост. Хищни птици разкъсваха гърдта на неговия кръщелник — това бе сигурно, или той нищо не разбираше от разкъсвани от хищни птици гърди. Единствено мисълта, че Белинда Фарингдън имаше същите орнитологични проблеми и че той бе дошъл да скастри Джони като любящ кръстник, го възпряха да прояви съчувствие и милозливост.

— Какво беше всичко това? — попита той.

— Все същата история. Пак се е скарала с готвачката.

— Често ли го прави?

— Непрекъснато.

— Готвачката предупредила ли е вече, че напуска?

— Не, но и това ще стане. Готвачките не се задържат тук повече от около пет минути. Не могат да понесат леля Брус.

— Явно е труден характер, но е полезно да имаш такъв човек край себе си, ако искаш да си попреговориш Еклезиаста. Впрочем не за леля Брус, готвачките и Еклезиаста съм дошъл да говорим — рече лорд Икнъм, преминавайки по същество. — Пред нас стоят много неотложни въпроси. Вчера видях Бъни.

— О?

— Заведох я на обяд. Пушена съомга, задушено пиле и плодова салата. Тя ги разчопли в гореспоменатия ред. Всъщност думата разчопли пресилва нещата. Направо си бутна чинията, без да я докосне.

— За Бога! Да не би да не е добре?

— Физически ѝ няма нищо, но за съжаление не може да се каже същото за душевното ѝ състояние. Там ѝ е болката, в душата. Тя нервничи и се терзае, защото ти постоянно отлагаш щастливия ден. Защо, по дяволите, не вземеш да се ожениш за момичето, Джони?

— Не мога!

— Разбира се, че можеш. И по-добри мъже от теб са се прежалили. Аз например. И никога не съм се разкайвал. Не казвам, че самата церемония ми достави неописуемо удоволствие. Когато коленичих пред олтара, имах чувството, че очите на всички от скамейките са се вторачили в подметките на обувките ми и това ме хвърли в ужас. Аз имам стъпало, не по-зле изваяно от на кой да е друг, а обувките ми бяха направени по поръчка от най-добрите обуцари в Лондон, но все пак неволната илюзия, че нося чифт гумени ботуши за газене из блатата, бе много силна. Но това бе само моментна слабост, а сетне мисълта, че само след още един-два гърча от моя страна най-прекрасното момиче на света ще бъде мое, ме укрепи като цяла седмица на минерални бани. Послушай ме, Джони, трябва да намериш кураж и да се гмурнеш. Нужна е само малко воля. Накрая ще счупиш тая писалка — рече лорд Икнъм — и което е много по-лошо, ще разбиеш сърцето на едно мило синеоко момиче с коси като зряла пшеница. Трябваше да я видиш вчера. Аз съм силен мъж и не се разчувствам лесно, но като я видях да се дърпа от задушеното пиле така, сякаш бе забъркано от Борджиите, очите ми се замъглиха.

Изчервявам се заради теб, Джони, и с учудване и болка виждам, че самият ти явно си неспособен да се изчервиш заради себе си. Мисълта, че един мой кръщелник може по такъв начин да забие нож в гърба на момичето, дало му вярата и сърцето си, ме кара да осъзнавам, че кръщелниците вече не са онова, което бяха.

— Ти нищо не разбираш.

— Нито пък Белинда Фардингдън.

— Аз съм в адска каша!

Джони Пиърс потрепери при тези думи, прокарайки трескава писалка по челото си. Суровото изражение на лорд Икнъм малко поомекна. Стана му ясно, че е кръстник на едно пиле в кълчища, а човек трябва да намира в себе си оправдание за пилета в подобна оплетеност.

— Разкажи ми със свои думи цялата история, без да пропускаш и най-малката подробност — рече той. — Защо не можеш да се ожениш? Да не би да страдаш от неизлечима болест?

— Точно това е. Страдам.

— Боже мой! От каква?

— От леля Брус.

На лорд Икнъм му се стори, че пилето, вдигнало изнурено лице към неговото, е пиле, говорещо иносказателно, ето защо попита:

— Какво, по дяволите, искаш да кажеш?

— Имал ли си някога вярна стара бавачка, която да се е залепила за теб като пиявица?

— Никога. Моите неизброими гледачки напускаха в края на първия месец, щастливи да ме видят за последен път. После се събираха с предшественичките си и дружно благодаряха на Бога, че са се отървали от мен. Но какво общо имат тук верните стари бавачки? Нещо не успявам да следя мисълта ти.

— Много е просто. Леля Брус е тук вече двайсет и пет години — какво приказвам, скоро ще станат двайсет и седем — и на практика тя командва парада. Каквото каже, това става. Е, мислиш ли сега, че ако се ожена, тя смирено ще отстъпи и ще връчи юздите на жена ми? И дума не може да става.

— Глупости.

— Не са глупости. Току-що я видях в действие. Ето на, една съвсем свястна готвачка ще си иде яко дим и защо? Защото леля Брус

не може да живее, ако постоянно не си пъха носа в кухнята да я критикува. И с Бъни ще е същото. Тя ще намери милион начини да й направи живота ад. А тя не си поплюва?

— Леля Брус ли?

— Не, Бъни.

— А, Бъни. Прав си, хич не си поплюва.

— Добре тогава, дали ще й е много драго някой да й се бърка и й разпорежда, да й казва да не нрави така и да се държи с нея като с малоумно дебилче? А и това нейно сумтене. Нали я знаеш как сумти с носа си.

— Бъни ли?

— Не, леля Брус.

— А, леля Брус. Посумтява, което си е вярно.

— И тоя съскащ звук, дето го издава, сякаш си допрял мокър палец до ютията. Та една млада булка ще хване разстройство от него. А има и още нещо. Даваш ли си сметка, че всеки дискредитиращ случай от моето минало е прошнурован и пронумерован в нейната памет? Тя може, и ще каже на Бъни такива неща за мен, от които любовта й неминуемо ще пририта и ще предаде Богу дух. Колко време една жена ще продължи да гледа на съпруга си като на свой върховен повелител, след като чуе от устата на очевидец как като малък е бил изправен пред семейния трибунал и глобен с джобните си пари за три седмици, задето е замерял с камъни кухненския прозорец? Или най-подробно описание на това как се разповръщал на рождения си ден, преяждайки с бадемова торта? Преди да се усетя, ще съм станал за нея деветата дупка на кавала. Да, знам. Ще попиташ защо тогава не се отърва от леля Брус.

— Именно — рече лорд Икнъм, който тъкмо се канеше. За будния му ум това изглеждаше единственото логично решение.

— Но как? Не мога просто да й кажа да върви на...

— Моля те, Джони! Дръж се като джентълмен.

— Улицата.

— А, улицата. Извинявай. Но не би ли могъл да й дадеш някаква пенсия?

— Откъде?

— Тя положително няма да иска цяло състояние. Някоя и друга лира на седмица...

— Знам точно колко иска. Петстотин лири.

— Наведнъж?

— Парите на масата.

— Звучи ми необичайно. Лично аз бих помислил, че една седмична издръжка...

Някакво ледено спокойствие се спусна над Джони Пиърс — спокойствието на отчаянието.

— Нека ти разкажа своята история, без да пропускам, ако си послужи с твоите думи, и най-малката подробност. Аз действително ѝ предложих седмична издръжка.

— И тя отказа?

— Напротив, прие. Именно тогава сметнах, че нищо не ми пречи да поискам ръката на Бъни. Трябваше да ти спомена между другото, че тя е сгодена за един полицай.

— Бъни?

— Леля Брус.

— А, леля Брус. И какъв е тоя полицай?

— Полицаят на селото. Той е само един. Казва се Макмърдо.

— Много ли е късоглед?

— Доколкото знам, не. Защо?

— Просто ми мина през ума, че трудно някой би могъл да бъде привлечен от леля Брус, виждайки я ясно и целокупно. Впрочем това няма отношение към въпроса. На полицията ѝ плащат да поема подобни рискове. Продължи разказа си.

— Докъде бях стигнал?

— Предложил си ѝ седмична издръжка и тя приела. Което ми звучи като твърде щастлив завършек, макар очевидно поради някаква причина да не е бил такъв. Какво се отметна?

— Миналата зима Макмърдо спечели от футболни залагания. Петстотин лири.

— И защо това е такава трагедия? — изнедоумява лорд Икнъм, тъй като кръщелникът му бе изрекъл съобщението с глух, покъртен тон, сякаш всички беди на земята се бяха стоварили връз главата му. Аз самият не бих имал нищо против да ги спечеля. Леля Брус не се ли зарадва?

— Ни най-малко. Гордостта ѝ бе засегната и тя обяви, че в никакъв случай няма да се омъжи за човек, който има скатани пет

стотачки, освен ако и тя самата не притежава същата сума. Рече, че леля ѝ Емил и нямала пари, когато минала под венчилото, и мъжът ѝ, на когото му се намирала някоя и друга лира, се отнасял към нея като към хранениче. Трябвало за всичко да ходи и да проси от него. Ако искала нова шапка, казвало ѝ се, че само преди пет или шест години ѝ е купена такава и била принудена да търпи подли подмятания относно жените, които явно си въобразяват, че са се омъжили за Ротшилд. Никакви подобни унижения за нея, обяви леля Брус.

— Ама за Бога, Джони, та двата случая са коренно различни. При мисълта за бедната Емили човек подсмърква и пролива неволна сълза, но леля Брус с един седмичен доход изобщо няма да е в нейното положение. Ще може да задоволява всеки свой каприз, без да се допитва до никого. Не изтъкна ли този довод на дебелоглавата жена?

— Разбира се, че го изтъкнах, но мислиш ли, че е възможно леля Брус да бъде вразумена, щом веднъж си е навила нещо на пръста? Или получава своите пет стоака, или сделката се разваля. Това бе последната ѝ дума и така стоят нещата до ден-днешен.

Джони ръгна за сетен път писалката в края на репликата на инспектор Джарвис и продължи:

— По едно време мислех, че виждам светлина в тунела. Това означаваше да поема риск, но в такъв момент човек трябва да отхвърли благоразумието и предпазливостта. Чете ли последната ми книга, „Инспектор Джарвис на ръба на пропастта“?

— Как да ти кажа, с всички тия ангажименти напоследък, а и се мъча да си опресня Пруст и Кафка, напи разбираш...

— Не се извинявай. Британските острови гъмжат от хора, които не са я чели. Човек се сблъсква с тях на път и под път. Но все пак достатъчен брой го бяха сторили, за да спечеля от нея сто и единайсет лири, шест шилинга и три пенса.

— Добър удар.

— Тъй че взех стоте и ги заложих на един аутсайдер на надбягванията в Дарби. Балимор.

— Мое несретно момче! Балимор падна от Моук Втори след фотофиниша.

— Да, ако тоя кон имаше по-дълъг нос, тревогите ми щяха вече да са свършили.

— И няма никакъв друг начин да набавиш тия петстотин?

— Поне аз не виждам.

— Ами мебелите?

— Вече привърших нещата, които имах право да продам. Всичко останало са семейни реликви, ако не броим псевдоореховия шкаф, разбира се — подаръкът, направен на Хамър Хол от прачичо ми Уолтър.

— Тоя трън в очите.

— Него мога да продам, без да ме тикнат в пандиза. Скоро ще го изкарам на търг и току-виж, някой дал пет лири.

— Някой астигматик.

— Но, както се каниш да изтъкнеш, и тогава пак няма да ми стигат четиристотин деветдесет и пет. О, по дяволите! Някога да си обирал банка, вуйчо Фред?

— Поне не си спомням. Защо?

— Просто си помислих, че може би това е най-лесният изход. Но с тоя мой късмет дори да нахълтам в Националната банка, най-много да откроя, че нямат петстотин лири в сейфа. Все пак остава ми една утеха.

— Каква?

— Че и след сто години пак ще си е същото. А сега, ако не възразяваш да се изпариш и да ме оставиш на мира, ще се върна към инспектор Джарвис.

— Да, време е да потеглям. Големият Вожд каза да му мисля, ако пропусна да посетя Бийфи Бастабъл и да му предам почитанията си, а искам и да си побъбря с моя стар приятел Албърт Пийсмарч. Тъй че дългът ме зове. Ще се върна след около час и тогава ще бъда изцяло на твое разположение.

— Не че има с какво да помогнеш.

— Винаги е прибързано да се каже така за един Икнъм. Ние не се отчайваме лесно. Съгласен съм, че твоят проблем несъмнено съдържа някои специфики, но съм сигурен, че след като го повъртя из големия си ум, ще мога да изляза с някакво предложение.

— Ти и твоите предложения!

— Да, аз и моите предложения. Почакай. Нищо друго не казвам, само почакай.

И като махна с ръка на своя кръщелник с любезното предупреждение, че парите не са всичко на тоя свят, лорд Икнъм

кривна леко шапката си на една страна и пое през парка към Хамър Лодж.

9.

Замислена бръчка пресичаше челото на лорда, а погледът му бе вгълбен, докато крачеше покрай езерото, на чийто отсрещен бряг бе разположен Хамър Лодж. Една крава газеше из плиткото и при обичайни обстоятелства той би поспрял, за да я замери с пръчка, но сега забързано отмина, твърде погълнат от мисли, за да ѝ отдаде дължимото.

Беше загрижен за Джони. От неговия разказ дори един далеч понесхватлив кръстник би разбрал, че момъкът е наистина сгашен натясно. Лорд Икнъм не бе твърде близък с леля Брус, но достатъчно добре познаваше цялостния ѝ облик, за да осъзнае невъзможността тя да бъде накарана да промени веднъж взетото си решение. Ако леля Брус бе пожелала петстотин лири в брой, тя щеше да получи петстотин лири в брой или нямаше да има сватбени камбани за полица Макмърдо. И тъй като Джони не притежаваше петстотин лири, положението носеше всички белези на задънената улица. Затова не би било пресилено да се каже, че когато лорд Икнъм позвъни на входната врата на Хамър Лодж и бе пуснат да влезе от приятеля си Албърт Пийсмарч, макар цилиндърът му да бе накривен, а походката както винаги бойка, неговият дух бе потопен в траур.

Икономите биват три размера: голям, малък и среден. Албърт Пийсмарч беше от малките. Възнисък и пълнен за ръста си, той имаше кръгло като погача лице, в което подобно на зрънца касис бяха посадени две кафяви очички. Един придирчив критик, виждайки, както всички придирчиви критици, само отрицателната страна, би отбелязал пълната липса в тези очи на нещо, напомнящо проблясък на човешки разум, ала за всички останали този факт се компенсираше с лихва от тяхната доброта и честност. Приятелите от неговия кръг, макар и да не се обръщаха към него, когато искаха някой да им обясни теорията на Айнщайн за относителността, знаеха, че ако изпаднат в беда, винаги могат да разчитат на помощта му. Вярно, тази помощ почти неизменно влошаваше катастрофално положението, защото, ако имаше някакъв

начин нещата да се оплескат, той даваше всичко от себе си, за да го намери, но при все това намеренията му бяха похвални, а сърцето му преливаше от благост.

Сега, щом разпозна посетителя, ликът му, обикновено носещ печата на професионална безстрастност, се разстла в гостоприемна усмивка.

— О, добър вечер, милорд.

— Здравей, Бърт. Имаш много палав вид. Нашият приятел вкъщи ли си е?

— Сър Реймънд е в кабинета си, милорд, но при него в момента има един джентълмен — някой си господин Карлайл.

— Познавам го. Вероятно в момента се опитва да му продаде рубинен пръстен. Е, щом голямата клечка е ангажирана в среща, тъкмо ще имаме време за по чашка портвайн в твоето стайче с посудата. Няма да ми се отрази зле след праха и жегата на пътуването. Нали не ти се е свършил портвайнът?

— О, не, милорд. Моля да ме последвате, милорд.

— Ще те последвам, и още как. В портвайна — рече малко покъсно лорд Икнъм — е истината, тъй да се каже. Това вероятно е имал предвид поетът, когато е писал за небесния порт. „Ако испанецът, погледне Девън, ще оставя небесния порт и с барабан ще го погна по Ламанша, както сме го гонили навремето.“ Сър Хенри Нюболт, „Барабанът на Дрейк“. Познат ли ти е? Но какви ги говоря, разбира се, че ти е познат. Десетки пъти съм те чувал да пееш тая песен край лагерния огън в добрите стари гвардейски дни.

— Винаги съм бил твърде привързан към „Барабана на Дрейк“, милорд.

— И с какъв хъс я пееше, направо искри хвърчаха! Беше като да слушаш сибирска хрътка да се залива от лай по дирите на вълк единак. Неведнъж съм си мислил, че дребните мъже почти винаги притежават дълбоки, плътни гласове. Вярвам, че лилипутите до един пеят бас. Много странно. Природният закон за компенсация, без съмнение.

— Твърде е възможно, милорд.

Лорд Икнъм, който тъкмо се канеше да отпие, свали чашата и поклати укорително глава.

— Слушай, Бърт. Отдавна ми е на ума да ти кажа за това „милорд“. Аз съм лорд, спор няма, но не е нужно непрестанно да ми го

натякваш. Нека не се заблуждаваме. И двамата знаем какво са лордовете. Анахронични паразити върху тялото на обществото е най-мекото, което може да се каже за тях. Е, впечатлителен мъж като мен не обича през половин секунда да му се напомня, че е един от онези недосегаеми, които във всеки момент могат да увиснат на някой стълб или кръвта им да шурне по Парк Лейн^[1]. Не би ли могъл наместо това да употребиш нещо по-свойско и не така нараняващо чувствата ми?

— Ще ми бъде трудно да се обръщам към ваше благородие просто с „Икнъм“.

— Мислех си за „Фреди“.

— О, не, милорд.

— Тогава какво ще кажеш за „старче“ или „наборе“?

— Невъзможно, милорд. Дали ще имате нещо против „господин И“?

— Идеалното решение. Е, Бърт, как са нещата тук? Няма особено подобрене, доколкото разбирам от писмата ти. Нашият общ приятел май е все така дръпнат в отношението си към своята плът и кръв, а?

— Не аз съм този, който ще критикува сър Реймънд, господин И.

— Не ми се прави на тежък иконом, Бърт. Тук сме само двамата. Можеш да говориш свободно.

— Тогава трябва да кажа, че по мое мнение той наистина се отнася към госпожата твърде зле.

— Дере ли се по нея?

— Почти ежедневно, господин И.

— Тия адвокати все ще пренесат вкъщи обноските си от съдебната зала. Веднъж бях в съда и чух Бийфи да подлага на кръстосан разпит един кротък човечец, който приличаше на Гуцера Бил от „Алиса в страната на чудесата“. Онзи нещастник има неблагоприятното да пусне някаква крайно безобидна забележка и тогава Бийфи впери пламтящ взор в него и изгърмя: „Хайде, хайде, сър, не се опитвайте да стреснете мен!“ Значи продължава да се държи по този начин?

— Дори повече от всякога. Госпожата е разстроена заради книгата, която господин Козмо е написал и около която толкова много се шуми. Не одобрява нравствения й тон. Това я кара често да плаче.

— И той й крещи?

— По най-ужасен начин. Изглежда, сълзите ѝ го докарват до бяс. Понякога имам чувството, че вече не издържам.

— Защо не си подадеш оставката?

— И да я изоставя? Не бих могъл.

Лорд Икнъм го изгледа изпитателно. Лицето на неговия домакин, обикновено безизразна маска като на Ойли Карлайл, сега излъчваше странна сила, която го правеше да прилича повече на някогашния гвардеец, отколкото на днешния сдържан иконом.

— Ало! — рече той. — Какво става?

За миг Албърт Пийсмарч остана в онова състояние, за което обикновено се казва, че човек е изгубил дар слово. Когато накрая си го възвърна, той произнесе с тих дрезгав глас, много различен от оня, с който навремето бе възпявал барабана на Дрейк:

— Аз я обичам, господин И.

Лорд Икнъм не бе от мъжете, които лесно се изумяват. Докато друг би подскочил върху стола и разлял чашата си, той просто спря върху своя събеседник поглед, изпълнен с разбиране и съчувствие. Собственото си мнение, че любовта към Фийби Уиздъм е нещо отвъд способностите и на най-решителния Ромео, той скри. Очевидно не беше така.

— Мой бедни, стари Бърт — рече. — Разкажи ми всичко. Как се породи чувството у теб?

Очите на Албърт Пийсмарч добиха мечтателния израз на човек, който с нежност съживява миналото.

— Всъщност за пръв път ни сближи ревматизмът — започна той с леко потрепващ глас.

Лорд Икнъм повдигна въпросително вежда.

— Май не те разбрах. Ревматизъм ли каза?

— Господжата страда от него в лявото рамо, а аз — в десния крак, тъй че постепенно свикнахме да го обсъждаме. Всяка сутрин господжата пита: „Как е днес ревматизмът, Пийсмарч?“ — и аз ѝ казвам, а после на свой ред питам: „А вашият как е, госпожо?“ — и тя ми казва. И тъй тръгна.

— Ясно. Разменяли сте клюки от лазарета. Да, сега разбирам. Естествено, ако ден след ден разправяш на една жена за особеното парене в десния си крак, а тя на теб — за странното пробуждане в лявото си рамо, това поражда след себе си връзка.

— А миналата зима...

— Да?

Благоговейна нотка се промъкна в гласа на Албърт Пийсмарч.

— Миналата зима хванах инфлуенца. Госпожата се грижи за мен през цялото време на болестта.

— Оправяше ти възглавницата? Носеше ти топли напитки?

— И ми четеше Агата Кристи. Тогава нещо ме обзе, господин И, и аз разбрах, че това е любовта.

Известно време лорд Икнъм продължи мълчаливо да отпива от своя портвайн, прехвърляйки в ума си чутото откровение. Все така продължаваше да се диви, че божествената искра е могла да припламне у някого под вдъхновеното въздействие на Фийби Уиздъм. Макар да знаеше, че е с повече от десет години по-млада от него самия, винаги смътно я бе възприемал като древна старица. Като си помислеше човек, тя изглеждаше поне на осемдесет. Но явно в очите на Пийсмарч това не бе така, а дори и да беше, една жена, която от години се грижи за домакинството на Бийфи Бастабъл, имаше пълното право да изглежда и на сто.

Сърцето му се изпълни с топло съчувствие към Албърт Пийсмарч. Сигурно бе дяволски противно, мина му през ума, за един иконом да е влюбен в господарката на дома. Да трябва да казва: „Да, госпожо“, „Много добре, госпожо“, „Колата ви очаква, госпожо“ и други неща от тоя род, когато всяка фибра от съществото му тръпне да ѝ разкрие, че тя е дървото, на което висят плодовете на неговия живот, че заради нея би оскубал звездите от небето или каквото и да е онова, което икономите говорят, когато огънят отвътре ги напъне. Една ситуация, рече си лорд Икнъм, в която той самият би се почувствал като в небрано лозе. И реши да стори всичко по силите си — а в подобни случаи силите му по правило се удесеторяваха — да придвижи нещата и да внесе сладост и светлина в повехналия понастоящем живот на тези две същества.

— Предприел ли си някакви стъпки по въпроса? — попита той.

— О, не, милорд, искам да кажа, господин И. Не би било уместно.

— Да пилееш време в размотаване, ето кое не е уместно — рязко отвърна лорд Икнъм. — Човек няма да стигне доникъде, ако не предприеме стъпки.

— Какъв е вашият съвет, господин И?

— Това е вече друга приказка. Не мисля, че сред хората на тоя свят има някой по-добре подготвен да те посъветва от мен. Аз съм тесен специалист. Двойките, които съм събрал навремето си, ако се подредят една до друга — не че има начин това да стане, разбира се, — биха стигнали от площад Пикадили до Хайд Парк, че и оттатък. Ти не познаваш Бил Оукшот, нали? Той беше един от моите клиенти, а също и племенникът ми Понго. Имаше и едно момче с розови бузки от Мичинг Хил, вече не му помня името, после Пол и Пот и Хорас Давънпорт, Елси Бийн, прислужничката, и още десетки други. С мен зад гърба и най-стеснителният ухажор може да накара най-високомерната красавица да се разпише върху пунктираната линия. В твоя случай, където отношението между теб и обожавания обект е донякъде нестандартно, ще трябва да се пипа внимателно. Системата Икнъм например може би ще изглежда малко рязка.

— Системата Икнъм?

— Тъй я наричам. Да ти я обясня в общи линии: приближаваш решително дамата, сграбчваш я за китката, притискаш я до гърдите си и обсипваш с изгарящи целувки извърнатото нагоре лице. И разбира се, не сграбчваш китката като крехък порцелан. Стискаш яко и дори я пораздрусваш леко. Рядко търпи провал, затова обикновено я препоръчвам, но в твоя случай, както вече казах, един по-плавен подход е за предпочитане. Мисля, че като начало ще е добре всеки ден да ѝ носиш цветя, мокри от утринната роса. И като казвам „носиш“, нямам предвид да ѝ ги пхнеш в ръцете като пакет от магазина. Оставяш ги потайно в стаята ѝ. Никакви бележки. Безименен дар от тайнствен почитател. „Хей! — ще си каже тя. — Какво значи всичко това?“ И тогава в подходящ момент ѝ разкриваш, че са били от теб и коленете ѝ се подкосяват в отмала. Чакай! — каза лорд Икнъм. В главата му се бе пръкнала мисъл, озарявайки челото му подобно на разцъфнала роза. — Сега виждам по-дълбоко в нещата. Не съществуваше ли език на цветята? Сигурен съм, че съм чел някъде за него. Нали разбираш, изпращаш на момичето латинки и това означава „Има някой, който те обожава отдалеч“ или „Пази се, идвам!“ и така нататък. Чувал ли си за това?

— О, да, естествено. Има книги по тоя въпрос.

— Тогава намери си една и нека тя ти стане настолно четиво. — Лорд Икнъм се замисли за миг. — Нещо друго? А, да, кучето. Тя има ли куче?

— Да, господин И един кокер шпаньол на име Бенджи.

— Спечели благоразположението на това куче. Не пропускай нищо, било то дума или действие, които биха довели до дружески отношения помежду ви. Нежно цвърчене с устни. Приятелски подхвърлен кокал. Постоянно потупване между ушите или по ребрата, в зависимост от личните ти предпочитания. Най-сигурният път към сърцето на една жена минава през нейното куче.

Той внезапно замлъкна. През прозореца на стаята с посудата бе зърнал да минава изискана фигура.

— Срещата на шефа е приключила — обяви той, ставайки от мястото си. — Най-добре да вървя да му предам почитанията си. Няма да забравиш, нали, Бърт? Атмосфера на изключителна сърдечност, що се отнася до кучето Бенджи, плюс ежедневният дар от цветя.

— Ясно, господин И.

— Всяка сутрин, без изключение. Няма начин да не я сломиш. Ежедневната малка доза неминуемо ще даде резултат — рече лорд Икнъм и се упъти по коридора към кабинета, където смяташе, че все още се намира сър Реймънд — потриващ тържествуващи ръце може би над току-що закупения рубинен пръстен.

Видът му бе дори още по-вглъбен и умислен, отколкото когато бе презрял цапащата в плитчините крава. Толкова много проблеми бяха възникнали един подир друг. Той нямаше навика да мърмори и негодува, но понякога, като в този момент например, чувстваше, че житейската задача, която бе поставил пред себе си — да разпръсва сладост и светлина, или — както близките нему предпочитаха да се изразяват — да си пъха носа в манджи, на които не му е работата да бъде мерудия, е едва ли не непосилна за който и да било сам човек. Не му стигаше собственият му кръщелник Джони, ами сега трябваше да оправя и заплетения любовен живот на Албърт Пийсмарч. А да се способства за съюза между един иконом и сестрата на неговия работодател само по себе си бе тежка задача, изискваща цялата решимост и изобретателност на оня, който се е нагърбил с нея. Към всичко това трябваше да се прибави и въпросът за превъзпитанието на Бийфи Бастабъл, чието отношение към сестра му Фийби, напомнящо

това на злонравна хапеща костенурка, страдаща от язва, той бе решен да промени.

Твърде запълнена програма.

„Горе главата, Икнъм — си каза все пак той. — Припомни си своите триумфи в миналото.“ Това не бе първият случай в неговата кариера, когато в началото нещата тръгнаха на терсене.

Бе познал, че сър Реймънд ще бъде в кабинета си, но не и за рубинения пръстен. Неговият полушурей се бе свил в едно кресло, обхванал главата си с ръце, с общия вид на мъж, който, разхождайки се по селски път и мислейки за това и онова, неочаквано е посрещнал с кръста си преминаващ автомобил, а външният му изглед бе огледално отражение на неговото душевно състояние. През един ноемврийски ден в Оксфорд, в три и четвърт следобед, когато университетският отбор по ръгби играеше срещу Кардиф, един момък от Уелс, с глава, изработена очевидно от слонова кост, се бе ръгнал в слънчевия възел на сър Реймънд Бастабъл, създавайки у него илюзията, че светът внезапно е свършил и Страшният съд се е възцарил с изключителна суровост. Това се бе случило преди има-няма трийсет години, но споменът оставаше все тъй ярък в паметта му и до тази вечер той винаги бе гледал на него като на преломен миг в своя живот.

Преди около пет минути, когато Ойли Карлайл, изваждайки от джоба си писмото на Козмо Уиздъм, му бе разкрил неговото съдържание и си бе тръгнал, за да му даде, както той се бе изразил, време да размисли, този миг бе затъмнен и с увиснал нос мина на втори план.

[1] Булевард в центъра на Лондон, на който се намират домовете на много благородници. — Б.пр. ↑

10.

Лорд Икнъм влезе в стаята, излъчващ загриженост от всяко косъмче на повдигнатите си вежди. Много мъже на негово място при вида на жалката развалина пред себе си биха си казали: „Боже мой, още една премазана от каруца жаба“ — и биха побързали да се изнижат, преди да се е наложило да изслушат злощастната история, която подобни жаби винаги са готови да споделят. Но на човеколюбивия благородник никога не се бе случвало да приеме такъв курс. Неговото сърце бе голямо и като видя сега жаба, не само премазана от каруца, но явно и страдаща от последствията на една от онези газови експлозии на лондонските улици, които оставят намясто по пет-шестима, той не си спомни, че има среща, за която вече закъснява, а остана на място, готов да стори всичко, за да облекчи страданията на жертвата.

— Бийфи! — извика той. — Какво се е случило, старче? Изглеждаш като район, поразен от природно бедствие.

На сър Реймънд му отне доста време да разправи какво точно се е случило, тъй като имаше немало да каже за черното злодейство на своя племенник Козмо, както и не една пиперлива забележка по адрес на Ойли Карлайл. Когато приключи описанието на долното им мошеничество, публиката му, втрещена от силата на неговото слово, изцъка с език. Лорд Икнъм бе потресен от мисълта, че човешкият род е могъл да падне тъй ниско, и не можеше да си прости, че е допуснал това ново развитие да го завари неподготвен.

— Трябваше да го предвидим — каза той. — Длъжни бяхме да съобразим, че е лудост да се доверяваме на младия Козмо — печен мошеник, в сравнение с чийто помисли тирбушонът е прав, а витата стълба — най-късият път между две точки. Още като видяхме тия негови мустачки, трябваше да отхвърлим кандидатурата му и да си потърсим по-подходяща. „Никога не оставяй нищо черно на бяло, момчето ми — ми казваше старият ми баща, — и не вярвай на човек с малки черни мустачки.“ А ти, бедни ми Бийфи, стори и двете.

Отговорът на сър Реймънд бе приглушен, тъй като гласните струни му създаваха проблеми, но лорд Икнъм го долови да казва, че всичко е станало по негова, на лорд Икнъм, вина.

— Ти го предложи.

— Нима? Ами, да, за Бога, имаш право. Аз седях тук, ти седеше там и попиваше мартинита като Сахара, а аз казах... Да, сега си припомням всичко. Страшно съжалявам.

— И каква полза от това?

— Разкажанието винаги е полезно, Бийфи. То стимулира мозъка. Ето, моят сега заработи като моторна резачка и един план на действие вече започва да добива очертания. Казваш, че тоя приятел бил излязъл. Къде отиде?

— Откъде, по дяволите, да знам къде е отишъл?

— Питам, защото случайно ми е известно, че има чувствителна кожа и понастоящем търпи значителни неудобства, дължащи се на вълненото зимно бельо, което съпругата му го е принудила да си надене тази сутрин. Затова предположих, че „вероятно ще е някъде из градината, където, разсъблечен до кожа, може да се начеше без задръжки. При това положение палтото му вероятно ще бъде на земята или закачено на някой близък клон, и аз ще мога, промъквайки се без нито една съчка да изпука под краката ми, да му преровя джобовете. Но се съмнявам, че е от хората, които ще оставят без надзор палто, съдържащо важни документи. Ще трябва да опитам план номер две — оня, за който споменах, че започва да добива очертания. Оттогава досега той се оформи окончателно и съм сигурен, че ще изпълни предназначението си. Сигурен ли си, че той ще се върне?

— Разбира се, че ще се върне, проклет да е!

— През остъклената врата към градината несъмнено. Не вярвам отново да звъни на вратата, за да бъде въведен при теб. Това би объркало и обезпокоило Албърт Пийсмарч. Е, Бийфи, приеми го любезно, осведоми се относно чувствителната му кожа и го ангажирай в разговор, докато се видим отново.

— Къде отиваш?

— Няма значение. Когато полята побелеят от маргаритки, ще бъда пак при теб — рече лорд Икнъм и се оттегли през вратата минута преди Ойли Карлайл да влезе през френския прозорец.

Трудно може да се каже, че сър Реймънд го посрещна любезно, освен ако не се брой за любезност да изпепелиш някого с оцъклен от гняв поглед и да го наречеш долен изнудвач. Той също така не се осведоми относно чувствителната му кожа, нито го ангажира в разговор. Ако имаше разговор, той се водеше предимно от Ойли, който бе в отлично разположение на духа и явно намираше живота прекрасен, а света — едно твърде приятно местенце. Писмото на Козмо, сгушено във вътрешния джоб на сакото му, издаде лек шумолящ звук, когато го потупа, и той бе музика за неговите уши. В гласа му имаше отривиста бодрост, когато започна да назовава суми, пронизващи като с нож сърцето на неговия събеседник.

Тъкмо бе очертал параметрите на своята тарифа и изтъкваше пред сър Реймънд, че ако извади чековата си книжка и вземе писалка в ръка, всичко би се разрешило от раз, просто и за всеобщо удовлетворение, когато в ума му внезапно се появи съмнение, че светът наистина е тъй приятно местенце, както бе предполагал. Вратата се отвори и на прага се появи Атбърт Пийсмарч.

— Инспектор Джарвис от Скотланд Ярд — обяви той и с някакво неловко усещане отвътре, сякаш наскоро бе погълнал пълна супена лъжица пеперудки, Ойли разпозна във влязлата висока слаба фигура своя спътник от таксито. А забелязвайки също така, че погледът му, тъй сърдечен по време на краткото пътуване, сега е пронизващ и непоколебим, а някога усмихнатите устни — стиснати сурово, той видимо потръпна. Спомни си как някога една гледачка от увеселителния парк в нийоркския Кони Айлънд му бе предрекла срещу петдесет цента, че непознат мъж ще пресече пътя му и че най-добре ще стори да се пази от този мъж, но дори мисълта, че явно не си бе дал на вятъра половината долар, не бе достатъчна, за да го ободри.

Ако погледът на лорд Икнъм бе твърд, а устните присвити, то бе, защото така виждаше ролята, с която се бе нагърбил. В познанията му за литературната продукция на неговия кръщелник имаше някои празноти, но все пак бе чел достатъчно от книгите му, за да знае, че когато инспектор Джарвис се намира в обществото на престъпни типове, той не им се усмихва лъчезарно. Твърд поглед, присвити устни, стегнат, официален тон — такава бе неговата представа за полицейския служител.

— Сър Реймънд Бастабъл? — попита той. — Добър вечер, сър Реймънд.

И това си личеше от всеки инч на външността му, помисли си лордът със задоволство. Той бе мъж, изиграл много роли в живота си и изпитваше заслужена гордост, че ги е изиграл добре. Негова собствена скромна хвалба бе, че няма нищо под слънцето — освен може би цирково джудже поради технически затруднения и Джина Лолобриджида поради специфичните ѝ форми, — което да не може да изобрази с пълен успех в който и да било момент и без предварителна репетиция. Само за един-единствен следобед в заведението «Кедрите» на Мейфкинг Роуд, в предградието Мичинг Хил, когато всъщност се и сприятели с розовобузия младеж, за когото бе споменал в разговора си с Пийсмарч, той бе изиграл не само служителя от магазина за птици, дошъл да подкастри ноктите на местопребиваващия папагал, но също и собственика на «Кедрите» господин Родис, както и съседа господин Бълстроуд^[1]. В интерес на истината остана разочарован, че не му се предостави възможност да пресъздаде и самия папагал, когото бе убеден, че ще съумее да олицетвори в широки артистични щрихи.

Ойли продължаваше да потръпва. Не е добре, въртеше му се в ума, никак не е добре. Никога не си беше падал по полицейските“ инспектори, а най-малко биваше въодушевен от тяхното присъствие, когато се пръкваша тъкмо в заключителната фаза на важна сделка. Не му се нравеше начинът, по който този тук го гледаше, а когато заговори, казаното му хареса още по-малко.

— Изпразнете си джобовете — рече лорд Икнъм кратко.

— А?

— И без „А?“ От известно време следя внимателно тоя човек — обърна се той към сър Реймънд, чийто очи щяха да изскочат от черепа му като на охлюв. — Още откак го зърнах на перона на гарата в Лондон. Съмнителното му поведение веднага събуди моите подозрения. „Тоя момък не си играе — рекох си, — пребърква джобове наляво и надясно и свива портфейли и какво ли още не от всеки срещнат.“

Ойли подскочи и гъста руменина заля лицето му. Професионалната му гордост бе уязвена. В никое общество класовите разграничения не са по-строги от онези, в които изкарват своята прехрана нарушаващите закона. Взломаджията гледа отвисоко на

уличния обирджия, уличният обирджия — на кокошкарят, задигащ мляко пред хорските врати. Обвинете един висококвалифициран измамник творец в дребно джебчийство, и веднага снобът у него излиза наяве.

— А след като пътувах заедно с него в таксито до Хамър Хол и при слизането си открих, че ми липсват табакерата, иглата от вратовръзката, пакетче смучещи хапчета за гърло и една писалка, разбрах, че подозренията ми са били напълно основателни. Хайде, човече, какво чакате?

Ойли стоеше със зейнала уста.

— Да не искате да кажете, че пребърквам джобове? Вие сте луд! Та аз дори не знам как.

— Глупости. Няма нищо по-лесно. Просто си пъхаш ръката. Безполезно е да се прикривате зад неумение. Щом крал Карл и кралица Клара — продължи лорд Икнъм, който в подобни случаи имаше известна склонност да дава воля на езика си — са крали кларинет, не виждам защо и вие да не можете да окрадете кралските краставици, да не говорим за някой и друг джоб. Бил ли е оставян сам в стаята? — обърна се той към сър Реймънд, който премигна и отговори, че не е бил.

— Това е добре. Значи не е имал възможност да забърше някоя от вашите дреболийки дори и да му е останало място за тях по джобовете. Но все пак да проверим какво има у себе си. Сигурен съм, че си струва да се види.

— Да — схвана най-сетне сър Реймънд, който в случаите, когато не упражняваше професията си, не се отличаваше с особено чевръста мисъл. — Изпразнете си джобовете, драги.

Ойли си глътна езика, озовал се в небрано лозе. В по-спокойно състояние на духа вероятно би съобразил, че това е един крайно нестандартен инспектор, напълно както речево, така и поведенчески от инспекторите, с които професионалната му дейност го бе сблъсквала не веднъж и не дважд в татковината. Ала той се намираше в състояние на трескава възбуда, далеч от обичайната си самоувереност. Знае ли човек, мина му през ума, може пък всички английски инспектори да са такива. Досега не му се беше случвало да се срещне с някой от тях в обществото. Запознанството му със Скотланд Ярд бе чисто

литературно, плод на детективските романи, към които бе силно пристрастен.

Може би фактът, че сър Реймънд се месторазполагаше между него и остъклената врата към градината, бе онова, което сложи край на колебанията му. Един Бийфи Бастабъл, който наскоро бе отпразнувал петдесет и втория си рожден ден, не беше вече оня гъвкав атлет отпреди трийсетина години, но при все това представляваше твърде внушителен клиент, не вдъхващ охота към физическа разправа у човек, привикнал да си служи по-скоро със словесни методи на убеждение, отколкото с борчески. Попивайки с очи впечатляващия му обем, Ойли стигна до решение. Бавно и с тъжна въздишка при мисълта колко по-различно би било всичко, ако Гърти бе тук с нейната ваза с гладиоли, той изпразни джобовете си.

Лорд Икнъм изглеждаше изненадан от оскъдното им съдържание.

— Изглежда е скатал някъде плячката, несъмнено в тайник, отбелязан с кръстче — рече той. — Но я вижте тук! Какво е това? Писмо, адресирано до вас, сър Реймънд.

— Не думайте!

— Написано, бих заключил от един повърхностен поглед, от мъж с малки черни мустачки.

— Виж ти, виж ти.

— Точно това щях да кажа и аз.

— Направо невероятно!

— Наистина. Ще лепнете ли на този човек обвинение, задето го е свил?

— Мисля, че не се налага.

— Не искате да го тикнете в мрачна тъмница със сълзящи стени, където озверели плъхове да ръфат месата му? Желаете да проявите милосърдие? Много добре, ваша воля тогава. Е, господин Карлайл, свободен сте да си вървите.

Тъкмо в този момент, когато всичко изглеждаше уредено, както Ойли би се изразил, леко, просто и за всеобщо удовлетворение, вратата се отвори отново и госпожа Фийби Уиздъм плахо влезе в стаята, внасяйки такава прилика с белия домашен заек, че първият импулс на всеки любител на животни неизменно бе да ѝ предложи лист маруля.

— Реймънд, скъпи — каза тя, — да си виждал някъде моето прасе?

През последния половин час сър Реймънд Бастабъл бе преживял значително напрежение и макар облекчението от успешната намеса на неговия полузет донякъде да го бе отслабила, той все още бе подвластен на неговите последствия. Затова неочакваното включване на свинския мотив го запрати в някакъв кошмарен свят, където нищо нямаше смисъл, и за миг пред очите му притъмня. Като се олюля неволно, той тихо прошепна:

— Прасе?

— Малкото златно талисманче от гривната ми. Откачило се е и не мога да го намеря никъде. Фредерик, радвам се да те видя отново след толкова време. Пийсмарч ми каза, че си тук. Кога пристигна?

— С влака в 3:26. Отседнал съм при кръщелника си Джони Пиърс в Хамър Хол. Виждаш ми се бледа, Фийби. Какво има, не се ли храниш добре?

— Всичко е от тая книга на Коси, Фредерик. Просто не мога да си представя как е могъл да напише подобно нещо. Чак епископът да я осъди!

— Какво очакваш от един епископ...

— Ходих вчера в Лондон да го видя и да му кажа колко съм разстроена, но той не си беше вкъщи.

— Сигурно е бил някъде другаде? — предположи лорд Икнъм.

Ойли се вслушваше в репликите с нарастващо недоумение. От самото начало този инспектор му се бе сторил един твърде странен инспектор, но едва сега си даде сметка колко странен бе всъщност.

— Кажете ми, кой е този човек? — попита той.

— Как, брат ми не ви ли запозна? — учуди се Фийби. — Това е лорд Икнъм, съпруг на моята доведена сестра. Фредерик, ти да си виждал някъде прасенцето ми?

— Фийби, излез веднага! — произнесе сър Реймънд.

— Какво, скъпи?

— Вън!

— Ама прасенцето...

— По дяволите, това прасе! ВЪН! — изрева сър Реймънд с гласа, който тъй често събаряше мазилка от стените на съда в Олд Бейли и караше по-нервните писари да си гълтат дъвките.

Фийби се оттегли, хлипайки кротко, с вида на бял домашен заек, който е получил тъжни новини от къщи, а Ойли се изпъчи срещу лорд Икнъм. Лицето му бе сурово, но затова пък сърцето му пееше, както неизменно пеят сърцата на ония, които виждат поражението да се преобразява в победа.

— Е! — каза той.

— Е, какво? — попита лорд Икнъм.

— Боя се, че си навлякохте големи неприятности.

— Аз ли? Че защо?

— Защото се престорихте на полицай. Да се престориш на полицай, е много сериозно провинение.

— Какво говорите, човече, кога съм се преструвал на полицай? Никога и през ум не ми е минавало да сторя подобно нещо.

— Икономът ви представи като инспектор Джарвис от Скотланд Ярд.

— Казаното от иконома не е никакво доказателство. Какво съм виновен аз, че някакъв иконом се опитва да бъде духовит? Това е просто една малка шегичка, която имаме с него.

— Накарахте ме да си изпразня джобовете.

— Накарал съм ви? Аз любезно ви помолих, което вие с готовност и сторихте.

— Веднага ми дайте писмото!

— Но то принадлежи на сър Реймънд Бастабъл. Ето на, адресирано е до него.

— Точно така — прогърмя сър Реймънд, навлизайки в дебата. — То принадлежи на мен и щом ще говорим за сериозни провинения, вие зловреден цирей такъв, нека ви напомня, че присвояването на чужда кореспонденция е едно от тях. Дай ми това писмо, Фредерик.

Лорд Икнъм, който полека отстъпваше към вратата, се спря с ръка на дръжката.

— Не, Бийфи — рече той. — Още не. Ще трябва първо да си го заслужиш.

— Какво!

— Мога да говоря свободно пред господин Карлайл, защото по това как трепна преди малко разбрах, че отношението ти към Фийби го е покъртило дълбоко. Аз също от дълго време насам страдам заради отношението ти към твоята сестра, Бийфи, тъй като то ми изглежда

твърде сходно с маниерите на някои екземпляри от по-непривлекателната фауна в Откровението на свети Йоана. Кorigирай това свое държане. Нека се почувства братската ти нежност. Гукай й омайно като гугутка. Води я от време на време в Лондон на вечеря и театър. А когато се обръщаш към нея, помни, че блага дума железни врати отваря и че ти не си ориенталски владетел, недоволен от етиопския си роб. Ако разбере от Пийсмарч, който ще те наблюдава неотстъпно, че в поведението ти е настъпило явно и съществено подобрене, ще получиш това писмо. А междувременно ще го запазя и ще го държа над главата ти като... чий меч беше? Щукна ми от ума. Накрая ще забравя и собственото си име — рече раздражено лорд Икнъм и излезе, хлопвайки вратата след себе си.

Миг по-късно тя се открехна отново и главата му грейна в процепа.

— Дамоклев — каза той. — Дамоклев меч.

Вратата се затвори.

[1] Историята е описана в разказа «Вуйчо Фред отскача до града», включена в сборника «Замъкът Бландингс и други истории», 1991 г. — Б.ред. ↑

11.

В едно слънчево утро точно две седмици след като лорд Икнъм бе натъкмил Дамоклевия меч над главата на сър Реймънд Бастабъл, разваляйки тотално настроението на последния и предизвиквайки го да храни по отношение на специалиста по разпръсване на сладост и светлина мисли, каквито никой не би трябвало да храни към своя зет, пък бил той и само полузет, вратата на Брикстънския затвор в предградията на Лондон бе отворена от униформен господин с голям ключ и навън излезе младеж с добре прилягащ тъмносин костюм. Козмо Уиздъм, изплатил своя дълг към обществото, отново се пускаше в обращение. Беше по-слаб и блед, отколкото при постъпването си в заведението, а първото, което човеколюбивите власти бяха сторили с него, бе да отстранят мустачките му. Това впрочем не бе чак такава благина за пешеходците и уличното движение, каквато изглеждаше на пръв поглед, защото той бе твърдо решил след като обстоятелствата вече му позволяваха, да си ги пусне отново.

Британското законодателство е един добре смазан механизъм, обезпечаващ присъди за всеки вкус. Пускате в процепа своето престъпление и отдолу изпада съответното наказание — седем години например за злоупотреба с доверителни фондове, шест месеца за дялкане на бизнес конкурент с бръснач, а за буйство в пияно състояние, съпроводено с нападение над полицейски служител — две седмици без право на обжалване. Козмо бе изтеглил последното късметче.

Когато Ойли Карлайл в миг на безпримерна щедрост бе заел на Козмо двайсет лири, последният, както читателят вероятно помни, получавайки тази манна небесна, бе изразил намерение да празнува, което впоследствие и бе сторил с похвално усърдие. От мисълта за тежкото злато, което скоро щеше да бликне като гейзер от сандъците на вуйчо му Реймънд, на петите му израснаха криле и той се впусна по пътя на безпътните наслади. Помнеше нощ, огласена от шумен гуляй, и от едно на друго, докато се усети, вече риташе в корема с доста хъс

полицейски сержант Стайлс от трети отдел, чиито обноси при опита си да му задигне шлема бе намерил за оскърбителни. Запищяха свирки, колегите на пострадалия пазител на реда се стекоха на местопрестъплението и не след дълго мъже със сурови лица повлякоха Козмо с букаи на ръцете към местния дранголник.

Случаят, по мнението на магистрата от полицейския съд на Бошър Стрийт на следната утрин, не бе от онези, които могат да се подминат с проста глоба. Само пандизът, целият пандиз и нищо, освен пандизът щял да покаже на наглия да не казваме чий син къде зимуват раците, каза той, макар и да формулира по-различно мисълта си, тъй като видимо бе огорчен от невъзможността да му лепне повече от въпросните четиринайсет дни. Видът му създаваше впечатлението, че ако можеше да се разпорежда свободно и ръцете му не бяха вързани от писаните закони, то Козмо би бил щастлив да се размине с онова, което китайците наричат Смъртта на Хилядата Рязвания. Той несъмнено смяташе, че в Китай се оправят по-добре с тези неща и полицай Стайлс, чийто корем още не го бе преболял, от все сърце го подкрепяше.

Първото, което всеки бивш затворник прави, излизайки на широкия бял свят след завършване на Алма Матер, е да си купи пакет цигари, второто — да се сдобие със сутрешен вестник, а третото — да отиде да погълне солидния обяд, за който е мечтал през цялото време, откакто е бил окошарен. През изминалите две седмици Козмо, преживяйки на пълноценния, но твърде оскъден затворнически порцион, бе посветил не един частна мисли за онова, с което ще се натъпче на излизане, та сега, прехвърляйки в ума си кандидатурите на „Бариболт“, „Марио“, „Кларидж“ и „Савой“, накрая реши да удостои с посещението си ресторант „Симпсън“ на улица Странд с ясното съзнание, че няма друго заведение в Лондон, където порциите да са по-мащабни. Докато бързаше натам, пред мисления му взор се разгръщаше картината на ония келнери с бели сака, търкалящи камари месо между масите, от което устата му се наля със слюнка, а в очите му се появи фанатичен блясък, сякаш беше питон от зоологическата градина, току-що чул звънеца за обяд. Беше един от онези топли летни дни, в които повечето хора започват да чувстват апетит за нещо от рода на студена съомга и салата от краставици, но онова, което искаше той,

бе димящ ростбиф със сипкави картофи отстриани, последван от крем карамел и накрая парче стилтънско сирене.

Вестникът, който си бе купил, беше „Дейли Газет“ и той му хвърляше по един поглед помежду зальците живителна храна, която пращаше между челюстите си подобно на конвейер, товарещ кораб за зърно. С известно неодобрение забеляза, че „Време за коктейли“ е изместен от първа страница от голяма статия за някакъв дванайсетгодишен ученик, който си обръснал цялото окосмение, за да прилича на Юл Бринър, но нещата си идваха на мястото на страница четвърта. Тлъсто черно заглавие крещеше:

ПРЯМА, ОТКРОВЕНА, БЕЗСТРАШНА

ОТ ПЕТЪК ЧЕТЕТЕ

под което следваше съобщение, че „Време за коктейли“ започва да излиза във вестника като сериал.

„Сензационният роман на Ричард Блънт,“ се казваше в обявата, с добавка, че това е псевдонимът на Козмо Уиздъм, изтъкнат столичен младеж и, разбира се, племенник на известния адвокат сър Реймънд Бастабъл.

Ростбифът, крем карамелът и стилтънското сирене безспорно допринесоха за ведрото настроение на Козмо, а духът, в който бе издържана статията, довърши доброто дело. Защото явно, ако в очите на „Дейли Газет“ той все така си оставаше авторът на „Време за коктейли“, това можеше само да означава, че вуйчо му Рейнълд след прочитане на онова писмо е взел благоразумното решение да играе на сигурно и да заплати цената на мълчанието. Без съмнение, мина му през ума, в квартирата му на Бъдж Стрийт в Челси го очакваше съобщение в тази връзка и единствено можеше да съжалява, че мъките на глада го бяха лишили от възможността да отиде и тутакси да го прочете.

Дотук добре. Но след кратки мигове на щастливо злорадство над картината на своя вуйчо Реймънд, седнал зад бюрото си и изписващ

златни цифри в чековата си книжка, светлината в душата му внезапно помръкна. Беше му хрумнало да поразсъждава над възможните действия на приятеля си Гордън Карлайл по време на принудителното му отсъствие и от хода на тези мисли по гърба му ползиха мравки. Ами ако приятелят му Гордън Карлайл — който, съдейки по действията му досега, бе мъж, съобразяващ бързо и действащ моментално — бе занесъл лично това писмо на вуйчо му Реймънд, бе разкрил съдържанието му, получил парите в брой и сега се намираше обратно на път за Америка, с джобове, пълни с вуйчо Реймъндовото злато? Козмо имаше късмет, че вече бе погълнал своя крем карамел, защото в противен случай той щеше да се вгорчи в устата му.

Но представяйки си Гордън Карлайл облегат на перилата на някой океански лайнер, загледан в играещите делфини и пресмятащ добитата си по нечестен път плячка, той бе оставил своето въображение да го подведе. Ойли не беше на път за Америка. Точно в този миг той ставаше от една маса в срещуположния край на ресторанта, където бе обядвал със съпругата си Гърти. И макар, подобно на Козмо, да се бе нахранил добре, в сърцето му се гушеше печал. Ето един клиент на ресторанта, казваха си онези, които го проследяваха с очи, който е изгървал синята птица на щастие.

Необяснимото изчезване на Козмо бе подложило Гордън Карлайл на непоносими терзания. То задържаше всичко. Едва пет минути след напускането на Хамър Лодж проникателният му ум бе схванал какво трябва да се направи, за да се стабилизира разклатената ситуация, но планът в главата му нямаше как да се задейства без съдействието на Козмо, а Козмо се бе изпарил. Всеки ден през последните две седмици Ойли наминаваше през Бъдж Стрийт с надеждата да открие нещо и всеки ден биваше отпращан с празни ръце от хазайката, която не се опитваше да скрие факта, че при вида му ѝ се повръща. Той се намираше в положението на генерал, който, след като е шлифовал стратегическата си операция до последната подробност и я е подготвил за изпълнение, внезапно открива, че армията му се е запилляла нанякъде, без да остави адрес.

Ето защо не бива да се учудваме, че сега, когато на път към вратата чу глас да изговаря неговото име и обръщайки се зърна лика на оногова, за когото тъй дълго бе бленувал, сърцето му подскочи като да

бе видял дъга в небесата. Всъщност дори доста повече, тъй като за разлика от поета Уърдсуърт дъгите не го вълнуваха особено.

— Карлайл! — извика възторжено Козмо. Той се кореше, задето тъй незаслужено се бе усъмнил в този човек и разкаянието придаде на гласа му нещо от топлотата на овчаря, когато някоя изгубена овца се яви за вечерна проверка. — Сядай, скъпи приятелю, сядай!

Скъпият му приятел седна, но го стори по един сдържан начин, който показваше колко дълбок е смутът в душата му. Гняв бе изместил радостта от гръдта на Ойли. След напрежението от последните четиринайсет дни той не можеше лесно да прости. Взорът му, прикован върху Козмо, бе взор на мъж, който възнамерява да иска обяснение.

— Госпожа Карлайл — рече сухо той, посочвайки придружителката си. — А това е въпросният Уиздъм, котенце.

— Това бил той значи — отвърна Гърти, като леко потракна със зъби и хладен повей смрази летния ден.

Но суровото им държане остана незабелязано от Козмо, който продължи в същия сърдечен и непринуден дух.

— Страшно се радвам да те видя! — каза той. — Е, какво става?

Ойли трябваше да си припомни, че е джентълмен, преди да се довери на словесните си умения. Думи, които бе усвоил като невръстен юноша, се блъскаха бясно в ума му. Той се обърна към жена си.

— Човекът каза: „Какво става?“

— Чух — отвърна мрачно Гърти.

— „Какво става?“ Седи си там и ми вика: „Какво става?“ Представяш ли си?

— Нагъл е, дума да няма — съгласи се Гърти. — Сигурно се е наквасил. Я слушай! Къде се губи толкоз време?

Това бе смущаващ въпрос. Човек обича да си има своите малки тайни.

— Ами... ъъ... нямаше ме — отвърна уклончиво Козмо.

Думите му имаха най-лошото възможно въздействие върху събеседниците му. Бездруго сурови и хладни, сега те станаха още по-хладни и сурови и неудоволствието им бе тъй ясно изписано върху лицата, че той най-сетне бе принуден да осъзнае, че не се намира сред приятели. На масата имаше бутилка и по гърба му полази тръпка, като видя как ръката на госпожа Карлайл разсеяно се приближава към нея.

Като знаеше какво магнетично привличане имат бутилките за тая жена, когато е ядосана, той реши, че е настъпил моментът да бъде прям, откровен и безстрашен.

— Честно да си кажа, бях в затвора.

— Какво!

— Да. Бях се почерпил малко, сригах един полицай и ме тикнаха за четиринайсет дни без право на глоба. Излязох тази сутрин.

Магическа промяна настъпи у господин и госпожа Карлайл. Допреди минута неумолими и враждебни, сега те го гледаха със съчувствените очи на господин и госпожа, които разбират и прощават. Затворът е оправдание, стоящо над всичко.

— Това ли било! — рече Ойли. — Ясно тогава. Чудех се къде се губиш, но щом си бил в кафеза...

— Как са тук при вас? — попита Гърти.

— Кое?

— Кафезите.

— А, кафезите. Не много добре.

— Предполагам, същата работа като у дома. Винаги съм казвала, че нямам нищо против един затвор, ако е само да вляза да го разгледам, но не бих живяла там дори целия да ми го подарят. Е, кофти работа, че са те пипнали, но след като сега вече си тук, да не губим повече време. Обрисуй ми цялостната картина, Ойли.

— Веднага, котенце. Работата малко се разду и отече, Уиздъм. Познаваш ли един човек на име Икнъм?

— Лорд Икнъм? Да, той е женен за доведената сестра на вуйчо ми. Какво е направил?

Ойли не умееше да поднася нещата деликатно.

— Той взе писмото.

Козмо, точно както преди две седмици сержант Стайлс, издаде странен, бълбукащ звук, подобен на вода, всмуквана в канал.

— Моето писмо?

— Тъхъ.

— Старият Икнъм го е взел?

— Тъхъ.

— Нещо не ми е много ясно.

— Ще ти стане.

Разказът на Гордън Карлайл за събитията в Хамър Лодж бе доста пространен и дълго преди завършека му челюстта на Козмо увисна до пода. Той бе схванал цялостната картина и настроението му последва челюстта.

— И какво ще правим? — попита прегракнало, без да вижда и лъч светлина сред надвисналите облаци.

— О, сега, след като най-сетне те открих, всичко ще тръгне по мед и масло — рече Ойли.

— По мед?

— Аха.

— И масло?

— Тъхъ.

— Не виждам как — поклати глава Козмо.

Ойли любезно се подсмихна.

— Че то е много ясно, бих казал. Твърде просто, ми се струва. Трябва само да драснеш на твоя вуйчо още едно писъмце, в което да му съобщиш, че продължаваш да мислиш по въпроса и все тъй си на мнение, че си длъжен да известиш на всички, че не ти, а той е написал книгата и че в близките дни ще изплюеш камъчето. Как ти се струва, това няма ли да го накара да се разподскача като кестен върху живи въглени? Ще го накара и още как.

Солидният обяд, с който доста обърканите стомашни сокове на Козмо с всички сили се мъчеха да се справят, до значителна степен бе притъпил схватливостта му, но тя все пак бе достатъчно на ниво, за да му позволи да прозре красотата на замисъла.

— Ами, разбира се! Това, че Икнъм е взел писмото, няма никакво значение, нали?

— Ни най-малко.

— И второто ще свърши същата работа.

— Абсолютно.

— Отивам вкъщи да го напиша.

— Чакай, има време. Виждам, че си купил „Газет“. Чете ли за сериала?

— Да. Предполагам, че Саксби им го е продал. По едно време получих писмо от някакъв литературен агент на име Саксби, в което ме питаше дали може да поеме разпространението на книгата. Видя ми се добра идея и му отговорих, че може.

— Е, тогава първото нещо, което ще направиш, е да отидеш при него и да си вземеш парите.

— А второто — включи се Гърти — е да отрежеш на Ойли неговия дял. Седемдесет лирички, ако не си забравил. Ти му дължеше петдесет, а после той ти зае още двацет. Общо седемдесет.

— Вярно.

— А сега — отбеляза Гърти с известна метална нотка в гласа — всичко трябва да се върне на Ойли. Той ще намине край теб след около час да си го прибере.

12.

Когато Козмо пристигна в литературната агенция „Едгар Саксби“, старият господин Хауард Саксби седеше зад бюрото в своя кабинет и плетеше чорап. Той плетеше, както и сам би ви казал, ако го попитате, за да се въздържа от пушенето, и би добавил, че също така доста пуши, за да се въздържа от плетенето. Беше висок, слаб, около седемдесет и пет годишен джентълмен с отнесен, заблеян взор, не твърде различен от оня, с който уловеният вчера шаран дарява пешеходеца от рибарската сергия. Именно този взор караше мнозина от хората, с които се срещаше, да се чувстват като безплътни духове, тъй като явно бе, че не оставят никакъв отпечатък върху ретината му. Самият Козмо, както бе натъпкан с ростбиф, пудинг, крем карамел и стилтънско сирене, срещайки тоя кух стъклен поглед, изпита моментната илюзия, че представлява нещо прозрачно и ефимерно, стъкмено надве-натри от някой медиум.

— Господин Уиздъм — представи го момичето, което го въведе в кабинета.

— А! — каза Хауард Саксби, след което последва пауза от може би три минути, през която иглите му чевръсто потракваха. — Уиздъм ли каза?

— Да. Аз съм авторът на „Време за коктейли“.

— Прекрасно сте се справили — рече сърдечно старият Саксби. — Как е съпругата ви, господин Уиздъм?

Козмо отвърна, че не е женен.

— Сигурен ли сте?

— Да, ерген съм.

— Тогава значи Уърдсуърт е сгрешил. Той казва, че сте женен за безсмъртния стих^[1]. Извинете ме за момент — промърмори господин Саксби, наблягайки отново на чорапа. — Тъкмо обръщам петата. Вие плетете ли?

— Не.

— За разлика от съня. Той изплита счепканата прежда на грижите^[2].

В клуб „Демостен“, където Саксби обядваше всеки ден, широко се обсъждаше дали той действително е такава отявлена дърта откачалка, каквато изглежда, или просто поради някакви причудливи свои съображения се прави на такъв. Истината вероятно се намираще някъде по средата между тези две съпернически си мнения. Като момче той често оставяше ума си да се рее безпризорно — „не работи съсредоточено,“ пишеха учителите в бележника му, — а навлизайки в семейния бизнес доразви у себе си тази склонност, защото видя, че тя му носи определена изгода. Не е лесно за един издател да запази самообладание, когато уговаря условията си с даден агент и въпросният агент след няколко минути съсредоточено взирание го попита дали свири на арфа. Издателят започва да нервничи, казва петнайсет процента там, където е възнамерявал да каже десет, а за допълнителните права върху филмирането, сериализирането и прочее забравя изобщо да спомене.

Върху Козмо този похват подежда като дразнител. Макар и плах в присъствието на вуйчо си Реймънд, той имаше своята гордост и не му допадаше да се отнасят към него като към презрян дървояд, подал се по погрешка от някой мебел. Той се прокашля остро и господин Саксби стреснато подскочи, вдигайки глава от плетивото. Стариият джентълмен очевидно бе под впечатлението, че е сам в стаята.

— Боже, как ме уплашихте — рече той. — Кой сте вие?

— Името ми, както вече ви казах, е Уиздъм.

— Как влязохте тук? — попита господин Саксби с известен интерес.

— Секретарката ме пусна при вас.

— А, и после сте останали. Явно, Тенисън е бил прав. Знанието идва, но мъдростта^[3] остава. Вземете си един стол.

— Вече го направих.

— Вземете си още един тогава — гостоприемно каза домакинът.
— Има ли — попита той, осенен от внезапна мисъл нещо, което мога да направя за вас?

— Тук съм заради оня сериал.

Господин Саксби смръщи чело. Повдигнат бе въпрос, по отношение на който възгледите му бяха строги и безкомпромисни.

— Когато бях млад — започна поучително той, — никой не беше и чувал за тая соя. Хранехме се със здравословна, естествена храна и не знаехме що е болест. После взеха, че се появиа американците с техните измишльотини и какъв е резултатът? Само киселини и стомашни разстройства. Всеки втори англичанин страда от тях.

— Говоря за сериала във вестника.

— И в пет вестника да я увият, все си е тая — отвърна господин Саксби и се върна към плетивото.

Козмо преглътна веднъж-дваж. От интелектуалното напрежение на разговора главата му започваше леко да се мае.

— Дойдох при вас — започна той бавно и внимателно — заради моя роман, който започва да излиза като сериал в „Дейли Газет“.

Господин Саксби нададе кратък победоносен крясък.

— Обърнах петата! Пардон? Казахте ли нещо?

— Дойдох... заради романа... в „Дейли Газет“.

— И искате моето мнение за него? С удоволствие, млади човече, само че никога не чета сериалите във вестниците. Преди много години обещах на майка си, че няма да го правя, и оттогава неизменно се придържам към дадената дума. Глупаво и сантиментално, ще кажете вие, изтъквайки, че майка ми, която отдавна е на небето, бездруго няма да разбере, но какво да се прави. Човек си има някакви принципи в тоя живот. А сега — рече господин Саксби, като пъкна чорапа в едно чекмедже и се изправи, — боя се, че ще трябва да ви оставя. Намирам разговора ни за много интересен и извънмерно поучителен, но в този час съм свикнал да правя една енергична разходка. От това обядът ми се намества, а храносмилателните процеси тръгват по-гладко. Ако повече хора правеха енергични разходки след хранене, смъртните случаи щяха да намалеят наполовина, ако не и съвсем да изчезнат.

И той излезе от стаята, но след секунда се появи отново, спирайки върху Козмо мъгляв доброжелателен поглед.

— Играете ли на „прескочи кобила“?

Козмо доста едносрично отвърна, че не играе.

— А би трябвало. Никога не подминавайте възможността да поиграете на „прескочи кобила“. Това е най-хубавата от всички игри и при това никога няма да се професионализира. Е, довиждане, скъпи приятелю, много се радвам, че се запознахме. Отбийте се пак и следващия път доведете и милата си съпруга.

Известно време след като старият джентълмен се изниза навън, замайващото усещане, че се намира в някакъв странен, кошмарен свят, обхващащо повечето хора след задушевен разговор на четири очи с Хауард Саксби, държеше здраво Козмо в своята хватка. Той седеше неподвижен и дишаше на пресекулки през полуотворена уста. После вцепенението отстъпи място на негодуванието. Както Роджет би го дал в своя отличен синонимен речник, той бе сърдит, яростен, гневен, побеснял, разлютен, извън себе си, излязъл от кожата си, в дълбоко възмущение и пукащ се от яд. И реши да даде някакъв израз на своето присъствие. Ето защо стана, натисна бутона върху бюрото на господин Саксби и задържа палеца си върху него с такава сила, че секретарката, отговорила на позвъняването, го стори твърде атлетично, решила, че старият Саксби най-сетне е получил апоплектичния удар, който целият персонал очакваше от години.

— Искам да видя някого — рече Козмо.

Трепвайки под огнения му взор, подобен на флотски прожектор, девойчето едва смогна да си поеме дъх и каза:

— Да, сър. — След което, понеже човек се интересува от тия неща, добави: — Кого?

— Някого, някого, някого, някого!

— Да, сър — отвърна девойчето и се оттегли. Отиде до втората врата надолу по коридора и почука. Роджет би я описал в този миг като разстроена, объркана, смутена, извадена от равновесие и шашната (разг.), а когато се намираха в подобно състояние на духа, служителите на литературна агенция „Едгар Саксби“ винаги търсеха Барбара Кроу, знаейки, че могат да разчитат на нея за съчувствие и градивен съвет.

— Влез — чу се отвътре мелодичен глас, глас, подобен на хубаво отлежало бургундско, преобразувано в звук. — О, здравей, Марлийн, виждаш ми се развълнувана. Какво има?

— В кабинета на стария Саксби има един джентълмен, който казва, че иска да види някого.

— Че не може ли да види самия Саксби?

— Той не е там, госпожа Кроу.

— А така, bravo! — рече Барбара, която познаваше навиците на господин Саксби. — Хукнал пак значи и оставил горкия човек. Е, добре, ще ида да го успокоя.

Тя каза това уверено и увереността ѝ бе основателна, защото още щом я зърна, праведният гняв на Козмо значително се уталожи. Едва преди миг той бе готов да сложи целия персонал на литературна агенция „Едгар Саксби“ под меча, но сега бе склонен да направи едно изключение в полза на този негов член. Стоящата пред него личност бе свеж полъх след плетящия чорапи дърт музеен експонат, обърнал мислите му в посока на разруха и хаос.

Вероятно почти всеки, дори някой двуглав урод, би се сторил приятен на Козмо след стария Саксби, но слагайки печата на своето одобрение върху Барбара Кроу, той имаше пълно основание. Лорд Икнъм, споменавайки името ѝ пред Понго, бе употребил прилагателното „красива“. Макар то да не беше съвсем точно, не можеше да се отрече, че бе твърде привлекателна. Имаше кафяви очи, кестенява коса, нос точно какъвто трябва и широка шеговита уста, която охотно се усмихваше, както и в този момент. Характерът ѝ също по свой собствен начин беше неустоим. От нея се излъчваше приветлива енергичност, която казваше: „Да, да, прав сте, виждам, че имате проблеми, но оставете всичко на мен.“ Свирепи автори, влезли в агенцията като лъвове, излизаха оттам като агънца, след като бяха поговорили с Барбара Кроу.

— Добър ден — рече тя. — Мога ли да ви услужа с нещо? Предадох ми, че сте разговаряли със стария Саксби. Много лекомислено от ваша страна. Какво ви накара да го потърсите?

— Той ми писа. Каза, че искал да поеме разпространението на моя роман „Време за коктейли“.

— „Време за коктейли“? Мили Боже! Да не би вие да сте Козмо Уиздъм?

— Да.

— Навремето познавах вашия вуйчо. Аз съм госпожа Кроу.

Тъй като рядко се движеше в кръговете на своя вуйчо, Козмо никога не беше виждал Барбара Кроу, но знаеше всичко за нея от майка си. Виждайки я сега пред себе си, бе потресен, че човек, успял веднъж да се сгоди за нея, е могъл сетне в пълно съзнание да я изтърве. Това само потвърждаваше мнението, което винаги бе поддържал, че вуйчо му Реймънд, макар и вероятно обладаващ някои груби умения в правните въпроси, във всяко друго отношение е най-големият дръвник на света.

— Как е той? — попита Барбара.

— Вуйчо Реймънд? Е, аз самият не се виждам често с него, но един познат, който го срещнал преди две седмици, ми каза, че изглеждаше нещо тревожен.

— Тревожен?

— Просто нерви, предполагам.

Облак премина по ведрото лице на Барбара. Както лорд Икнъм бе отбелязал, тя не бе изхвърлила Реймънд Бастабъл от своите мисли.

— Ще се преработи тоя човек! Да не е болен?

— О, не. Само малко... неспокоен — рече Козмо, търсейки най-подходящата дума.

Настъпи моментна тишина. После Барбара си припомни, че е преди всичко съвестен литературен агент, а този млад човек — не само племенник на мъжа, когото въпреки цялото му дебелоглавие тя все още обичаше, но също и автор, при това, съдейки по всичко, автор, силно нуждаещ се от това някой да му държи ръката и нежно да я потупва.

— Но вие не сте дошли тук да говорим за вашия вуйчо, нали? Вероятно ви води някакъв делови въпрос. Предполагам, не сте стигнали твърде далеч със стария господин Саксби? Не? Така си и мислех. Плетеше ли?

Козмо трепна. Въпросът бе засегнал оголен нерв.

— Да — рече хладно той. — Чорап.

— Докъде беше стигнал?

— Чух го да казва, че обърнал петата.

— Хубаво. Това е най-трудното. Обърнеш ли веднъж петата, все едно си свършил. Но освен дето сте се успокоили, че чорапът върви добре, не вярвам да сте извлекли особена изгода от разговора с него. Това рядко се удава някому. Старият господин Саксби продължава да идва и да се мотае тук, макар да е трябвало да се пенсионира още по времето, когато Гутенберг е изобретил печатарската преса, но не е онова, което човек би нарекъл действащо колелце от машината. Единствените автори, с които се среща, са хора, попитали по погрешка за Хауард Саксби. Вероятно и вие сте сторили същото.

— Да. Това беше името на писмото, което получих.

— Сигурно е било подписано Х. С. Младши. Младият господин Хауард Саксби е синът на стария господин Хауард Саксби. Той движи

нещата тук и аз му помагам, доколкото мога. Но днес го няма, тъй че ще трябва да се задоволите с мен. По каква работа идвате?

— За онзи сериал в „Дейли Газет“.

— А, да. Изпратихме ви чек за него преди повече от седмица. Не го ли получихте?

— Аз... ъ... нямаше ме.

— А, разбирам. Е, като се приберете, ще го намерите. Освен това всеки момент се надяваме да получим още добри новини за вас. Става дума за филмирането.

На Козмо никога не му беше хрумвало, че може да има някакво филмиране.

— Мислите, че книгата може да се продаде на някое филмово студио?

— Нашият човек в Холивуд изглежда доста уверен, че ще стане. Всеки ден праща знаменателни телеграми. В последната, която пристигна вчера, пише, че... Да?

Девојката Марлийн бе влязла с ръждивокафјав плик в ръка. Тя хвърли плах поглед на Козмо и се изниза пак от стаята. Барбара Кроу разпечата плика и възкликна:

— Ама че съвпадение!

— Кое?

— Че сте тук, когато това пристигна, и то точно в момента, в който започвах да ви разправам за филмовите перспективи. От нашия човек в Холивуд е и... я по-добре седнете. О, вие сте седнали. Е, тогава дръжте се за стола да не паднете. Той пише, че вече има твърда оферта за филмовите права от компанията „Супърба-Луелин“. Би ли ви заинтересувала сумата, за която става въпрос?

Козмо даде да се разбере, че би го заинтересувала в най-висша степен.

— Сто и пет хиляди долара — каза Барбара.

[1] Твърдението, че литераторите са женени за безсмъртния стих, не е на Уърдсуърт, а на Джон Милтън (1608–1674) в поемата му „L'Allegro“. — Б.пр. ↑

[2] В „Макбет“ Шекспир казва, че сънят разплита счепканата прежда на грижите. — Б.пр. ↑

[3] Името Уиздъм означава „мъдрост“. — Б.пр. ↑

13.

Около четвърт час по-късно един замаян и потресен Козмо Уиздъм излезе залитайки от литературна агенция „Саксби“, спря едно такси и залитна в него. Чувстваше се приблизително по същия начин, както вуйчо му Реймънд в онзи далечен следобед, когато бе взел в прегръдките си уелския нападател. Но докато емоциите на сър Реймънд тогава бяха от буреносно естество, тези на Козмо, поел по посока на Бъдж Стрийт в Челен, се описваха най-точно от прилагателното възторжени. Не е лесно да се возиш в таксиметров автомобил производство 1947-а година и да имаш чувството, че плуваш върху розов облак високо в небесната шир, но той успяваше да го стори. При това независимо от факта, че главата все още твърде силно го наболяваше.

В момента, в който Барбара отваряше телеграмата, той тъкмо бе килнал стола си назад и конвулсивният спазъм, дошъл като резултат от чутата цифра, го накара да се лашне необуздано, трясвайки със значителна сила тилната си кост в ръба на бюрото на господин Саксби. Но изправен отново на крака с едно любезно „Опала!“, той бързо забрави физическото страдание, захласнат да слуша последвалите й забележки.

Защото, както се оказа, това предложение от „Супърба-Луелин“ било не край, а начало. Техният човек в Холивуд, увери го тя, нямало да се отпусне върху лаврите си с едно самодоволно „Е, направих, каквото можах“. Той по подобие на много други „хора в Холивуд“ бил като шило в торба, което, захванело ли се веднъж с нещо, спиране нямало. Сега по нейните думи щял да настъпи процесът на наддаване, състоящ се в споменаване пред конкурентно студио, че „Супърба“ дава сто и пет хиляди, измъкване от конкурентното студио на оферта за сто и петдесет, търчане обратно до „Супърба-Луелин“ с тази информация и...

— Мисля, че схващате идеята — рече Барбара.

Козмо наистина схващаше идеята и едва не тресна повторно темето си, когато тази жена, този негов ангел хранител, продължи да говори за един от клиентите на агенцията, чиято последна работа човекът в Холивуд наскоро раздул до триста и петдесет хиляди долара. Вярно, мислеше си той, докато се возеше към Бъдж Стрийт, не можеше да разчита, че „Време за коктейли“ ще му донесе чак толкова, но дори и двеста хиляди хич не бяха за изхвърляне. Едно доказателство за опияняващия ефект, който многото приказки за Холивуд имат върху писателите, е, че Козмо вече започваше да гледа на първоначалната оферта с нещо като добродушно презрение. Защо е тая стиснатост, чудеше се той. Та нали парите са, за да се харчат. Никой ли не бе казал на ония от „Супърба-Луелин“, че човек не може да ги отнесе в гроба си?

Но във всяка къща си има кусур, във всяко добро начинание — препъникамък. Колкото и да бе въодушевен, Козмо не можеше да не се сети, че бе написал едно писмо — със своя собственоръчен почерк и подписано от ей тази тук ръка, — недвусмислено отричащо неговото авторство на „Време за коктейли“, и това писмо сега бе притежание на лорд Икнъм. До момента това петно върху благородническото съсловие на Велика Британия не бе разкрило съдържанието му пред обществеността, но кой можеше да е сигурен докога щеше да продължи така? Някак си, по един или друг начин, той трябваше да докопа фаталната хартия и да я изпепели, унищожавайки по този начин единственото съществуващо доказателство, че книгата е дело на друг.

Не бе особено трудно да нахвърля в ума си предварителен план за действие. От разказа на Ойли в ресторант „Симнсън“ бе научил, че лорд Икнъм се намира в Хамър Хол, където пускаха гости срещу заплащане. Явно трябваше да влезе в списъчния състав на тези гости. Жизненоважен документ като това писмо вероятно щеше да е скрит някъде из стаята на стария пръч, тъй като къде другаде може човек да скрие нещо в едно провинциално имение? Озовеше ли се веднъж на място, рано или късно щеше да намери възможност да претърси въпросната стая. В криминалетата, които бяха любимото му четиво, хората постоянно претърсваха стаи и като правило с отличен резултат.

Тъй че настроението му бе отново приповдигнато, когато влезе във входа на Бъдж Стрийт № 11. В антрето срещна хазайката си госпожа Кийтинг — кисела жена, която двете седмици ежедневни

посещения на Ойли бяха вкиснали съвсем. Ойли често имаше подобно въздействие върху хората.

— Я виж ти! — рече тя, явно удивена от завръщането на блудния син. — Къде бяхте през цялото това време?

— Нямахте ме — отвърна Козмо, питайки се още колко пъти ще трябва да отговаря на този въпрос. — Бях при едни приятели.

— Не си взехте никакъв багаж.

— Те ми заеха всичко.

— Виждате ми се отслабнал.

Козмо се съгласи, че е изгубил някой и друг килограм.

— Трябва да е туберкулоза — рече госпожа Кийтинг и при тази мисъл дори изгуби част от обичайната си киселинност. — Моичкият от това умря. Вътре има много писма за вас, а някакъв човек ви търсеше всеки божи ден. Кармайкъл.

— Карлайл. Видях се с него.

— Изглежда си мислеше, че си нямам друга работа освен да му отварям вратата. Ще искате ли да вечеряте?

— Не, пак заминавам. Само се отбих за багажа.

— Странно, изглежда някои хора не могат и две минути да стоят на едно място. Това е то, не го свърта младото поколение. Шляят се нагоре-надолу като мухи без глави. Аз живея тук вече двайсет години и никога не съм ходила по-далеч от гробището, когато господин Кийтинг се спомина, Бог да го прости. Стопи се като свещ, ви казвам. Не бяха минали и два месеца и ето че сложихме траур. Туберкулоза, също като вашето. Къде отивате този път?

— Давтейл Хамър, в Бъркшир. Препрацайте писмата ми в Хамър Хол.

— Още работа — измърмори госпожа Кийтинг и се отправи към кухнята да нагледа онова, което бе оставила на печката и от което цялата къща миришеше така, сякаш се приготвяше храна за глутница кучета.

Във всекидневната го очакваше доста обемиста кореспонденция. Цялата маса беше затрупана с писма. Повечето бяха препратени от „Алфред Томкинс Лимитид“ и той ги прегледа с удоволствие — един автор винаги се радва, когато му пишат почитателите, — но онова, което му достави най-голяма наслада, бе писмото с чека от литературна агенция „Едгар Саксби“. Това бе един от ония вкусни,

тлъсти чекове и той го пъкна в плик, адресиран до неговата банка. След което с чувството, че нещата тръгват на добре, отиде в спалнята и започна да си събира багажа. Напълни един голям куфар и тъкмо стоеше с него на стълбите пред къщата в очакване на такси, когато пристигна Ойли — без, както Козмо с облекчение забеляза, пристрастената си към вазите половинка.

— Къде отиваш? — попита той.

Това поне беше малко разнообразие след въпросите къде е бил.

— Заминавам. Рекох да прекарам някой и друг ден в Борнмът^[1].

— Защо пък Борнмът?

— А защо не? — отвърна обосновано Козмо и Ойли, изглежда, проумя правотата в думите му.

— Е, радвам се, че те хванах — каза той, след като бе изразил мнението, че неговият млад приятел със същия успех би могъл да се погребее жив. Ойли беше градско момче и далеч от шума и високите сгради се чувстваше като риба на сухо. — Какво направи с писмото?

Козмо, репетирал вече тази сцена в уединението, на спалнята си, бе решил да го дава безгрижно. Затова и отговорът му беше безгрижен.

— А, писмото ли? Тъкмо щях да ти кажа. Промених решението си. Няма да го пиша.

— Какво!

— Да, мисля да оставя нещата както са си. О, между другото дължах ти малко пари, нали? Написал съм ти чек. Тук някъде го сложих... А, ето, заповядай. Такси! — извика Козмо.

Ойли продължаваше да стои вкаменен сред руините на своите мечти.

— Но...

— Няма „но“ — отсеке Козмо. — Ако толкова искаш да знаеш, на мен ми харесва да бъда авторът на „Време за коктейли“. Приятно ми е да получавам всички тези писма от почитателите на своя труд...

— Какви ги дрънкаш, какъв твой труд?

— Е, добре, трудът на вуйчо Реймънд. Все едно. Освен това като автор на „Време за коктейли“ положението ми в обществото видимо се подобрява. Ще ти дам само един пример. Току-що намерих бележка от лейди Уидърспун, с която ме кани на чай в неделя следобед. А лейди Уидърспун не кани всекиго на своите неделни чайове. Тя организира нещо като салон и човек трябва действително да бъде Някой, за да

попадне там. Е, мислиш ли, че ще захвърля всичко това заради няколкостотин лири от вуйчо Реймънд? — И за малко да изръси: по-малко дори от жалките трохи, които ми предлагат ония рапони от „Супърба-Луелин“. — Тъй че това е положението. Сбогом, Ойли, много се радвам, че се запознахме. Трябва да тръгвам — рече Козмо и го стори, оставяйки Ойли да гледа тъпо подире му и да се пита дали не сънува. Естествено, дори измамникът от най-висока класа трябва сегиз-тогиз да очаква провали и разочарования, но той нивга не ще се научи да им се радва. И когато половин час по-късно Гордън Карлайл се прибра при своята по-добра половинка Гърти, видът му вре още навяваше на мисли за завръщания се от Москва Наполеон.

Гърти, след като изслуша намръщено неговото повествование, изрази мнението, че Козмо е един долен подъл малък плъх, което, разбира се, си беше точно така.

— Тука има нещо шменти-капели — рече тя.

— Мислиш ли, котенце?

— Тъхъ. Положение в обществото значи?

— Така каза.

Гърти издаде нещо, което при по-малко привлекателна дама би се нарекло пръхтене.

— Положение в обществото, виж ми окото! Когато се разделихме, той тръгна на среща с агента си, нали? Е, и графика да ни беше нарисувал, пак нямаше да е по-ясно какво е станало там. Агентът му е казал, че има предложение от киното.

— А стига!

— Без съмнение. И явно трябва да е било голямо.

— Хич не се и сетих за това. Ами да, права си. Това обяснява всичко.

— И не отива в никакъв Борнмът — кой, по дяволите, ходи в Борнмът? — а отива в онова Давтейл... какво беше... за да се опита да щипне писмото от дъртия Икнъм. Защото, ако успее да го докопа и унищожи, на света няма да остане нищо, което да доказва, че авторът е друг, а не той. Та сега не ни остава друго, освен и ние да тръгнем за Давтейл и да свием писъмцето преди него.

— Май усещам накъде биеш. Пипнем ли го, добре ще се наредим.

— И още как. Само кръстосваме крака и гледаме как приятелчето Уиздъм наддава за него от едната страна, а Бастабъл — от другата. И едва ли ще е трудно да открием къде Икнъм държи проклетото нещо. Ще претърсим стаята му сантиметър по сантиметър и ако не е там, значи го разнася със себе си. Тогава го халосваме с палка по лимона и му пребъркваме джобчетата, нали ме разбираш?

Ойли я разбираше. Гърти трудно можеше да бъде по-ясна и изчерпателна. Той разчувствано си пое дъх и дори най-късогледият можеше да зърне блясъка на любовта в очите му.

— Каква утеха и подкрепа си ми ти, котенце — рече той.

— Старая се да бъда — отвърна добродетелно Гърти. — Мисля, че от една съпруга това се очаква.

[1] Голям курорт на южното крайбрежие на Англия. — Б.пр. ↑

14.

Два дни след като лешоядите решиха да се спуснат над Хамър Хол, една малка процесия се появи от парадния вход на Хамър Лодж, провинциалната резиденция на сър Реймънд Бастабъл. Начело вървеше госпожа Фийби Уиздъм, следвана от местния ветеринарен лекар, следван на свой ред от Албърт Пийсмарч. Ветеринарят се качи в колата си и след няколко последни окуражителни слова я подкара. Той бе повикан заради кокер шпаньола на госпожа Уиздъм, Бенджи, който, както често става с кокер шпаньолите, беше преял като свиня, Фийби и Албърт, и двамата прекарали нощта край постелята на болника, очевидно силно се нуждаеха от отдих и почивка, но духът им бе висок и те се взираха един в друг с нежност и разбиране, като стари бойни другари, преминали рамо до рамо през огън и вода.

— Просто не знам как да ти благодаря, Пийсмарч — рече Фийби.

— Не съм сторил кой знае какво, госпожо.

— Господин Спаръл каза, че ако не си бил ти да накараш бедното ангелче да глътне разтворената горчица, за да повърне, е могло да се случи най-лошото.

На Албърт Пийсмарч му хрумна мимолетната мисъл, че най-лошото не би могло да бъде много по-лошо от реакцията на пострадалия след поглъщане на спасителния цяр. Той не се съмняваше, че тя ще остане завинаги запечатана с фотографска точност в клетките на паметта му дори когато днешният ден потъне безвъзвратно в миналото, точно както изригването на Големия гейзер в парка Йелоустоун^[1] никога не се изтрива от спомените на туриста, имал щастието да го наблюдава.

— Щастлив съм, че съм успял да ви угодя, госпожо — отвърна той, припомняйки си гладката фраза, която бе научил от Когс, иконома на лорд Икнъм, по време на стажа си за високия пост, който понастоящем заемаше. И като се сети за лорд Икнъм, си даде сметка колко прав е бил прозорливият пер, съветвайки го да не пести усилия, що се отнася до постигане на дружески взаимоотношения с

чревоугодното четириногло. Защото (освен ако не се намираще в жестоко заблуждение) във взора на Фийби, прикован в неговия, проблясваше нова светлина — светлината, която вероятно е съзирал всеки рицар от Кръглата маса на крал Артур в очите на поредната изпаднала в беда девица, докато е отупвал праха от ръцете си след разправата с дракона, който не досаждал. Всенощното бдение ги бе сближило и той почувства у себе си порив към онова, което неговият наставник бе нарекъл „системата Икнъм“. Дали моментът да пристъпи към нея не бе назрял?

Смяташе, че е запаметил добре упражнението. Как точно беше? А, да. Приближаваш решително, сграбчваш за китката, поразклащаш малко, притискаш до гърдите си и обсипваш с изгарящи целувки извърнатото нагоре лице. Всичко изглеждаше съвсем просто, но все пак той се поколеба. И както става винаги, когато човек се колебае, моментът отмина. Преди да успее да събере кураж и да стори нещо по същество, тя вече бе започнала да говори за топло мляко с една малка капчица бренди в него, както го беше препоръчал Господин Спаръл, ветеринарят.

— Ще сгрееш ли в една тенджерка, Пийсмарч?

Албърт Пийсмарч въздъхна. За да пусне в действие системата Икнъм с някаква надежда на успех, един мъж се нуждае от нещо като вдъхновение и не може да разчита да се изяви в най-добра светлина, когато в разговора се е вмъкнал мотивът с тенджерката. Самият Ромео би се обезсърчил, ако в първите реплики на сцената от балкона Жулиета започнеше да му говори за тенджерки.

— Много добре, госпожо — рече той унило.

— А след това трябва да си полегнеш. Имаш нужда от една хубава почивка.

— Тъкмо се канех да предложа същото и на вас, госпожо.

— Да, наистина се чувствам уморена. Но първо искам да поговоря с лорд Икнъм.

— Виждам, че негово благородие лови риба на езерото, госпожо. Мога ли да предам някакво съобщение?

— Не, благодаря ти, Пийсмарч. Става дума за нещо, което трябва да му кажа лично.

— Много добре, госпожо — каза Албърт Пийсмарч и отиде да подгръва тенджерки с натезалото сърце на човек, който съзнава, че е

изтървал влака. Може би в този миг в ушите му звънтяха словата на Джеймс Греъм, първи маркиз на Монроуз^[2]:

*Тоз, що не смей късмета да изпита
И да спечели всичко в миг, ил да загуби,
Той или от съдбата си бои се,
Или пък просто малко заслужава.*

Или пък, може би не.

Каквото представляваше плетенето за стария господин Саксби, това бе риболовът за лорд Икнъм. Той все още не бе уловил нищо, нито очакваше улов, но да седи в плоскодънната лодка, да наблюдава кротналата се плувка и белите облаци, носещи се по синьото небе, да чувства как лекият западен ветреца гали слепоочията му — всичко това му помагаше да мисли, а събитията в Хамър Хол напоследък му даваха много материал за размисъл. Неотдавнашното нашествие на лешояди не бе убягнало от вниманието му, а дори и да беше, фактът, че през последните два дни стаята му на два пъти бе обръщана с главата надолу, във всички случаи щеше да му направи впечатление. Стаите не се обръщат сами с главата надолу. Зад този процес трябва да има някаква движеща сила и ако наоколо се навъртат лешояди, човек знае накъде да насочи подозренията си.

Като изключим досадата от това, че трябваше да разтребва след тях, пристигането на въпросните птици по-скоро радваше, отколкото тревожеше лорд Икнъм. Той обичаше край него постоянно да се случват неща и затова намираше набега на Козмо, последван непосредствено от този на съпрузите Карлайл, за приятна промяна в едно иначе скучно гостуване. Винаги търсец компанията на човешки същества, той чувстваше определен недостиг от нея в Хамър Хол. След онова, което се бе случило, трудно можеше да седне на сладки приказки с Бийфи Бастабъл, Албърт Пийсмарч бе труден за намиране, Джони Пиърс пък, разкъсан от терзания по своята Белинда, през последната седмица бе жива мъка в ролята на събеседник.

Тъй че в крайна сметка, разсъждаваше той, може би не беше толкова зле човек да разполага с някой и друг лешояд наоколо. От това нещата живваха. Но въпросът, който го озадачаваше относно настоящата партия, бе какво я водеше в Хамър Хол и защо, озовавайки се тук, на мига започваха да ровят в стаята му. По всичко личеше, че стръвно търсят онова писмо на младия Козмо, но той не се сещаше за нито една причина, поради която то да представлява някаква ценност за тях. Също като Ойли и той веднага се бе сетил, че Козмо може чисто и просто да напише друго писмо, което да има същия ефект като първото. Чудни пилета бяха тия лешояди.

Друго нещо, което го хвърляше в недоумение, бяха явно хладните отношения помежду им. Не можеше да се сбърка дълбоката отчужденост между господин и госпожа Карлайл, от една страна, и Козмо Уиздъм, от друга. Човек би очаквал от едни лешояди, щом се струпат някъде, да бъдат сговорна дружинка, постоянно обменяща си идеи и бележки за благо на общото дело. Но всеки път, когато очите на Гордън Карлайл се спираха върху Козмо Уиздъм, те го правеха с неприязън, а когато Козмо минаваше покрай Гордън Карлайл във фоайето, той не даваше никакъв признак, че го вижда. Много странно.

От тези размишления го изтръгна звукът на собственото му име и вдигайки глава, той зърна застаналата на брега Фийби. С известна неохота, тъй като точно сега предпочиташе да бъде сам, си смота въдицата и загреба към брега. Когато слезе от лодката и се озова лице в лице с нея, остана твърде впечатлен от вида ѝ. Той му напомни ония жени, които бе виждал в Монако да се измъкват със сетни сили в утринния въздух след прекарана край рулетката в казиното нощ.

— Скъпа моя Фийби — възкликна той, — изглеждаш, сякаш ей сегичка ще се разпаднеш по шевовете, ако мога да си позволя една лична забележка. Направо не мога да позная предишното ведро момиче. Какво има?

— Цяла нощ не съм мигнала заради Бенджи, Фредерик. Милата душичка беше ужасно зле. Беше изял нещо лошо.

— Господи, страшно съжалявам да го чуя. По-добре ли е вече?

— Да, благодарение на Пийсмарч. Той беше просто чудесен. Но сега съм дошла да поговорим за нещо друго, Фредерик.

— За всичко, което пожелаеш, скъпа. Имаш ли предвид някаква определена тема? — попита лорд Икнъм с надеждата, че не го е

повикала да продължат вчерашния си разговор за Козмо, за това колко бил отслабнал и колко странно било, че идвайки в Давтейл Хамър е решил да отседне в замъка, а не при майка си в Хамър Лодж. Едва ли можеше да ѝ каже, че Козмо е там, защото му е необходимо да бъде на място, та да му е по-сгодно да се рови из хорските стаи.

— Става дума за Реймънд, Фредерик.

— О, Бийфи? — рече с облекчение лорд Икнъм.

— Ужасно се притеснявам за него.

— Да не би и той да е изял нещо лошо?

— Мисля, че е започнал да губи разсъдъка си.

— Не може да бъде!

— Нали знаеш, че в рода ни има случаи на умопомрачение. Джордж Уинстенли свърши дните си в клиника за душевноболни.

— Боя се, че не съм тъй добре подготвен относно Джордж, както би трябвало. Кой е той?

— Служеше във външното министерство. Ожени се за втора братовчедка на майка ми на име Алис.

— И превъртя?

— Трябваше да го освидетелстват. Беше си въобразил, че е племенник на Сталин.

— Нали не е бил?

— Не, но поставяше всички в крайно неловко положение. Постоянно изпращаше в Русия официални секретни депешки.

— Разбирам. Е, във всеки случай се съмнявам, че щуротията на съпруга на втора братовчедка на майката може да се прихване по наследство — рече успокоително лорд Икнъм. — Едва ли трябва да се измъчваш заради Бийфи. Какво те навежда на мисълта, че дъската му хлопа?

— Че какво?

— Защо мислиш, че не е на себе си?

— Ами той никога не се е държал така.

— Разкажи ми всичко.

Фийби избърса с ръка сълзите, които винаги тъй охотно навлажняваха очите ѝ.

— Виж, ти знаеш... как да кажа... колко нетърпелив е бил всякога към мен милият Реймънд. Така тръгна още от деца. Той има такъв пъргав ум, а аз не мога да съобразявам много бързо и това явно

го изкарваше от търпение. Все ми казваше нещо, а аз отвърщах: „Какво?“ — и той започваше да крещи. Всяка сутрин ме разплакваше на закуска и това още повече го вбесяваше. Докато изведнъж преди около две седмици у него не настъпи коренна промяна. Стана толкова мил, внимателен и грижовен, че направо дъхът ми секна. Сигурна съм, че и Пийсмарч е забелязал, тъй като често се намира в стаята, когато тези неща се случват. Започва например да ме пита за моя ревматизъм, предлага ми столче за краката или ми казва колко добре изглеждам в зелената си рокля. Направо не е същият човек.

— И толкова по-добре, бих казал.

— Отначало и аз си рекох същото. Но дните минаваха и лека-полека започнах да се тревожа. Знаех колко много се претоварва с тая работа и ми мина през ума, че сигурно отива към нервна криза, ако не и към нещо по-лошо. Фредерик — тук гласът ѝ спадна до шепот, — той ми изпраща цветя! Всяка сутрин. Намирам ги в стаята си.

— Много мил жест. Не виждам нищо лошо в едно умерено изпращане на цветя.

— Но това е толкова неестествено! Така се изплаших, че писах на сър Родерик Глосъп. Познаваш ли го?

— Оня, дето лекува смахнати? И още как. Какви неща мога да ти разправа за стария Роди Глосъп!

— Той е приятел на семейството и си помислих, че би могъл да ми даде съвет. Но така и не изпратих писмото.

— Добре, че не си — рече лорд Икнъм. Мъжественото му лице бе сериозно. — Щеше да се получи ужасен гаф. Няма нищо странно в тази промяна в поведението на Бийфи, мило мое момиче. Мога да ти дам обяснението само с една дума. Пийсмарч.

— Пийсмарч?

— Той се държи така, за да умилостиви Албърт Пийсмарч. Като наблюдателен мъж е забелязал мълчаливото неодобрение от страна на Албърт Пийсмарч и си е дал сметка, че ако спешно не си промени поведението, ще остане с един иконом по-малко, а никой не иска да губи иконом в тези тежки следвоенни години. Както е рекъл един приятел — Еклезиаст, ако не греша, ще трябва да питам леля Брус, — онзи, що е намерил иконом на тая земя, намерил е дар Божии. Знаем, че самият аз бих отишъл и по-далеч, за да си запазя услугите на моя Когс.

Фийби го гледаше с ококорени очи и като цяло видът ѝ бе на бял домашен заек, който не схваща добре положението.

— Искаш да кажеш, че Пийсмарч е щял да напусне?

— Именно. Без дори да хвърли поглед назад.

— Но защо?

— Защото не е можел повече да понесе терзанието всяка сутрин да те вижда разпъвана на кръст. На никой мъж не му е приятно да гледа как някой деветдесеткилограмов адвокат на Нейно величество тъпче жената, която той обича.

— Обича?

— Положително си забелязала, че Албърт Пийсмарч боготвори земята, по която стъпваш?

— Но... това е крайно необичайно!

— Аз самият не виждам нищо странно. Когато не стоиш будна по цяла нощ край болни кокер шпаньоли, ти си една много привлекателна жена, скъпа моя Фийби.

— Но Пийсмарч е *иконом*.

— А, разбирам какво имаш предвид. Мислиш си, че никога досега не си имала любов с иконом. Е, човек не бива да бяга от новото. Впрочем Пийсмарч е само един синтетичен иконом, тъй да се каже. Той е имотен мъж, подхванал тази професия единствено, за да бъде близо до теб, да си разменяте впечатления за своя общ ревматизъм, да му разтриваш гърдите с камфор и да му слагаш вендузи, когато се разкиха. Помниш ли веднъж — рече лорд Икнъм, давайки воля на винаги услужливото си въображение, — когато преди около две години Бийфи ни заведе на обяд в „Савой“ и аз кимнах на човека от съседната маса?

— Не.

Лорд Икнъм не бе учуден.

— Този човек — каза той — беше Албърт Пийсмарч. По-късно дойде при мен — ние сме стари приятели — и започна да разпитва за теб. Погледът му бе трескав и преди да мине много време, изля душата си пред мен. Това бе любов, скъпа моя Фийби, любов от пръв поглед. Как, питаше той, да стигна до нея? Предложих му да го представя на Бийфи, но той явно не смяташе, че от това би излязло нещо. Каза, че доколкото успял да разгледа Бийфи, останал с впечатление, че не е човекът, който ще го покани у дома си за дълги спокойни уикенди и

въобще ще го остави да се разпорежда както си знае. Трябваше да се съглася. Бийфи, когато му представиш някого, има прискърбната склонност да казва „Многиеприятно, многиеприятно“, а после да се дръпва като опарен и оттам нататък не го търси. Нуждаехме се от някакъв механизъм, посредством който Албърт Пийсмарч постоянно да се намира в твоето общество, да ти хвърля нежни погледи и от време на време да пуска по някоя тиха въздишка. За мъж с моята находчивост решението беше очевидно. Кой, запитах се аз, е оня приятел, дето никога не си отива и е по-близък и от брат? Икономът, разбира се. Албърт Пийсмарч, казах аз все още на себе си, трябва да стане иконом на Бийфи. Речено-сторено. Няколко прости урока от моя Когс и ето ти го него, готов да встъпи в длъжност.

Фийби слушаше с трепет. От начина, по който връхчето на носа ѝ шаваше, личеше, че историята я е впечатлила дълбоко. Тя каза, че никога не е чувала подобно нещо и лорд Икнъм се съгласи, че цялостната постановка е необичайна.

— Но романтична, не намираш ли? — додаде той. — Една политика, която всички велики любовници през вековете биха следвали, стига да им беше дошло наум. Охо — рече лордът, прекъсвайки разсъжденията си. — Боя се, че ще трябва да те оставя, Фийби.

Беше зърнал таксито от гарата да спира пред входа и от вътрешността му да се появява Джони Пиърс.

— Кръщелникът ми се връща — обясни той. — Днес беше в Лондон да заведе годеницата си на обяд и нямам търпение да узная как е минало. Разбрах, че вярната им любов до гроб едва кретала напоследък. Лютнята се пукнала, а всеки знае какво става, когато една лютня вземе да дава фира. Лека-полека разваля музиката и разширявайки се бавно, накрая съвсем я заглушава.^[3] Ето защо ще се радвам да получа успокоителни сведения.

[1] Най-старият национален парк в САЩ, създаден през 1872 г. върху огромна площ в щата Уайоминг. — Б.пр. ↑

[2] Английски поет (1612–1650). Цитираният стих е от поемата му „Моя скъпа и единствена любов“ ↑

[3] Приблизителен цитат от поемата на Тенисън „Мърлин и Вивиен“. — Б.пр. ↑

15.

Джони Пиърс стоеше на покритата с бял чакъл алея с очукан куфар до краката. Лорд Икнъм прецени, че въпросният предмет би трябвало да означава пристигането на нов гост, и се възрадва, че бизнесът се разраства тъй бурно. С този новодошъл плюс вече настанените три лешояда Джони започваше твърде добре да се справя в качеството си на весел ханджия. Впрочем когато го огледа поотблизо, лорд Икнъм се усъмни дали тъкмо „весел“ е най-подходящото определение. Лицето на младежа, макар и не чак посърнало от тревога, определено бе угрижено. Той имаше вид на ханджия, комуто не е много широко около врата, а когато заговори, тонът му бе равен и безжизнен.

— А, здравей, чичо Фред. Току-що се върнах.

— И аз това гледам. Явно си събрал малко багаж по време на странстванията си. Чий е този куфар?

— На един човек, с когото пътувах в таксито от гарата. Оставих го пред Хамър Лодж, искаше да види Бастабъл. Представи ми се като Саксби.

— Саксби? Мъж около четирийсетте, с издадена брадичка и теме като кубето на „Свети Павел“, или изкуфяло седемдесет и пет годишно старче, газено-недосгазено от валяк? Второто? Значи е Саксби старши, бащата на издадената брадичка. Виждал съм го в „Демостен“. Как ти се стори?

— А, нищо му няма, само дето е малко особен. Защо ме попита дали свиря на тромбон?

— Нали знаеш, човек трябва да поддържа разговора. А ти свириш ли?

— Не.

— Не позволявай това да ти се превърне в комплекс за малоценност. Много от най-изтъкнатите личности не умеят да свирят на тромбон. Вземи лорд Бийвърбрук например. Да, това явно е бил старият Саксби. Разпознавам специфичния му стил при водене на

разговор. Всеки път, когато го срещна, ме пита дали съм виждал напоследък Фланъри. Кой, за Бога, е Фланъри досега така и не съм успял да установя. Та когато му отговоря, че не съм, той казва: „Нима? И как е той?“ В деня, в който старият Саксби рече нещо що-годе смислено, сигурно ще ударят църковните камбани и ще обявят национален празник. Интересно защо се е запътил да се вижда с Бийфи. Просто визита на учтивост, предполагам. Въпросът, който ме интригува, е защо изобщо е дошъл тук. При теб ли ще отседне?

— Да.

— Хубаво. Капка по капка вир става.

— Може дори да поостане. Каза, че се занимавал с наблюдение на птици.

— Нима? Никога не съм познавал тази негова страна. Всичките ни досегашни срещи са се състояли в „Демостен“, където птиците са малко и нарядко. Предполагам, че управата е много строга относно членството им в клуба. Ти наблюдаваш ли птици, Джони?

— Ако срещна някоя, която ми се нрави, мога да ѝ кимна или махна с ръка, но и през ум не би ми минало да ги дебна и да се зверя в домовете и личния живот на нашите пернати приятели. Това трябва да си е живо проклятие за тях. Не мога да си представя нищо по-неприятно за една чинка или мушитрънче от това тъкмо като са се настанили да прекарат вечерта с лула и хубава книга и си казват: „Е, те това е животът“, да вдигнат очи и да зърнат как старият Саксби се пули насреща им. Имайки предвид, че дори силни мъже потръпват, срещайки тоя негов мътен рибешки поглед, можем да си представим какъв би бил ефектът му върху една чувствителна песнопойна птица. Но да оставим сега стария Саксби и билетата му. Кажи ми как мина срещата с Бъни. Как изглеждаше тя? Весела? Искряща?

— О, да.

— Великолепно. Опасявах се, че след това леко опъване на отношенията помежду ви е могла да ти приложи варианта „Полярен кръг“ или, както понякога я наричат, формулата на фризера. Хладна. Безразлична. Дълги паузи в разговора и извърнато настрани лице, показващо само профила. Но ти разсея тревогите ми.

— Де да можеше някой да разсее и моите.

— Защо, какво има? Нали казваш, че била искряща и весела?

— Искряща и весела — да, но не към мен.

Лорд Икнъм смръщи вежди. Кръщелникът му, изглежда, отново изпаднаше в дразнещия си навик да говори с недомлъвки.

— Не бъди потаен и загадъчен, момчето ми. Започни отначало и нека каквото ти е на сърцето, това да е и на езика. Покани ли я на обяд?

— Да и тя доведе със себе си един тиквеник на име Норбъри-Смит.

Лорд Икнъм бе шокиран и потресен.

— Довела е друг мъж? На една среща, предназначена да слее отново две влюбени сърца след дълга раздяла? Направо ме гръмна. Поне предложи ли някакво обяснение за този неподобен гаф?

— Той й бил казал, че сме съученици, та затова решила, че ще се радвам да го видя отново.

— Мили Боже! И докато говореше, се усмихваше широко?

— Да. Изобщо доста се усмихваше. Норбъри-Смит! — продължи Джони горчиво. — Не го бях виждал поне от десет години. Станал е борсов посредник, въшлив е с пари и изглежда като филмова звезда.

— О, небеса! И как се държаха те един към друг, сърдечно?

— Тя не откъсваше очи от него. И не спряха да си бърбят, сякаш бяха младоженци на меден месец.

— Оставяйки те извън разговора?

— Със същия успех можех да бъда нарисован на стената.

Лорд Икнъм пое дъх през стиснатите си зъби. Лицето му бе мрачно.

— Тая работа не ми харесва, Джони.

— И на мен не ми хареса.

— Това е познатата формула „Е, щом ти не щеш да ме вземеш, има други, които ме искат“, която твърде често означава, че женският индивид, след като е обмислил добре положението, е решил, че приближава моментът да сложи точка. Знаеш ли какво си мисля, Джони?

— Какво?

— Трябва да се ожениш за това момиче час по-скоро.

— И да я доведе тук, където леля Брус витае наоколо като отровен газ? Хайде да не навлизаме отново в тази тема. Не бих могъл да й изиграя такъв долен номер. — Джони млъкна и изгледа кисело своя събеседник. — Какво се хилиш?

Лорд Икнъм потупа покровителствено ръката на своя кръщелник.

— Ако имаш предвид одухотворената усмивка, която виждаш върху лицето ми — рече той, — а аз се съмнявам, че един Флобер с неговата страст към точното слово би я нарекъл хилене, ще ти кажа защо се усмихвам одухотворено. Храня силни надежди, че в скоро време мрачната заплаха откъм леля Брус ще бъде отстранена.

Джони не намери у себе си сили да сподели този оптимистичен възглед.

— По какъв начин? Откъде ще взема петстотин лири?

— Може и да не ти се наложи. Виждаш ли онзи велосипед, опрян край задния вход? — посочи лорд Икнъм. — Това е арабският жребец на полицая Макмърдо. В момента той е в кухнята и двамата с нея уточняват нещата.

— Нищо няма да излезе.

— Не съм съгласен. Предвиждам съществени резултати. Трябва да ти спомена, че откакто съм тук, често беседвам с Макмърдо и той ми се довери като на съпричастен по-голям брат, изливайки пред мен цялата си неопетнена полицейска душа. Останах поразен, научавайки по какви погрешни пътища се е мъчил да преодолее пазарната неотзивчивост на леля Брус. Представяш ли си, Джони, той спорил с нея, умолявал я, залагайки върху благата дума и гласа на разума. Сякаш думите, колкото и благи да са, биха могли да стопят ината на една жена, чиято майка, убеден съм в това, е била уплашена на младини от глуха пепелянка^[1]. Действие е нужно, Сирил, казах му аз — името му впрочем е Сирил, — и с цялата жар, на която бях способен, го убедих да зарече приказките и да изпробва системата Икнъм.

— Това пък какво е?

— Един похват, който измъдрих още като ерген. Сега няма да се вдавам в подробности, но притежава доста елементи от свободната борба и остеопатията. Обикновено го препоръчвам на стеснителни ухажори и винаги е давал магически ефект. Изправена пред него, дори най-гордата красавица — не че това е точната характеристика на леля Брус, разбира се — пада в отмала като сритан в ребрата лебед и признава превъзходството на властния мъжкар.

Джони гледаше като гръмнат.

— Да не искаш да кажеш, че си го предумал да я... *награби*?

— Изразът е вулгарен, но в общи линии да, нещо от този род. И, както вече казах, очаквам блестящи резултати. Тъкмо в този миг леля Брус вероятно гледа нагоре в очите на полицай Макмърдо и кротко мърмори: „Да, Сирил, скъпи“, „Така е, миличък“, „Колко си прав, мили Сирил“, докато той властно ѝ чертае плановете си за ускоряване на брачната церемония. Можеш да отидеш да сложиш ухо на кухненската врата, за да провериш как вървят нещата.

— Бих могъл, но предпочитам вместо това да поплувам в езерото. Потя се от всяка пора.

— Мери си приказките, момчето ми, няма нужда да подчертаваме чисто физиологичното. Е, ако се натъкнеш на Макмърдо, кажи му, че с нетърпение очаквам да получа рапорта му и мога да бъда намерен в хамака на ливадата зад къщата. Какво държиш там, вечерния вестник ли? Бих могъл да му хвърля един поглед.

— Преди да заспиш ли?

— Икнъм никога не спи, момчето ми. Има ли нещо интересно?

— Само за филма.

— Кой филм имаш предвид?

— По книгата на онова момче Уиздъм.

— „Време за коктейли“?

— Да. Чел ли си я?

— Всяка думичка. Намирам я за изключително добра.

— Така е. Нещо подобно бих искал да напиша и аз. Бих опитал дори, но проблемът е, че започнеш ли веднъж да пишеш трилъри, издателите не приемат от теб нищо друго. Странно, че човек като Уиздъм е могъл да произведе нещо толкова добро. На пръв поглед не прави впечатление на голям и бистър ум, не намираш ли?

— Напълно съм съгласен. И на мен книгата ми се видя продукт на един много по-зрял разсъдък. Но, струва ми се, беше отворил дума за някакъв филм?

— А, да. Холивудските компании наддавали като бесни за правата над книгата. Според водещия филмовата рубрика във вестника най-малкото, което Уиздъм ще получи, са сто и петдесет хиляди долара. Е, какво да се прави, на някои хора просто им върви — рече Джони и се упъти към езерото.

Упоменатият от лорд Икнъм хамак бе окачен между две дървета в едно сенчесто ъгълче на известно разстояние от къщата и няколко минути по-късно той с умислен вид отпусна морни телеса в него. Думите на неговия кръщелник бяха разкрили нови хоризонти пред мисълта му и както често се случваше с героя на Джони инспектор Джарвис той прозря всичко. Мистерията на слетелите се в Хамър Хол лешояди бе разгадана. Техните мотиви в стремежа им да докопат писмото, зашито в подплатата на сакото, което носеше в момента, изкристализираха.

Естествено бе, след ката сто и петдесет хиляди долара очакваха автора на „Време за коктейли“, Козмо Уиздъм да не гледа благосклонно на идеята да напише на вуйчо си Реймънд второ писмо, отричащо неговото, на Козмо, авторство. Също толкова естествено бе той с всички сили да се пъне да унищожи писмото, което вече бе написал. А що се отнася до дуото Карлайл, близко беше до ума, че те пък опъваха шии да пипнат писмото първи, та да накарат сър Реймънд и неговия племенник да наддават един срещу друг за него. Това вече обясняваше хладината, която бе забелязал между самотния лешояд, от една страна, и семейната двойка — от друга. При залог от сто и петдесет хиляди долара хладина би възникнала дори между Дамон и Литий^[2].

Грешка беше от страна на лорд Икнъм да затвори в този момент очи, за да размисли по-задълбочено върху проблемите, породени от това ново развитие на нещата, тъй като ако човек затвори очите си в хамак през топла лятна вечер, има силна вероятност да задреме. Той бе казал на Джони, че Икнъм никога не спи, но имаше случаи, когато го правеше и този бе един от тях. Налегна го приятна дремливост, клепачите му се отпуснаха и от носа му се разнесе леко, ритмично просвирване.

Онова, което не след дълго го разбуди, бе рязкото ръгване на пръст между третото и четвъртото му ребро и звукът от глас, произнесъл „Ей, ти!“ Той отвори очи и откри, че от едната страна на хамака е застанал Гордън Карлайл, а от другата — неговата съпруга Гърти. От острия му поглед не убягна също така, че в изящната ръчица на последната се намира един от ония малки, но полезни инструменти, известни като гумени палки.

Тя я размахваше небрежно, както някое конте от епохата на Регентството би размахвало лакираното си бастунче.

[1] Лорд Икнъм намеква за онзи пасаж от „Молитвеника“ на Англиканската църква, в който се казва: „Отровни са като отрова на пепелянка, дори като глуха пепелянка, запушила уши и отказваща да чуе гласа на своя заклинател, колкото и изкусно да се опитва да я омагьоса“. 58:4. — Б.пр. ↑

[2] Наричателни имена за предани другари. През IV в. пр.Хр. Питий бил осъден на смърт от тирана на Сиракуза Дионис, но помолил да се върне за малко по родните места, за да уреди земните си дела. Тогава неговият приятел Дамон приел да бъде екзекутиран вместо него, ако Питий не се завърне. Питий се върнал навреме, за да спаси Дамон, а Дионис бил тъй трогнат от преданата им дружба, че освободил и двамата. — Б.пр. ↑

16.

Макар че нищо в нерушимото му спокойствие не го издаваше, когато приседна в люлката и се приготви да започне представлението, лорд Икнъм не бе в типичното си ведро разположение на духа. Беше овладян от гузното чувство за допуснатата нехайност, което обзема генералите, когато, ставайки една сутрин, открият, че лекомислено са се оставили да бъдат обкръжени. Когато условията са като тези в Хамър Хол, каза си той, можеше да поразмисли, преди да дойде да се въргала в тоя хамак, далеч от очите и ушите на приятели и съюзници. Благоразумният мъж, знаейки, че зад всяко дърво и храст на провинциалния дом, в който е отседнал, се крият лешояди, си отваря очите на четири къде ходи. А тъй като той бе ходил, без да си отваря очите дори на две, сега бе изпаднал в положение като ония, в които постоянно се навираше героят на неговия кръщелник инспектор Джарвис. Рядко имаше криминален роман на Джонатан Пиърс, в който инспектор Джарвис рано или късно да не се озове овързан като сарфалад върху буре с барут с тикнат в него запален фитил или в някой зимник, вкопчен гуша за гуша с един от ония неприветливи индивиди, наричани обикновено „гадни типове“.

И все пак, макар да осъзнаваше, че това е един от моментите, в които мъжеството на човека бива подложено на изпитание, той стори всичко възможно да разведри обстановката.

— Виж ти, виж ти — възкликна сърдечно. — Ето къде сте били! А пък аз май съм позадрямамал. Това ми напомня за едно преживяване на покойния Абу бен Адем^[1], който, както вероятно сте чували, една нощ се събудил от дълбокия си мирен сън и открил до постелята си ангел, пишец в златна книга. Как ли му е изкарал ангелите на горкия човечец!

Интересът на Ойли и половинката му към Абу бен Адем и всички ангели небесни не заслужаваше внимание. Никой от двамата не изяви желание да обсъди този екстравагантен епизод от един явно наситен с нестандартни премеждия живот. Госпожа Карлайл в

частност недвусмислено даде да се разбере, че потокът на мислите ѝ тече не в литературно, а в делово русло.

— Да го халосам ли? — попита тя.

— Още не — отвърна Ойли.

— Правилно — отбеляза дружески лорд Икнъм. — По мое мнение в днешния свят има твърде много насилие, което аз от все сърце и душа осъждам. Четете ли Мики Спилейн?

Но и този опит да вкара разговора литературен коловоз излезе неуспешен.

— Давай насам — рече Ойли. Тонът му бе непрекословен.

— Не ви разбрах?

— Чу кво казах. Помниш ли, дето ме накара да си обърна джобовете?

— Не съм съгласен с думата „накара“. Нямахме и следа от принуда.

— Така ли? Е, сега пък има. Я да видим кво има в джобчетата инспектор Джарвис.

— Но, разбира се, скъпи приятелю, разбира се — закудкудяка лорд Икнъм, изпълнен с ведра охота да послужи, която следваше да отслаби надвисналото напрежение, ако не и да му види сметката, и едно след друго на бял свят се появиха носна кърпа, табакера, запалка, тефтерчето, в което си записваше велики мисли, когато го споходеха, и едно копче, откъснало се от ризата му. Ойли хвърли безрадостен поглед на купчинката, после вдигна очи към жена си и рече укорително:

— Видя ли, че не е у него.

Но Гърти с нейната женска интуиция не се даваше лесно.

— Рапон такъв, да не мислиш, че ще го разнася из джобовете си? Сигурно го е зашил в подплатата или нещо от тоя род.

Тъй като случаят бе точно такъв, лорд Икнъм за миг изпита съжаление, че Гордън Карлайл не си е избрал по-малко схватлива другарка в живота. Ако бе отвел до олтара някоя блондинка, например, това значително би опростило положението. Блондинките са известни с ограничения си умствен товар. И все пак той продължи да дава всичко от себе си.

— Какво точно търсите? — попита съпричастно. — Може би ще успея да ви помогна.

— Много добре знаеш кво търсим — отвърна Ойли. — Онуй писмо.

— Писмо... Писмо? — Лицето на лорд Икнъм се разведри. — А, *писмото!* Скъпи приятелю, че защо не казахте веднага? Вярвам, не мислите, че ще държа у себе си един толкова важен документ. Естествено, че го депозирах в сейфа на банката си.

— Нима? — рече Ойли.

— Нима? — рече и жена му и стана пределно ясно, че и двамата не притежават истинската вяра, която предполага да се довериш, без ръка да види и око да пипне. — Ойли!

— Да, котенце?

— Какво ще кажеш все пак да го халосам поне веднъж?

За лорд Икнъм ставаше все по-очевидно, че ситуацията, в която собствената му небрежност го бе завряла, е твърде неловка и смущаваща, и че никак няма да му е лесно да измъдри път за отстъпление. Ако съумееше да се изправи на крака, познанията му по джиу-джицу, придобити на младини и все още недоръждясали, можеха да свършат работа, но по всичко личеше, че шансовете да бъде оставен да упражни бойното си изкуство са твърде слаби. Дори при най-благоприятни условия е доста трудно да се измъкне човек що-годе бързо от един хамак, а в случая условията определено бяха неблагоприятни. Гумената палка силно се натрапваше на вниманието. До момента Гордън Карлайл възпираше вманиачената си съпруга в горещия си копнеж да го халоса поне веднъж с нея, но лорд Икнъм беше сигурен, че дадеше ли и най-малкия признак, че се кани да напусне своето гнезденце, ембаргото ще бъде вдигнато.

Лордът прекара няколко мига в задълбочен размисъл. Виждаше, че проблемът, пред който е изправен, или по-скоро полегнал, е сходен с онзи на кръщелника му Джони Пиърс по това, че и той съдържа някои по-специфични черти, и усети как го обзема леко отчаяние. Но не след дълго обичайната му жизнерадост се възвърна, опасенията се стопиха и слънцето отново се усмихна иззад облаците. Поглеждайки покрай двамата си събеседници, той бе зърнал нещо, което върна цвета на страните му и го накара да почувства, че дори и в хамак добрият човек не може дълго да бъде държан в плен.

— Нека ви кажа... — започна той.

Ойли, в още по-немногословно настроение отпреди, изрази круто и настойчиво желание да получи сакото му.

— Нека ви кажа къде вие, престъпните класи, ако не възразявате да ви окачества по този начин, допускате своята грешка, и то грешка твърде сериозна. Вие плетете своите козни и тъмни планове, охарчвате се за гумени палки и се промъквате с тях до постелите на невинно спящите, но има нещо, което не вземате предвид. Вие си правите сметките без американската морска пехота.

— Давай сакото.

— Оставете сакото ми за момента — рече лорд Икнъм. — Искам да ви разкажа за американската морска пехота. Не знам дали сте запознати с процедурата, що се отнася до тия юнаци. В общи линии нещата могат да се сведат до една дума: те пристигат. Обикновено историята се развива по следния начин. Шайка лоши хора обсаждат група добри хора в някакво укрепление или посолство и по всичко личи, че се справят чудесно, когато внезапно всичко се продънва и настава мрак, крушение и безнадеждност. Поглеждайки през рамо, те виждат морската пехота на Съединените щати да пристига с гръм, а не мисля, че има гледка, от която на лошите хора, обсадили някого, да им призлява повече. Няма вече радост в техния живот, слънцето помръква и с едно приглушено „Олеле, майко!“ те се изнизват обратно в своите подземни бърлоги с подвити опашки, за да си ближат насинените хълбоци. Изтъквам това — побърза да приключи със своите бележки лорд Икнъм, тъй като публиката му започна да дава признаци за загуба на търпение, — защото, ако погледнете сега зад себе си, ще забележите навременната поява на морската пехота.

И с услужлив показалец той привлече вниманието им към полицейския сержант Макмърдо, който, облечен в целия авторитет на своя шлем и синя униформа, с тежка походка се придвижваше през ливадата към тях, а вечерното слънце сияеше върху солидните му служебни ботинки.

— Говоря като лаик, разбира се — честно уточни лорд Икнъм, — но мисля, че онова, което се полага да направите сега, е да кажете: „По дяволите, ченгетата!“ — и да се оттеглите колкото ви държат краката. Какъв охранен здрав юначага, а? Мен ли търсиш, Сирил?

— Да, милорд. Господин Пиърс каза, че ще ви намеря тук. Но ако ваше благородие е ангажиран...

— Не, не, напротив — отвърна лорд Икнъм, като вече се измъкваше от хамака. — Тъкмо привършвахме нашия мил разговор. Сигурен съм, че господин и госпожа Карлайл ще ме извинят. Оревоар, мосю, целувам ви ръка, мадам. Разбирате какво имам предвид. Изцяло съм на твое разположение, Сирил.

Полицейски сержант Макмърдо бе едър мъж с добродушно, макар и донякъде вяло и неинтелектуално лице, подчертано буренясало с мустаци откъм центъра. Той имаше унил и потиснат вид и причината за този душевен дискомфорт не бе трудно да се открие, тъй като, докато едната му буза имаше обичайния за един провинциален пазител на реда розов цвят, другата бе придобила карминен оттенък, навеждащ на мисълта, че неотдавна женска ръка се е стоварила върху нея като камион с кирпич. В своята буйна младост лорд Икнъм, вирайки се понякога в огледалото, нееднократно бе виждал собствените си бузи да аленеят по същия начин, та не се нуждаеше от словесен рапорт за това как е протекло кухненското рандеву.

— Май предугаждам лоши новини — рече съчувствено той, докато вървяха към къщата. — Нима системата Икнъм не сработи?

— Не сработи.

Лорд Икнъм кимна с разбиране.

— Така е, случва се понякога. В живота ни спохождат и неудачи. По доказателствата, които предоставяш на вниманието ми, съдя, че те е цапардосала.

— Ммм! — рече с много чувство сержант Макмърдо. — Помислих, че ще ми откъсне главата.

— Не ме учудва. Тия гувернантки имат здрава тупалка. В какво състояние остави нещата?

— Тя каза, че ако още веднъж направя нещо подобно, няма да ми проговори, докато е жива.

— Не бих се тревожил за това. Нали не е скъсала годежа?

— Та тя едва не ми скъса главата.

— Но отношенията ви са здрави. Отлично. Не би и могло да бъде иначе. Жените се правят, че не харесват пламенната страст, но е тъкмо обратното. Бас държа, че в момента крачи из кухнята и си шепне: „Какъв мъж!“ — с тайното желание да се върнеш и да опиташ отново.

А ти не би ли размислил над една повторна офанзива? Да ковам желязото, докато е горещо, тъй да се каже?

— Не, не бих.

— Тогава ще трябва да потърсим друг начин да се доберем до щастливата развръзка. Обещавам да посветя цялата мощ на мисълта си на твоя проблем.

А също, додаде наум лорд Икнъм, и на проблема как да се намери по-сигурно скривалище за това писмо. Неотдавнашният разговор го бе оставил с убеждението, че колкото по-скоро стори това, толкова по-добре. И много по-загубен мъж от него би схванал по държането на семейство Карлайл, че обстановката се нажежава.

Не че лорд Икнъм имаше нещо против. Той много си падаше по нажежените обстановки.

[1] Кратка поема от английския поет Лий Хънт (1784–1859), оказал силно въздействие върху английските романтици Байрон, Шели и Кийтс. Абу бен Адем пожелал да бъде вписан в златната книга като обичащ ближните си и затова посетилият го ангел му показал имената на благословените от Божията любов, където бен Адем оглавявал списъка. — Б.пр. ↑

17.

Старият господин Саксби стоеше на полянката пред Хамър Лодж подобно на съоръжение насред царевично поле, издигнато с цел да обезкуражава гаргите, и оглеждаше местността през своя бинокъл. В мига, в който господин Саксби отново влиза в настоящето повествование, бинокълът бе фокусиран върху острова в средата на езерото.

Обяснението за неговото присъствие в Давтейл Хамър, тъй силно озадачило лорд Икнъм, бе много просто. Той бе тук по повелята на една жена. При завръщането му в офиса след онази енергична разходка Барбара Кроу му бе натрила сол на главата заради недодяланото му поведение спрямо Козмо Уиздъм и строго му бе заръчала незабавно да се отправи към Хамър Хол, за да му се извини.

— Не, едно писмо няма да свърши работа — бе рекла сурово тя. — Особено след като със сигурност ще забравите да го пуснете в кутията. Ще отидете лично и ще пълзите в краката му. Ближете му обувките. Целувайте пеша на дрехата му. Подмажете му се всячески и го умилостивете. Козмо Уиздъм е много важна личност.

— Той е келеш.

— Може и да е келеш, но е написал „Време за коктейли“, а със своите десет процента от оборота на тази книга добрата стара агенция очаква да може това лято да си позволи една допълнителна седмица край морето. Ето защо никакви синигери и щуротии. Искам, когато се върнете, да науча, че той ви е притиснал до гърдата си.

Нямаше нищо, което старият господин Саксби, запазил твърде смътен спомен за Козмовата гърд, да желяеше по-слабо от това да бъде притиснат до нея, но той винаги изпълняваше нарежданията на Барбара Кроу, дори ако те включваха подстригване на косата му, тъй че и сега покорно се отправи към Давтейл Хамър, утешавайки се с мисълта, че в крайна сметка няколко дни в провинцията с много птици за гледане наоколо няма да бъдат чак толкова бреме. А и хубаво бе, че

ще има за съсед Реймънд Бастабъл. Винаги бе обичал да си бърби с него.

Сър Реймънд обаче, който не гледаше със същия ентузиазъм на техните беседи, посрещна въведения от Албърт Пийсмарч възрастен джентълмен с ясно осезаемо свиване под лъжичката. Но научавайки, че старият му клубен партньор не възнамерява да направи от Хамър Лодж свое седалище, а ще отседне в замъка, видимо се оживи, изведе го отвън на полянката да му демонстрира гледката, но откри, че си е забравил лулата и се върна в къщата да си я вземе. Когато се върна, откри госта си, както вече споменахме, да наблюдава острова през своя бинокъл.

— Гледаме птици, а? — попита съдията със сърдечността на мъж, който знае, че няма да му се наложи да подслони у дома си Хауард Саксби старши за неопределен период от време.

— Не толкова птиците — отвърна господин Саксби, — колкото онова момче Скривънторп.

— Кое момче?

— Скривънторп. Приятелят на Фланъри. Виждал съм ви заедно в клуба. Мисля, че ми каза, че бил син на брат ти или нещо такова.

Сър Реймънд посъбра мислите си, които, както често се случваше по време на разговор с Хауард Саксби старши, мигом се оказаха разпръснати.

— Да не би случайно да говориш за Икнъм?

— Че не казах ли Икнъм?

— Каза Скривънторп.

— Е, имал съм предвид Икнъм. Голям симпатяга. Не се учудвам, че Фланъри толкова го харесва. Сега е ей там на острова.

— О! — рече без въодушевление сър Реймънд. Единствената новина за неговия полузет, способна да извика искрица в очите му, би била, че е паднал от лодката и главата му се скрива под водата за трети път.

— Върти се нещо насам-натам — продължаваше господин Саксби. — А сега се навежда. Изглежда търси нещо. Не, сега вече видях какво прави. Не търси, а крие нещо. Държи в ръка някаква хартия и сякаш се кани да я зарови.

— Какво!

— Странно — продължи господин Саксби. — Сега пък скочи и хукна нанякъде. Сигурно към лодката. Да, ето го, появи се. Вижда се как гребе насам.

Сър Реймънд никога не бе предполагал, че ще му се случи да — бъде потресен до мозъка на костите от някое наблюдение на своя клубен познат, но тъкмо това се бе случило. Чувстваше се така, сякаш се е отпуснал да си почине в електрически стол и точно в този момент някой зъл шегаджия е пуснал тока.

Загадката за това какво неговият роднина е сторил с фаталното писмо вече повече от две седмици не му даваше мира ни денем, ни нощем. Той размишляваше върху нея, докато се бръснеше, докато вземаше душ, докато закусваше, докато обядваше, докато правеше следобедната си разходка, докато вечеряше, докато обличаше пижамата си за сън и накрая докато заспиваше. Най-близкото до ума предположение, че я е скрил някъде в стаята си, трябваше да се отхвърли. С решени на всичко претърсвачи на стаи като Козмо Уиздъм и семейство Карлайл под същия покрив подобна политика би била лудост. Той трябва да бе измислил някое наистина хитроумно скривалище — хралупа на дърво например или процеп в някоя стена. Но че ще хукне да заравя документа на остров, подобно на пират от Карибско море, укриващ съкровището си — тази мисъл никога не бе хрумвала на сър Реймънд. И все пак за всеки, запознат с непрехвърлилите юношеството възгледи на Фредерик Икнъм върху живота, подобна идея изглеждаше повече от допустима.

Разтреперан, сър Реймънд сграбчи лакътя на своя събеседник и господин Саксби също потрепери, защото хватката на тия трескави пръсти му се бе отразила като ухапване от кон. Също така каза и едно „Ох!“

Сър Реймънд нямаше за кога да слуша как той или оня му охка. Бе видял лорд Икнъм да докарва лодката до брега, да излиза от нея и да се скрива по посока на къщата, та чувстваше, както навремето сполучливо се е изразил Брут, че в плаването на живота има момент на прилив, който — щом го хванем — понася ни към слава^[1].

— Бързо! — извика той.

— Като казваш „Бързо“... — започна господин Саксби, но не можа да се доизкаже, защото бе повлечен към лодката със скорост, която правеше словоизлиянията трудни за един човек на възраст. Не

помнеше да се е носил така, докосвайки само тук-там земята, от оня паметен следобед преди шейсет и три години, когато като дванайсетгодишно хлапе се бе състезавал на сто ярда в надпреварата на момчетата от църковния хор, отворена за всички, чиито гласове не бяха мутирали до втората неделя на Богоявление.

Ето защо бе напълно естествено, че когато сър Реймънд наблегна на веслата, опъвайки гръб като галерен роб от старата школа, в лодката се възцари мълчание. Господин Саксби се мъчеше да си поеме дъх, а сър Реймънд размишляваше.

Беше изправен пред проблема, с който тъй често се сблъскват всички убийци, а именно къде да дява трупа, разбирай този на господин Саксби. Беше взел стария джентълмен със себе си, защото като очевиден на действията на лорд Икнъм, той можеше да му посочи мястото на заровеното съкровище, но сега се питаше дали не бе допуснал грешка. Има мъже — и те са солта на земята, — които, ако те видят да тършуваш из острови наред езера, запазват тактично мълчание и не искат обяснение, но той бе някак си убеден, че господин Саксби не е от тях. Той принадлежеше по-скоро към по-многобройната категория на ония, които искат да знаят какво става тук, а в това начинание сър Реймънд не се нуждаеше от подобни помощници. Обясненията щяха да бъдат чужди на неговата политика. И докато се доберат до крайната цел на своето плаване, вече бе стигнал до извода, че колкото по-малко дъртият Саксби е в течение на нещата, толкова по-добре.

— Ти оставаш в лодката — каза му той и Саксби прие нареждането като целесъобразно. Старият джентълмен все още бе в процес на възстановяване на дихателните си функции и нямаше нищо против да му бъде спестена по-нататъшната физкултура. Вече я нямаше оная енергия, както навремето в църковния хор.

— Уф! — рече той, изразявайки безрезервното си съгласие и сър Реймънд продължи към вътрешността на острова сам.

Или по-точно сам, ако не се брой лебедът, който в този момент се наслаждаваше на живота, скрит в шубраците до кокетната резиденция, в която мътеше неговата другарка в живота. Именно неплануваната среща с този подозрителен представител на островната фауна бе пришпорила лорд Икнъм да преразгледа намеренията си да зарови писмото на острова и да се оттегли към лодката с цялата

скоропостижност, на която бе способен. Икнъмови може и да бяха дръзновени, но много добре разбираха кога присъствието им може да се окаже нездравословно.

Няколко минути след потеглянето на сър Реймънд господин Саксби, чиито дихателни функции се бяха върнали към природосъобразното си състояние, се отдаде на размисъл. И макар че нищо не би могло да представлява по-голям интерес за моите читатели от подробния списък на нещата и проблемите, предмет на въпросния размисъл, може би все пак е препоръчително да ги прескочим и да преминем направо на момента, в който той прецени, че се е съвзел достатъчно, за да вдигне отново бинокъла. Докато изучаваше с него бреговата линия, зърна Козмо Уиздъм да пуши цигара на чакълестата алея пред главния вход на Хамър Хол и гледката му напомни, че е мъж, натоварен с мисия. Още отдавна, помисли си виновно той, трябваше да е издирил младия келеш и да му е нацелувал пеша в съответствие с изричната заръка на Барбара Кроу.

Макар че за какъв дявол трябва да целува хорските пешове — мина му през ума, докато, напълно забравил за съществуването на сър Реймънд Бастабъл, започна да гребе към брега, — и сам не можеше да си отговори. Младото леке ти се изтърсва на главата тъкмо когато мирно и тихо си плетеш чорап и се нуждаеш от всеки грам съсредоточие за успешното обръщане на петата.

Ти го посрещаш с безупречна сърдечност и внимание, при все че повечето мъже, прекъснати в такъв критичен момент, биха му отхапали главата, и хабиш сума ти време любезно да си бърбриш с него за туй-онуй. Накрая, когато сте изчерпали издъно всички теми за разговор, пожелаваш на келеша едно вежливо довиждане и отиваш да си направиш енергичната разходка. Какво лошо, питам ви? Ала Барбара Кроу явно не споделяше това мнение, а на жените трябва да се угажда на акъла. Докато гребеше, той си набеляза няколко изящни фрази на извинение, които намери уместни за случая.

И няколко минути по-късно ги поднесе с цялата галантност на старото време. Те бяха приети, както някой театрален критик би се изразил, благосклонно. Козмо не го притисна до гърдата си, но раните върху честолюбието му явно повече или по-малко се затвориха, защото му предложи цигара и известно време двамата пушиха в топло разбирателство, докато господин Саксби, винаги словоохотлив по своя

любим предмет, надълго и нашироко не сподели някои лични впечатления за наблюдаваните от него пернати. Тъкмо се намираше по средата на описанието на специфичното поведение на една пясъчна лястовица, срещната навремето в графство Норфък (невъзможно да се вмести тук поради недостиг на място), когато внезапно замлъкна и възкликна:

— Да пукна дано!

— Сега пък какво? — доста рязко попита Козмо. Разказът на господин Саксби за пясъчните лястовици вече му беше опънал нервите.

— Там е работата, я — отвърна господин Саксби. — Какво? Имате пълно право да питате. Барбара Кроу ми заръча нещо да ви предам, но аз го забравих. Какво ли би могло да бъде? Вие случайно да имате представа?

При споменаването на името на Барбара Кроу Козмо се сепна. За пръв път от началото на разговора започваше да подозира, че може би тази средновековна реликва е на ръба да изплюе нещо, което би си заслужавало да чуе.

— Да не е нещо от кинаджиите? — попита жадно той.

— Кои?

— Имало ли е ново предложение за филмовите права над книгата ми?

Господин Саксби поклати глава.

— Не, друго беше. Да не би да сте написали книга?

— Аз съм авторът на „Време за коктейли“.

— Не съм я чувал — рече сърдечно господин Саксби. — Ще ви кажа какво ще направя. Ще ида да ѝ се обадя по телефона. Тя със сигурност помни какво е било. Паметта ѝ е като вълчи капан.

Когато се върна, носеше листче хартия в ръка и целият сияеше.

— Бяхте напълно прав — каза той. — Наистина е свързано с ония, дето им викате кинаджии. Записах си го ей тук, за да не го забравя отново. Тя каза... Познавате ли госпожа Кроу?

— Срещали сме се.

— Очарователна жена, макар че ме тормози безмилостно. Кара ме да си стрижа косата. Дали не знаете какво точно се е СЛУЧИЛО между нея и вуйчо ви?

— Не.

— Щели да се женят.

— Знам.

— Но тя развалила годежа.

— Да.

— Е, кой би могъл да я вини? Аз самият за нищо на света не бих взел младия Бастабъл.

Козмо нетърпеливо разрови чакъла с крак.

— Какво е казала, все пак?

— Виж, това никога няма да узнаем. Какво казват жените в такъв случай? Може би „На си ти пръстена и писмата и си ми върни моите“.

— За кинаджиите...

— А, кинаджиите. Да, както споменах, записал съм тук всяка думичка. — Той се взря в листчето. — Тя каза: „Извини ли му се?“, а аз казах: „Да, извиних се“, и тогава тя каза: „Той притисна ли те до гърдите си?“ и аз казах: „Не, младият келеш, слава Богу, не ме притисна до гърдите си, но ме черпи една цигара“, и тя каза: „Добре тогава, кажи му, че от «Медула-Облонгата-Глуц» дават сто и петдесет хиляди и нашият човек в Холивуд се връща отново при «Супърба-Луелин», за да ги помпа.“ Говори ли ви нещо всичко това?

Козмо пое дълбоко дъх.

— Да — рече той. — Говори ми.

И внезапно старият господин Саксби, при все рибешкия си поглед и смачкана от валяк външност, му се видя почти красив.

Сър Реймънд Бастабъл междувременно, тършувайки като охранена хрътка тук и там, започваше да изпитва съжаление, че не се възползва от съдействието на своя спътник. Без да разполага с никакъв начин да разбере къде на този проклет остров господин Саксби бе видял лорд Икнъм да се върти насам-натам и да се навежда, той се намираще в положението на човек, тръгнал да търси пиратско злато без помощта на пожълтялата карта, гласяща „2 румба NE“, „16 разкрача S“ и други ценни указания, а всеки, който някога е търсил пиратско злато, ще ви каже каква спънка е това. Пожълтялата карта е от първа необходимост.

Островът бе доста гъсто залесен — или може би храстясал би била по-точната дума — и богат на бодливи шубраци, които се вкопчваха с костеливи ръце в дрехите му, както и на насекоми, които

явно гледаха на врата му като на идеално място за тазгодишната си юбилейна сбирка. „Хайде всички да навестим врата на Бастабъл“, изглежда, бе модният зов в света на ципокрилите. Освен това му беше много горещо, усещаше силна жажда, а в ушите му се бе появил съскащ звук, който не му се нравеше. Той със сигурност означаваше, че кръвното му налягане се разиграва, а сър Реймънд винаги гледаше накриво своето кръвно налягане.

Тъкмо изправяше снага след поредния половинминутен опит да открие едно от онези места, тъй чести в литературата, където при старателно вглеждане човек може да забележи, че земята скоро е била разравяна, когато осъзна, че е бил несправедлив към своето кръвно. Съскащият звук произхождаше не от него, а от устните на един великолепен лебед, появил се от хрусталака зад гърба му и съзерцаващ го с неприкрита и недвусмислена заплаха. Има мигове, когато, срещайки лебед, ние си казваме, че сме срещнали приятел и другар. Този не бе от тях. От пръв поглед можеше да се види, че шансовете за духовно единение между него и птицата котки ги драли и кучета ги яли.

В подобни нелеки минути винаги е важно да вникнеш в гледната точка на другия, а що се отнася до лебеда, той с лекота можеше да защити своята. Когато малката ти женичка мъти наблизко и иска да бъде оставена насаме със свидните си яйца, естествено е да намираш натрапниците за нежелани. Вече му се бе наложило да приеме твърд курс спрямо лорд Икнъм и сега, тъкмо когато бе решил, че злото е изскубнато из корен, ето ти тебе още един човековредител. Това бе достатъчно, за да изкара от търпение всеки свестен лебед и историята, този безпристрастен съдник, би се произнесла, че като издаваше шипящи звуци, гледаше накриво, разперваше докрай криле и ровеше с крака, предупреждавайки за предстоящата фронтална атака, този специално имаше пълно основание. Лебедите, както всеки орнитолог знае, не могат да бъдат предизвиквани до безкрайност.

Сър Реймънд, както и лорд Икнъм, не бе плах мъж. Ако в Хамър Лодж проникнеха крадци, той без колебание бити заблъскал по чутурите със стика си за голф, а и често се бе случвало така да изгледа пътен полицаи в очите, че онзи да се спаружи. Но и най-храбрият може лесно да загуби и ума, и дума при вида на разлютен лебед. Възможно бе, започвайки своето отстъпление, сър Реймънд да смяташе, че го

прави с достойнство, но на практика препускаше като момченце от църковния хор, решено да спечели спринта на сто ярда. Единствената му мисъл бе час по-скоро да се добере до лодката, в която го очакваше господин Саксби.

Достигайки до бреговата линия с чувства, сродни с онези на Десетте хиляди на Ксенофонт^[2], зърнали най-сетне морето, той с недоумение откри, че господин Саксби никак дори не го очаква. И докъдето взорът му стигаше, нямаше пукната лодка. Пред него се простираше онова, което поетът Тенисън красиво бе нарекъл сияйни езерни води, ала погледът му не регистрираше нищо, което да му позволи да плава по тях. А междувреме шипящият звук, който погрешно бе приписал на кръвното си налягане, се приближаваше все по-плътнo. Лебедът не бе от онези лебеди, които зарязват битката бита-недобита. Хванеше ли се веднъж на хорото, той го играеше, докато свитки му засвяткаха от очите. И като хвърли припрян поглед през рамо, сър Реймънд го видя да пристига не по-малко победоносно от американската морска пехота.

Мигът изискваше вземане на светкавично решение и той го взе. Част от секундата по-късно вече беше във водата и плуваше с енергични махове към брега.

Тъкмо по времето, когато той устремно се хвърли към своето спасение, неговата сестра Фийби се намираше в спатията си и пробваше нова прическа.

Тъй често досега тъжно задължение на пищеция тези редове бе да я представя в състояние на тревога и ронеща сълзи, че сега е удоволствие да има възможността да я покаже весела и лъчезарна. Дори самият Шерлок Холмс да я видеше застанала тъй пред огледалото, не би могъл да открие чрез дедуктивния си метод, че не е мигнала цяла нощ, бдейки над преял и повръщащ кокер шпаньол. В очите ѝ имаше блясък, настроението ѝ бе приповдигнато и тя си тананикаше палава мелодийка.

И нищо чудно. Дори само сензационното разкритие на лорд Икнъм за огъня, бушуващ в гърдите на Албърт Пийсмарч, би било достатъчно, за да я издигне до висините, а към него трябваше да се прибави и утешителното уверение, че противно на опасенията ѝ нейният брат Реймънд не е кандидат за лекарската опека на сър Родерик Глосъп. Вероятно нищо освен откритието, че земята под

краката ѝ е боготворена от един иконом, към когото тя от дълго време хранеше чувства, по-дълбоки и по-топли от обикновеното приятелство, не може да укрепя духа на една жена така, както съзнанието, че нейният брат, зеницата на окото ѝ, въпреки всички свои неизброими недостатъци, няма разхлопани дъски. Ето защо разбираемо бе, че Фийби Уиздъм си тананикаше игриви мелодийки. Една по-слаба жена би запяла.

Огледалото се намираше до прозореца, гледащ към езерото, и хвърляйки едно око навън, докато се обръщаше, за да види новата си прическа в профил, взорът ѝ бе привлечен от нещо необичайно, което се случваше във водата. Там имаше тюлен, плуващ енергично към брега, и това я учуди, тъй като никога не бе подозирала, че в едно затворено езеро може да се въдят тюлени.

Обаче не се въдеха. Когато тюленът взе, че излезе от водата в края на своето плаване, тя видя, че си е създала погрешно впечатление относно биологичния му вид. Това беше, както господин Саксби би казал, не толкова тюлен, колкото нейният брат Реймънд. Той бе облечен, както обикновено в провинцията, със спортно сако, сив панталон от каша и цветна риза.

Тя го гледаше втрещена. Старите ѝ страхове я връхлетяха отново. Нима мъжете, чийто дъски не хлопат, плуват в езера с все дрехите си? Много рядко, каза си Фийби, опасявайки се от най-лошото.

[1] Шекспир, „Юлий Цезар“, IV действие, III сцена. Превод на Валери Петров. — Б.пр. ↑

[2] Гръцки историк и философ (ок. 430–ок. 352 пр.Хр.), любим ученик на Сократ. През 401 г. се присъединява към похода на Кир Младши срещу брат му Артаксеркс с цел да опише събитието, но след като Кир загива в бой, а пълководците са избити от персите, повежда 10 000 гръцки воители и ги извежда до Черно море. — Б.пр. ↑

18.

В осем и четирийсет и пет същата вечер лорд Икнъм можеше да бъде видян — и беше видян от собственика Рупърт Морисън, притежаващ лиценз за продажба на бира, вино и концентрати, който лъскаше чаши зад бара — седнал в кръчмата на селската странноприемница да гледа телевизия пред халба домашно пиво. Като изключим спорадичните лекции на викария за отпуската му в Светите земи, илюстрирана с диапозитиви, в Давтейл Хамър нямаше кой знае колко нощен живот. Телевизионният приемник в „Бръмбарът и трънката“ предоставяше на местните търсачи на удоволствия, кажи-речи, единственото средство да го ударят на живот след залез-слънце.

Впрочем твърдението, че лорд Икнъм гледаше телевизия, може би бе до известна степен подвеждащо. Наистина очите му бяха насочени към екрана, но онова, което ставаше там очевидно по време на силен снеговалеж, не се регистрираше от съзнанието му. Мислите му се намираха другаде. Той прехвърляше в ума си настъпилата в делата му криза, кроеше и режеше планове за действие с оглед извеждане на нещата до техния най-приемлив край.

Въпреки собствената му хвалба, че не е лесно да се отчае един Икнъм, той не можеше да скрие от самия себе си, че неотдавнашното объркване на сметките му от страна на оня лебед го бе поставило в нелеко затруднение. С една тъй войнолюбива и несговорчива птица, обхождаща територията, заравянето на писмото на острова очевидно бе извън сферата на осъществимата политика, а имайки предвид Козмо Уиздъм и двамата Карлайл, дебнещи наоколо в стила, популяризиран от войските мадиамски^[1], всяко алтернативно място за неговото поместване трябваше да бъде наистина много сигурно. Доказателство за костеливостта на проблема, който се мъчеше да разчупи, бе, че в миг на слабост наистина допусна възможността да стори онова, което се бе опитал да убеди скептичните Карлайл, че е сторил — а именно да депозира писмото в банка.

Истински потресен, че дори за секунда е предприел политика, тъй посредствена и недостойна за един Икнъм, той обърна взор към телевизионния екран. Може би, мина му през ума, щеше да успее да се върне към проблема на свежа глава, ако дадеше на тази глава малко отдих и почивка.

Тази вечер даваха повторението на някакъв шпионски филм и той с интерес забеляза, че по странно съвпадение героят е изправен пред, кажи-речи, същата дилема. Обстоятелствата бяха поставили в ръцете на този герой — Д'Арси Стандиш от Външно министерство — документи, които, ако попаднеха у неприятелски сили, щяха да направят Третата световна война неизбежна. Горкото момче се бе озъбило от напрежение да измисли къде да ги скрие от международните шпиони, които бъкаха край него, всичките настръхнали и изправени на нокти. Лорд Икнъм със съчувствено око наблюдаваше как Д'Арси търчи нагоре-надолу и в общи линии се държи като котка върху нажежена тенекия. Той много точно знаеше как се чувства горкият човечец.

И тогава изведнъж се сепна тъй силно, сякаш бе видял лебеда да влиза в кръчмата, и рязко се изправи в стола си, стиснал в разтреперана ръка халбата си с бира.

— Хлъц! — каза той.

— Милорд? — рече Рупърт Морисън.

— Нищо, скъпи приятелю — отвърна лорд Икнъм. — Просто хлъцнах.

Тъй като в този час кръчмата бе отворена за хълцане, господин Морисън не направи по-нататъшен коментар, а вместо това врътна палец към екрана.

— Видяхте ли го какво направи? — попита той, имайки предвид Д'Арси Стандиш. — Иска да опази документите от всичките тия шпиони и взе, че ги даде на иконома си за съхрана.

Лорд Икнъм отвърна, че бил видял.

— Те това е умна постъпка, а?

— Много умна.

— Хич не им идва на акъла, че може да са у иконома — продължаваше господин Морисън, който бе гледал драмата предната седмица, — и продължават да гонят нашия човек, както и преди. Мислят, че са у него. Разбирате ли? Ама те не са. Разбирате ли?

Лорд Икнъм каза, че разбира.

— Нахлуват му в къщата, а после го сгачват в една изоставена фабрика и го гонят през каналите — продължи господин Морисън да издава цялата фабула, — а през цялото време документите не са у него, у иконома са. Чак смешно ми стана, казвам ви.

— Не се учудвам — рече лорд Икнъм. — Имате ли телефон? Бих искал да го използвам за минутка.

След малко един плътен глас погали ухото му. Когс, наставникът на Албърт Пийсмарч, го бе обучил да отговаря на телефонните обаждания с колкото е възможно по-плътен и дълбок глас, в традицията на великите икономи от миналото.

— Домът на сър Реймънд Бастабъл. Тук е икономът на сър Реймънд.

— А не оня Албърт Пийсмарч, за когото толкова много се чува напоследък?

— О, добър вечер, господин И. Със сър Реймънд ли желаете да говорите?

— Не, Бърт, искам да говоря с теб. Аз съм в странноприемницата. Можеш ли незабавно да се присъединиш към мен?

— Разбира се, господин И.

— Лети тогаз кат млад сръндак над ливади с пащърнак — рече поетът лорд Икнъм и не след дълго живописната обстановка на „Бръмбарът и трънката“ бе допълнително разкрасена от присъствието на Албърт Пийсмарч и неговото бомбе. („Винаги носи бомбе, приятелю. Това се очаква от теб“ — Когс)

— Бърт — заговори лорд Икнъм, след като Рупърт Морисън бе донесъл пивото, което имаше лиценз да продава, и се беше оттеглил отново на заден план, — съжалявам, че трябваше да наруша дрямката ти след вечеря, но се нуждая от твоята подкрепа. Сигурно ти е познат изразът „Дойде мигът всички свестни мъже да се стекат под знамената“. Е, точно това правиш ти сега. Нека завъртя колелото на разговора с един въпрос. Интересуваш ли се активно от международна политика?

Албърт Пийсмарч се позамисли.

— Не твърде активно, господин И. С цялото това лъскане на лъжици и четкане на кучето...

— Знам, знам. Ти си тъй натоварен. Но нека поставим въпроса по-иначе. Безспорно си даваш сметка, че има такова нещо като международна политика и че задължение на определена част от обществото е да се грижи за нея.

— О, да, господин И. Дипломати, тъй им викат.

— Точно така, дипломати. Добре... дали могат да ни чуят отнякъде?

— Не, освен ако някой не слуша.

— Ще говоря шепнешком.

— Малко съм глух с дясното ухо.

— Ще шепна в лявото. Та както бях почнал да казвам, най-същественото в цялата работа е, че тия дипломати са заникъде без своите книжа. Не, не — рече лорд Икнъм, когато неговият приятел спомена, че и той преди лягане обича да чете с цел незабавно заспиване, — става дума не за книги, а за документи. Един дипломат без своите бумажки е заникъде. По-добре хич да не се захваща, ами да седи да си решава кръстословицата. Разбираш какво имам предвид, като казвам документи.

— Секретни документи?

— Точно така. Следиш мисълта ми като хрътка. Един дипломат задължително трябва да има секретни документи, които предава на свои доверени подчинени за съхранение, предупреждавайки ги при никакви обстоятелства да не позволяват на някой международен шпионин да се докопа до тях. „Озъртайте се за международни шпиони“ — това е всеобщият лозунг по разните консулства и легации.

Това се видя логично на Албърт Пийсмарч.

— Искате да кажете, че ако тия шпиони ги пипнат, ще почнат да създават главоболия?

— Именно. Ще си навирят носа и ще направят Третата световна война неизбежна.

— Уха! Това май няма да е никак добре, а?

— Не мога и да си представя нещо по-нежелателно. Помниш ли ония мразовити ноци в Опълчението? Оттогава така и не се стоплих. Не би искал да преминеш още веднъж през тоя огън и жупел, нали?

— И дума да не става.

— Нито пък аз. Дори ако е заради това да те чуя как пееш „Барабанът на Дрейк“ край лагерния огън. Още една бира, Бърт?

— О, благодаря ви, господин И. Макар че не би трябвало, нали се старея да поддържам фигурата си.

— Ако документът, намиращ се в мое притежание, попадне в лапите на шайката, която е по следите му, няма да имаш никаква фигура за поддържане. Тя ще бъде разпръсната на малки късчета из околността.

Албърт Пийсмарч бе възпрян да реагира незабавно на това от пристигането на господин Морисън, понесъл напитките. Когато виночерпецът се оттегли и вече можеше да се говори спокойно, Пийсмарч промълви с благоговеещия глас на мъж, който не знае дали да вярва на ушите си:

— Как да ви разбирам, господин И? Да не би да искате да кажете, че *вие* имате у себе си такъв документ?

— И то какъв, Бърт. От най-висш сорт.

— Но как...

— ... е попаднал в мое притежание? Много просто. Не знам дали някога съм ти споменавал, но когато бяхме бойни другари, аз работех за Секретните служби. Казвал ли съм ти?

— Доколкото си спомням, не, господин И.

— Трябва да ми е убягнало от ума. Е, към тях съм значи и неотдавна шефът ме повика. „Номер X 3476 — казва (момчетата винаги ме наричат Номер X 3476 — виждаш тоя документ. Строго секретен е, та чак няма накъде. Пази го ден и нощ — вика — и не допусчай ония смотаняци дори да се доближат до него.“ Имаше предвид, разбира се, международните шпиони.

Албърт Пийсмарч отпи от бирата си като човек в транс, ако хората в транс пият бира.

— Мамка му и прасе! — каза той.

— С пълно основание казваш „Мамка му и прасе!“ Всъщност, ако си говорим откровенно, „Мамка му и прасе“ дори омаловажава картината.

Албърт Пийсмарч отпи още бира като друг човек в друг транс. Когато заговори, гласът му издаваше колко дълбоко е заинтригуван. Както нередко се случваше с онези, които беседваха с лорд Икнъм, пред него се откриваха нови хоризонти.

— А много ли са тези шпиони, господин И?

— Повече от най-необходимото. Достатъчно е да ти спомена само трима — професор Мориарти^[2], доктор Фу Манчу^[3] и Асо Пика. И всеки от тях е човек, за когото да ти пусне кобра през комина или да ти накапе в бирата малко известна азиатска отрова е все едно да ти каже „здрости“. А най-лошото е, че отнякъде са надушили, че документът е у мен, и само въпрос на време е кога ще ме подгонят из каналите.

— Това не би ви се харесало.

— Точно такава чувство имам и аз. И тъй, Бърт — рече лорд Икнъм, преминавайки към същността на въпроса, — аз реших, че единственото, което мога да сторя, е да ти предам документа и да ти позволя ти да се грижиш за него.

Албърт Пийсмарч долови странен гъргорещ звук. Той му напомняше за нещо. После изведнъж се сети за какво му напомня. За подготвителните давения на кучето Бенджи, преди да реагира подобаващо на дозата разводнена горчица. Едва след като бе слушал звука в продължение на няколко секунди, до съзнанието му достигна фактът, че източникът е самият той.

— Сам виждаш дяволската хитроумност на замисъла, Бърт. Смотаняците ще бъдат изпързалини. Докато ме преследват из каналите, те всъщност ще гонят на босия цървулите.

— Но, господин И!

Израз, изтъкан от недоверчивост и удивление, се появи на лицето на лорд Икнъм. В този миг той приличаше на баща, разочарован от любимия си син или на чичо от любимия си племенник.

— Бърт! Държиш се странно. Нали няма да ми кажеш, че мъжеството ти изневерява? Че тази проста задача те е накарала да трепнеш? Не, не — рече лорд Икнъм и лицето му се проясни. — Твърде добре те познавам. Нима ние, старите гвардейци, се колебаем, когато ни призоват да служим на любимата татковина? Това е в името на Англия, Бърт, а едва ли е нужно да ти казвам, че Англия очаква от всеки мъж да изпълни своя дълг.

Албърт Пийсмарч, преглъщайки още веднъж, вече съвсем като кучето Бенджи, повдигна процедурен въпрос.

— Но аз не искам да ме преследват из каналите, господин И.

— Не се притеснявай за това. С канализационната страна на въпроса се ангажирам аз. Та откъде, за Бога, ще знаят, че нещото е у

теб?

— Смятате, че няма да открият?

— Няма начин. Да не са ясновидци?

За всеки, наблюдаващ кръглото като погача лице на Албърт Пийсмарч, бе очевидно, че в душата му се води нелека борба. Лорд Икнъм можеше да различи това и с невъоръжено око и с нетърпение очакваше решението на рефера. То дойде след продължителна пауза под формата на четири думи, изречени с нисък дрезгав глас, идващ от отвъдното.

— Много добре, господин И.

— Значи ще го направиш? Великолепно. Чудесно. Отлично. Знаех си, че няма да ме подведеш. Но виж, не би било разумно да ти предам документа тук, където и стените имат очи. Ще ти кажа как ще постъпим. Къде се намира спалнята ти?

— До стаята с посудата.

— На приземния етаж значи. Ще бъда под прозореца ти точно в полунощ. Ще имитирам вика на бял бухал — бял бухал, запомни, не кафяв — и щом ме чуеш да бухам, откряваш леко прозореца и документът преминава от моята ръка в твоята. Ще бъде в обикновен кафяв плик, внимателно запечатан. Пази го с цената на живота си, Бърт.

Видът на Албърт Пийсмарч издаде известно смущение.

— Как тъй с цената на живота?

— Така е думата. Е, май вече всичко е ясно. Трябва просто да си траеш и да си държиш езика зад зъбите. А сега ще се наложи да те оставя. Не бива да ни виждат заедно. Стой! — рече лорд Икнъм. — Какво беше това? Не чу ли тихо изсвирване? Не? Тогава всичко е наред. За миг си помислих, че ония приятели може да спотайват отвън.

Смущението на Албърт Пийсмарч се усили.

— Искате да кажете, че те са тук, господин И? По нашите места?

— С дузини, скъпи приятелю, на цели пълчища. Давтейл Хамър гъмжи от международни шпиони така, както други прелестни местенца гъмжат от листни въшки или оси. Но пък без тях нямаше да е интересно, нали? — рече лорд Икнъм и излезе, оставяйки Албърт Пийсмарч да се взира с изтерзани очи в дъното на халбата си, жертва на силни, противоречиви чувства.

Понго Туисълтън, стига да беше тук, лесно би влязъл в положението му. Той също често бе изпитвал това усещане на потрес, сякаш твърдата земя под краката му се разпада, тъй присъщо на хората, попаднали в обсега на петия граф на Икнъм, когато този чудесен възрастен мъж се захванеше да върши добри дела. И ако се намираще на мястото на Албърт Пийсмарч, Понго също би възприел политиката, която сега се стори най-уместна на почтения иконом.

— Още едно от същото, ако обичате, господин М — каза той и Рупърт Морисън за сетен път се нагърби с мисията на санбернар.

Резултатът бе мигновен. Всъщност думата магически едва ли би била твърде силна. Досега в настоящата хроника само бе намекнато за живителните свойства на домашното пиво в „Брѝмбарът и трънката“. Дойде мигът да му отдадем цялата почит, която заслужава. То докосваше душата. То променяше света. То премина като огън по жилите на Албърт Пийсмарч и го превърна в нов човек. Плахият угрижен Албърт Пийсмарч изчезна в небитието и на негово място вече седеше един Албърт Пийсмарч, изпълнен до козирката с приключенски дух. Човек с установени привички, при нормални условия той би се притеснил от ролята на главен герой в шпионски екшън, в какъвто, изглежда, се превръщаше, но сега, с бушуващите в гърлото му вълни домашно пиво, тя дори му харесваше. „Я ги дайте тука тия мръсни шпиони!“ — така би могло да се изрази цялостното му отношение.

Халбата му тъкмо бе напълнена за четвърти път и той войнствено си казваше, че всеки шпионин, който се опита да се бѝзика с него, би го направил на свой собствен риск, когато вратата на пивницата се отвори и вътре влязоха Джони Пиърс и Козмо Уиздъм.

От пръв поглед се виждаше, че никой от двамата не е в празнично настроение. В главата на Джони се въртяха силни, мъжествени мисли по адрес на едновременния му съученик Норбѝри-Смит, чието държане с Белинда Фарингдън по време на обяда бе твърде сходно с онова на безпѝтен бонвиван от нямото кино, а Козмо мрачно нищеше проблема с писмото, питайки се как то може да бѝде разлъчено от настоящия си притежател, без за момента да вижда никакъв способ за постигане на бленуваната цел. С апатична отнесеност те дадоха поръчката си за две хал би домашно пиво.

Рупърт Морисън поднесе еликсира и със съжаление погледна към телевизионния екран, където с пълна пара вървеше една от ония викторини, специално предназначени за слабоумната аудитория. Д'Арси Стандиш бе напуснал ефира преди десетина минути.

— Изпуснахте филма, господин Пиърс — каза той.

— Филм ли? Какъв филм?

— Онази шпионска история, дето ей сегичка я давах по телевизията. С джентълмена от Външно министерство, който притежава едни важни документи — подхвана господин Морисън, навлизайки с лекота в сюжета, — а шпионите го гонят, за да ги докопат, ама той ги дава на иконома си...

— Гледах го миналата седмица — отсече Джони. — Нищо не струваше. Пълна боза — допълни той, не оставяйки и най-малко съмнение относно преценката си за филма. Толкова много негови сценарии бяха отхвърлени от телевизията, че той се бе превърнал в суров критик на тази медия.

— Напълно съм съгласен с вас, сър — отвърна господин Морисън. Всъщност филмът му бе харесал до немай-къде и той с удоволствие щеше да го изгледа и трети път, но един собственик на странноприемница трябва да потиска личните си чувства и да помни, че клиентът винаги има право. — Много глупаво го бяха измислили. Като че ли някой джентълмен ще вземе да даде важен документ баш на иконома си. Това просто не би могло да се случи.

— О, не би могло, казваш? — намеси се Албърт Пийсмарч, като се изправи малко несигурно от мястото си и изгледа говорещия с мътен, но пламтящ взор.

Само човек с изключително самообладание може да се сдържи да не постави на мястото им хора, дрънкащи невежо по въпроси, с които той случайно бе добре запознат, особено след като току-що бе ударил два литра от домашното пиво на „Бръмбарът и трънката“. Като знаеше, че тримата присъстващи не са международни шпиони — в присъствието на каквито той, естествено, би бил по-прикрит, — Албърт Пийсмарч можеше без угризения да се намеси в дебата и да говори свободно.

— Не би могло, казваш? — каза той. — Това само показва колко много ти разбира главата от тия неща, господин М. А дали ще ти е интересно да узнаеш, че тъкмо тази вечер документ от изключителна

важност ми бе поверен от джентълмен, чието име не ще назова, за да го съхранявам с цената на живота си? При това аз съм иконом, нали? Би трябвало първо да мислите, преди да говорите, господин М. А сега — рече Албърт Пийсмарч с тона на благ чичо, който се отпуска на детско тържество — ще ви изпея „Барабанът на Дрейк“.

И след като го стори, той нахлупи бомбето на главата си и се отправи навън, стъпвайки внимателно, сякаш ходеше по конец.

[1] Според Библията (Книга Съдии Израилеви, 6) „тежка бе ръката на мадиамци... и колчем Израил посее, дойдат мадиамци и нападат на него, и изстребват земните дарове“. — Б.пр. ↑

[2] Злодеят от романите на сър Артър Конан Дойл, вечен враг на Шерлок Холмс. — Б.пр. ↑

[3] Злодей китаец от романите на Сакс Роумър. — Б.пр. ↑

19.

На следващия ден слънцето бе високо в небето, когато Козмо, приближавайки по заобиколен маршрут, тъй като нямаше желание да се натъкне на вуйчо си Реймънд, се озова пред задния вход на Хамър Лодж и влезе в къщата, без да минава през формалността да натиска звънеца. Той гореше от нетърпение да размени две-три думи с Албърт Пийсмарч върху един твърде близък до сърцето му предмет.

По мнението на своя бивш работодател Дж. П. Бутс от „Бутс и Бруър“, фирма за внос и износ, мнение, което той често и на висок глас изказваше, Козмо Уиздъм бе горе-долу толкова полезен за каквато и да било търговска дейност, колкото и един трън в седалищните части. И поддържайки това си мнение, той бе в общи линии прав. Но човек може да бъде пълна скръб във вноса и износа и въпреки това да притежава значителна природна находчивост. Макар и бита карта в очите на Дж. П. Бутс, Козмо бе напълно способен като събере две и две, да си извади определено заключение, което и бе сторил предната вечер. Докато Джони Пиърс и Рупърт Морисън приеха изпълнението на Албърт Пийсмарч за брътвежи на един попрехвърлил мярката иконом, той съумя да чете между редовете на впечатляващата му реч и да разбуди нейния скрит смисъл. Неназованият джентълмен бе лорд Икнъм, а документът — фаталното писмо. За Козмо това бе ясно като бял ден. И сега, докато подтичваше към Хамър Лодж, той не викаше „Ха сега!“ и „Дръж!“, но точно това му беше на езика.

Откри Албърт Пийсмарч в стаичката с приборите, зает с втората си закуска, състояща се от две твърдо сварени яйца и бутилка бира. Икономите като правило обичат да подкрепят силите си с нещичко преди обяд, а в момента на Козмовото пристигане силите на Албърт Пийсмарч се нуждаеха от цялата подкрепа, която можеше да им бъде оказана. Единственият недостатък на домашното пиво на „Бръмбарът и трънката“ е, че стимулиращият му ефект, тъй мощен за известно време, не е дълготраен. Часовете отминават и предизвиканата от него юнашка дързост кучета я яли. Албърт Пийсмарч, който предната вечер

бе излязъл от кръчмата като лъв, тази сутрин влезе в стаичката с приборите като агне, и при това не твърде храбро агне. Грубо би било да се каже, че сърцето му бе слязло в петите, но изразът безспорно отговаряше на същинското положение на нещата. Той целият бе едно кълбо от нерви, склонно да се стряска от всякакви внезапни шумове. Ето защо незабавната му реакция на Козмовото „Добро утро“, изречено току зад гърба му, бе да се задави с твърдо сварено яйце и с безгласен вик да се извиси по посока на тавана.

Облекчението му, когато откри, че гласът не принадлежи на професор Мориарти или на Асо Пика, нямаше граници.

— О, вие ли сте, господин К — изпъшка той и сърцето му, тряснало се в предните зъби, бавно си слезе на мястото.

— Просто реших да се отбия за малко — обясни Козмо. — Моля ви, продължавайте с яйцето, не се притеснявайте.

Албърт Пийсмарч обаче се чувстваше привлечен по-скоро от бирата, отколкото от яйцето. Той я надигна продължително, а в това време Козмо продължи:

— Ама как изпързалахте снощи стария Морисън с тая ваша история за секретния документ — изхихика той весело. — Той повярва на всяка една думичка. Можете ли да си представите? Въобще не се сети, че всичко е просто майтап. — И Козмо избухна в сърдечен смях. Целият му вид показваше колко забавна му се вижда цялата работа.

Последва пауза и през тази пауза, макар и траяла само миг, Албърт Пийсмарч реши да си каже всичко. Той се намираше в онова непосилно душевно състояние, когато човек копнее за някого, с когото да сподели тегнещото върху плещите му бреме, а и господин И положително не би имал нищо против Козмо Уиздъм, детето на полусестрата на неговата съпруга, да бъде посветен в начинанието. Ако Козмо беше все така разкрасен от малките си черни мустачки, той вероятно би се поколебал, но, както видяхме, естетичното чувство на управата на Брикстънския затвор я бе подтикнало незабавно да ги отстрани. Гледайки в неопетненото сега лице на младежа, Албърт Пийсмарч не съзираше никаква пречка да смъкне от гърдите си налегналия сърцето му опасен товар. Та ако не можеш се довериш на сина на жената, която обичаш, на кого тогава?

— Но то не беше, господин К.

— Ъ?

— Не беше майтап.

Ръката на Козмо литна към голото поле, някога декорирани с мустачките му. В мигове на смут той винаги ги сучеше. А че бе слисан и потресен, сега се виждаше и без бинокъл. Той изгледа недоверчиво Албърт Пийсмарч.

— Сега пък се опитвате да изпързаяте *мен*.

— Но моля ви, господин К!

— Да не искате да кажете, че е вярно?

— Всяка думичка.

— Да пукна дано!

— Ето как стана, господин К. Негово благородие ме повика...

— Негово благородие?

— Лорд Икнъм, сър.

— Да не би и той да е замесен?

— Документът, над който бдя, е негов, поверен му бил от шефа на Секретните служби, където членува.

— Лорд Икнъм в Секретните служби?

— Ами че да!

Козмо кимна утвърдително.

— Бога ми, вярно, че беше така. Сега се сетих, че ми е споменавал. Знаете, човек забравя такива неща. Но да чуем цялата история от начало до край.

Когато Албърт Пийсмарч приключи повествованието си, Козмо отново мина през ритуала на засукване на погубения мустак.

— Сега разбирам — изрече той бавно. — Ето как било значи. А сега вие трябва да сърбате попарата.

— Да, сър.

— Струва ми се, че положението ви не е много розово.

Албърт Пийсмарч се съгласи с думите, че точно такова чувство изпитвал и той.

— Доколкото знам, тия международни шпиони не си поплюват.

— Така е, сър.

— Ако подушат, че документът е у вас, най-безобидното нещо, което ще ви сторят, е да пъхат запалени клечки между пръстите на краката ви. — Козмо се замисли. — Слушайте — каза изведнъж, осенен от щастлива идея. — Защо не дадете това писмо на мен?

Албърт Пийсмарч зяпна.

— На вас, сър?

— Това е единственият изход — рече Козмо, разпалвайки се все повече от своето внезапно хрумване. — Поставете се на мястото на тия шпиони. Не след дълго те ще разберат, че документът не е у стария Икнъм, ще започнат да се питат какво е сторил с него и няма да им бъде трудно да се сетят, че сигурно го е дал на някого. Какво ще си кажат те тогава? Ще си кажат: „На кого?“

— Кому — измърмори машинално Албърт Пийсмарч, който си падаше езиков пурист, и леко потрепери от мисълта.

— И много скоро ще си отговорят. Те знаят, че вие с него сте приятели.

— Стари бойни другари. Още от гвардията.

— Именно. За тях ще е съвсем очевидно, че трябва да го е дал на вас в името на стария боен дух.

При последната дума Албърт Пийсмарч сякаш отново чу лорд Икнъм да имитира бял бухал и усети свиване под лъжичката. При все това видът му се пооживи, тъй като цялостната схема започваше неудържимо да го привлича.

— Разбирам какво имате предвид, господин К. Те никога няма да заподозрат, че документът може да е у вас.

— И за сто години не би им щукнало на ума. Та аз почти не познавам стария Икнъм. Нима е вероятно той да повери важни документи на човек, когото едва е виждал? Но каквото и да представляват, у мен те ще са на не по-малко сигурно място, отколкото в Националната банка.

— Това действително е умна идея, господин К.

— Къде е пликът?

— В спалнята ми, сър.

— Първото място, където шпионите ще погледнат. Вървете да го донесете.

Албърт Пийсмарч отиде и го донесе. Но макар Козмо да протегна подканящо ръка, той не побърза да постави плика в нея. Видът му бе на мъж, у когото „искам“ и „не ми стиска“ водят жестока борба помежду си.

— Има само едно нещо, господин К — рече накрая. — Трябва да взема разрешение от негово благородие.

— Какво!

— Не мога да предприема подобна стъпка, без първо да се посъветвам с негово благородие. Ей сегичка ще прескоча до замъка да получа одобрението му. Значи след пет минути ме чакайте отвън — рече Албърт Пийсмарч и посегна към бомбето си.

Понякога в „Бръмбарът и трънката“ става тъй, че някой клиент, поръчал си домашно пиво и вече облизващ устни в очакване, бива уведомен от гласа на съдбата в лицето на Рупърт Морисън, че вече е пил достатъчно и няма да му бъде сервирано. В подобна ситуация злощастният клиент има чувството, че самото слънце е изчезнало от небесния свод, без да остави и следа подире си, и че както в случая с лошите хора, прекъснати в своите действия от американската морска пехота, всичко е мрак, крушение и безнадеждност. Такова чувство обзе сега и Козмо Уиздъм. Непредвидената спънка, възникнала тъкмо когато той вече се поздравяваше с ювелирно спечелената битка, предизвика у него внезапно гадене и световъртеж, които се отразиха и на самото му зрение, тъй че той видя пред себе си двама Албърт Пийсмарч с две кръгли лица да посягат към чифт бомбета.

Нима, запита се отчаяно той, нямаше изход, нямаше някакъв начин да убеди този човек да пренебрегне формалностите?

Начин имаше. Край останките от двете твърдо сварени яйца, които в оня миг на спазъм и душевна тревога му се бяха видели като четири, стоеше една пиперница. Да я сграбчи и да изръси съдържанието ѝ в лицето на Албърт Пийсмарч, бе за Козмо работа за секунда. Сетне, изоставяйки страдалеца на кихащата му съдба, той се юрна навън във волните широки простори, където можеше да бъде сам, а в джоба му лежеше единственото доказателство на света, че не той е авторът на „Време за коктейли“, за който в скоро време, както се надяваше, компанията „Супърба-Луелин“ щеше да бъде напомпана до оферта от двеста хиляди долара.

Но той бе сгрешил фатално в предположението си, че във волните широки простори ще бъде сам. Едва ги бе достигнал, когато един глас на сенилна овца отекна досами лакътя му.

— Добра стига на лунна светлина, горди Уиздъм — проблея същият и завъртайки се около оста си, Козмо съзря стария господин Саксби.

— А, здравейте — отвърна той веднага щом възвърна артикулацията си. — Чудесно утро, а? Слънце и какво ли не. Е, сбогом.

— Нека не произнасяме тази тъжна дума — рече господин Саксби. — Към Хамър Хол ли сте? Ще ви правя компания.

Козмо можеше само да съжалява, че никога не бе изпитвал особен интерес към птиците, тъй като сега му бе предоставена възхитителна възможност да попълни своите познания що се отнася до техните нрави и обичаи. С най-мъчителни подробности господин Саксби осведоми за горските коприварчета, които шпионирал в домовете им, за ливадните бърбрици, които изненадал по време на баня, и ако Козмо бе орнитолог, положително би намерил разговора със стария джентълмен за изключително поучителен и рядко увлекателен. Но за него, както и за повечето от нас, ливадните бърбрици не означаваха твърде много, ето защо, когато най-сетне видя тази древна отломка да закретва нанейдено свои лични дела, той се почувства горедолу по същия начин както при освобождаването си от Брикстънския затвор.

Това се случи във фоайето на родовата крепост на Джони Пиърс и в момента на оттеглянето на господин Саксби Козмо стоеше край едно от удобните, макар и поовехтели кресла, разпръснати тук-таме из него. Нервното напрежение, на което бе подложен напоследък, съчетано с обществото на пристрастения към птиците старец, го бе докарало до състоянието на ударен с мокър парцал, тъй че изминаха няколко минути, преди да осъзнае, че не бива просто да седи така, а трябва да предприеме нещо. Писмото все още бе в джоба му цялоцеленичко. Той го измъкна оттам и махна кафявия плик. Първа и основна точка в дневния ред бе да го подложи на пламъците — не просто да го скъса и хвърли в кошчето за боклук, тъй като парченцата на едно разкъсано писмо винаги могат да бъдат съединени наново.

До креслото му имаше масичка, а на нея — пепелник и кутия кибрит. Той взе кибрита и тъкмо се канеше да драсне клечка, когато долови вълна от екзотичен парфюм, идваща сякаш иззад него, благоухание, подобно на излъчваните от тайнствени жени с воалетки, чието основно занятие е да крадат военноморски договори от правителствените чиновници. Обръщайки се рязко, той съзря госпожа Карлайл и със силни чувства отбеляза, че тя държи в ръка и тъкмо издига над главата си един от онези малки, но ефикасни инструменти, известни като гумени палки. До нея със спокойното изражение на

човек, който знае, че делата му се намират в добри ръце, стоеше нейният съпруг.

Почти мигновено след това покривът се срина и оттам нататък Козмо не знаеше нищо. А както би се изразил по своя саркастичен начин Дж. П. Бутс, той и преди не знаеше особено много.

20.

— Чиста работа, котенце — рече господин Карлайл, оглеждайки със задоволство резултата. — Точно зад ухото е най-правилното място.

— Нямам грешка — каза Гърти.

— Да не е пукнал?

— Надали.

— Е, жив и здрав тогава. Дай тук писмото. А също и палката — добави Ойли припряно.

— Защо?

— Някой идва. Трябва бързо да ги скатаем.

— Мушни си ги в джоба.

— Че да ме пребарат и да ги намерят у мен? Земи се стегни.

— Вярно бе. — Очите на Гърти зашариха из фойето. — Слушай! Що ги не пъкнеш ей в онова там?

Тя имаше предвид псевдоореховия шкаф, наследство от прачичото на Джони Пиърс — същата мебел, която винаги бе трън в окоето на лорд Икнъм. Ойли одобри предложението. Той се юрна натам, дръпна и после тресна едно от чекмеджетата, отупа си ръцете и се върна при съпругата си точно когато на сцената се появи Джони.

Джони беше на път да глътне малко свеж въздух след проведен разговор с леля Брус за новата готвачка, относно чийто кусури, по-нетърпими по нейно мнение дори и от тези на момичето, заемало почетната длъжност допреди две седмици, тя се бе разразила в красноречива тирада, съдържаща поне три цитата от Еклезиаста. Той се намираще в невеселото настроение на човек, комуто е дошло до гуша от леля Брус и от гости срещу заплащане, тъй че видът на един от тях, явно заспал в креслото си, не би го заинтригувал, ако Козмо тъкмо в този миг не се бе свлякъл на пода. Мъж, който приема гости срещу заплащане, може и да не им обръща внимание, докато заемат вертикално положение. Но стане ли то хоризонтално, вече е длъжен да зададе въпроси.

— Какво става тук? — попита той — реплика, която би била поуместна в устата на полицейския сержант Макмърдо, ангажиран понастоящем в беседа с леля Брус по-надолу по коридора. Той бе висял около двацет минути пред вратата на кабинета на Джони в надеждата да получи възможност да умилюстиви дамата на сърцето си.

Гърти услужливо предостави исканата информация.

— Май получи някакъв припадък човекът.

Ойли каза, че и той бил останал с подобно впечатление.

— Ние с мъжа ми тъкмо минавахме оттук на път за стаята си и той изведнъж взе, че се капична. Със стон.

— Беше по-скоро давене, котенце.

— Както кажеш. Може да е било и предсмъртен хрип, разбира се.

Джони смръщи чело. Животът напоследък, мина му през ума, бе просто един низ от гадости. Първо леля Брус с нейните готвачки и Еклезиаст, после Норбъри Смит, с когото никоя почтена жена не бе в безопасност, а сега и този стенещ, давещ се или предсмъртно хриптящ наемател. Дали и на самия Йов^[1], чийто проблеми бяха получили такава широка гласност, някога му се бе налагало да се справя с бедствия от подобен мащаб?

Той извиси глас в изтерзан вик:

— Лельоо!

Леля Брус се появи, следвана от полицаия Макмърдо, чието изражение бе на полицейски сержант, който не се радва на особен напредък.

— Лельо, обади се на доктор Уелш. Кажи му да дойде веднага. Господин Уиздъм е получил припадък или нещо такова. И за Бога, не започвай да ми дълбаеш ушите с това какво би казал библейският ти приятел по повод създалото се положение. Хайде, по-живо!

Макмърдо го гледаше със запотени от възхита очи. Това беше приказка, си каза той. Те така трябва да се говори с противниковия пол. Леля Брус обаче, която не бе на същото мнение, се наежи.

— Няма нужда да ми крещите, мастър Джонатан, а още по-малко да се подигравате със Светото писание. Освен това не съм съгласна с вас, че господин Уиздъм е получил припадък. Вижте го как лежи, с изпружени крака. Моят чичо Тарли страдаше от припадъци, но той се свиваше на кълбо. — Тя се приближи до Козмо, огледа го внимателно

и уверено прокара пръст по тила му. — Този човек — обяви тя, — е ударен с тъп предмет.

— Какво!

— Зад ухото му има цицина колкото орех. С тази работа ще трябва да се занимае полицията — рече леля Брус, поглеждайки хладно към Макмърдо, — доколкото е по силите й. Впрочем имате право, като казвате да повикам доктор Уелш. Веднага ще му се обадя.

И тя се запъти към телефона с достойнството на жена, която не позволява да се разпореждат с нея, но независимо от това се радва да бъде полезна. Дълго преди тя да се скрие от погледите, полицейският сержант Макмърдо вече бе извадил служебния си бележник и наплюнчил молива и се приготви да взема показания.

— Ха! — рече той. — Това хвърля по-различна светлина върху инцидента. Сега ще пристъпя към уточняване на подробностите. Най-главното е да установим кой е отговорен за случилото се.

— Еклезиаст — рече ядно Джони и моливът на полицай Макмърдо подскочи като жив. Доколкото бе по силите на човек с лице като неговото, той доби напрегнат и пронизателен вид. Очите му приковаха Джони.

— Разполагате ли с доказателства в подкрепа на това твърдение, господин Пиърс?

— Не. Беше просто догадка.

— Бих искал да науча адреса на заподозрения.

— Боя се, че не мога да ви помогна.

— Да не би да е непълнолетен закононарушител?

— По-старичък е, бих казал.

Полицаят се замисли.

— Май имате право, сър. След като се сглобят късчетата от мозайката, случилото се очевидно е следното. Този джентълмен е седял тук, дремейки, както му е думата, когато външната врата се отваря и във фоайето влиза Еклезиаст. Да го чукне по темето с тъп предмет, както си е сиял, е било нищо работа.

Ойли се включи мазно в разговора.

— Трудно бих могъл да приема теорията ви за меродавна, господин полицай. Съпругата ми ви каза, че тъкмо минавахме оттук, когато видяхме господин Уиздъм...

— Да се катурва — рече Гърти.

- Именно. С даване.
- Или стон.
- С даване или стон.
- Като че ли нещо му стана изотвътре.
- Точно така. Нали си спомняте, че тя ви го каза.
- Не, не ми е казвала подобно нещо.
- Ами да, каза го на господин Пиърс още преди вие да влезете.

И двамата останахме с впечатлението, че е получил припадък.

- Защо тогава не се е свил на кълбо?
- Тук вече ме затруднявате, сержант.
- И как ще обясните цицината зад ухото му, голяма колкото

орех?

— Обяснението със сигурност е много просто. Ударил си е главата в страничната облегалка на креслото, докато се е...

- Катурвал — рече Гърти.
- Докато се е катурвал. Много по-вероятно е...

Какво беше много по-вероятно той така и не успя да поясни, тъй като в този момент Козмо се размърда, изхриптя и седна. Той се огледа наоколо с онова, което поетът би нарекъл взор обезумял, и рече:

— Къде съм?

— В имението Хамър Хол до Давтейл Хамър в графство Бъркс, сър — информира го сержант Макмърдо и щеше да добави и телефонния номер, ако не го беше забравил. — Най-добре ще е да лежите спокойно и да не се тревожите за нищо. Докторът ще пристигне всеки момент. Получихте нещо като криза или припадък. Ето този джентълмен, господин...

— Карлайл.

— Господин Карлайл тъкмо минавал отгук, придружен от госпожа Карлайл...

При споменаването на това име паметта на Козмо се отприщи със силата на планински поток. Мъглата, обгърнала миналото, се вдигна. Той се изправи, сграбчил с една ръка облегалката на креслото и с показалеца на другата посочи обвиняващо.

— Тя ме халоса!

— Сър?

— Ей тая Карлайл. Халоса ме с палка. Освен това — добави Козмо, опипвайки трескаво джобовете си — тя и проклетият ѝ съпруг

са ми задигнали изключително важен документ. Дръжте ги! Не им давайте да избягат.

Ойли повдигна вежди. Не се усмихна, разбира се, тъй като случаят беше сериозен и едно лекомислено отношение би било неуместно, но тъгълчето на устата му недвусмислено потрепна.

— Ама дайте да се разберем, сержант! Вярно, човекът не е добре, ама това вече... Как може!

Мислите на Джони бяха далеч, за кой ли път отплеснати към онзи обяд. Видял ли беше, или не беше видял Норбъри-Смит да стиска ръката на Белинда Фарингдън? Когато малко преди десерта кракът на Норбъри-Смит срещна неговия под масата, дали крайната цел на този крак не е била обувката на Белинда Фарингдън?

Дочул извисилите се гласове, той най-сетне излезе от своя унес.

— Какъв е проблемът? — побърза да се осведоми.

Сержант Макмърдо го въведе в курса на нещата. Този джентълмен тук, каза той, предявил обвинение срещу онази дама там, че го е халосала по темето с палка. На него самия впрочем това не му изглеждало правдоподобно.

— Все пак имаме насреща си една деликатно сложена госпожа — бе обяснението му.

Тук вече Джони не можеше да сподели неговата гледна точка. В собствените му романи госпожите никога не се изключваха от подозрение само защото били с крехко телосложение. Не веднъж, а цели няколко пъти инспектор Джарвис бе просван безчувствен от блондинки, отговарящи тъкмо на такова описание. Те само го изчакваха да им обърне гръб и после му даваха да се разбере с някое преспание или с дръжката на пищова. Той огледа Гърти с подозрение.

Ойли пръв прозря начина да докаже невинността на своята благоверна.

— Всичко това са врели-некипели бабини деветини — каза той с присъщия си изискан стил, — но нещата могат да се изяснят съвсем фасулски. Ако съпругата ми е фраснала господин Уиздъм с... каква беше думата, която използвахте, сержант?

— Палка, сър.

— Благодаря. Вероятно имате предвид онова, което в моята родина наричаме блекджек. Знаеш ли какво е блекджек, котенце?

— Май съм чувала.

— Много е популярен в неблагонадеждните среди. Та думата ми беше, че ако съпругата ми е ударила господин Уиздъм с подобен инструмент, той би трябвало понастоящем да се намира или у нея или у мен. Вероятно ще се съгласите, че госпожа Карлайл, облечена, както сами виждате, с бермуди и блузка с къс ръкав, трудно би могла да укрие оръжие с каквито и да било размери, тъй че единственото, което ви остава, полицай, е да претърсите мен. Да ме обискирате, нали това беше техническият термин, ха-ха. Е, хайде, сержант, обискирайте ме, ако щете, до кокалите. Ето, виждате ли — рече той, след като ръката на закона гузно изпълни дълга си. — Нищо! Значи връщаме се към първоначалното заключение, че господин Уиздъм е получил припадък.

Полицейски сержант Макмърдо се почеса по тила.

— Но защо не беше свит на кълбо?

— А, тук вече, както казах и преди, ме затруднявате. Без съмнение този джентълмен ще може да ни обясни — каза Ойли, тъй като в същия момент леля Брус се завърна, придружена от доктор Уелш с неговата черна чанта.

[1] Според Библията Господ изпратил на Йов всевъзможни несгоди, за да изпита търпението му. — Б.пр. ↑

21.

Скоро след пристигането на доктор Уелш фоайето се изпразни, подобно на театрален салон след края на представлението. Докторът подкрепи теорията на Ойли, че Козмо по всяка вероятност е ударил главата си в страничната облегалка на креслото, упражни своите целителски умения и подпомогнат от Джони, придружи ранения до стаята му. Господин и госпожа Карлайл, уверени, че ореховият шкаф съхранява добре тяхната тайна, също се качиха в своята. Тъй че когато лорд Икнъм се завърна от разходката си в парка, единственият човек, когото завари, бе полицаят Макмърдо. Той стоеше до креслото и го оглеждаше с професионална задълбоченост. Лорд Икнъм го поздрави с обичайната си сърдечност.

— А, Сирил, стари приятелю. Добро утро и да си жив и здрав, мой славни полицаю. Или — продължи той, като се вгледа малко поотблизо, — може би утрото не е чак толкова добро? Тъй ли ми се струва, или наистина имаш строг, официален вид, сякаш си видял някой да си пасе прасета на общинската мера или да се озърта с чужда гъска под мишница? Да не би вълна от престъпност да се е разразила из тези места?

Полицаят Макмърдо посрещна с радост възможността да сподели с някого, към чийто коефициент на интелигентност хранеше дълбоко уважение. Случаят Уиздъм, както го бе регистрирал в съзнанието си, продължаваше да го озадачава.

— Тъкмо това се опитвам да установя, милорд. Странни неща взеха да се случват в Хамър Хол. Все още не мога да си обясня защо не се беше свил на кълбо.

— Моля? Това, последното, май нещо ми убягна.

— Господин Уиздъм, милорд. Когато получи припадък човек се свива на кълбо.

— А, така ли? Не е лошо да се знае етикецията. Но какво те кара да мислиш, че е получил припадък?

— Така каза докторът. Лежеше на пода с изпружени крака.

— Нима? Ама и тия доктори са едни чешити. Никога не знаеш какво ще им щукне.

— Не ме разбрахте, милорд. На пода лежеше не доктор Уелш, а господин Уиздъм. А господин Карлайл даде показания, че... почакайте, записал съм си в бележника... минутка само... да, ето го... даде показание, че той и госпожа Карлайл тъкмо минавали през фоайето, когато видели господин Уиздъм да се свлича от креслото и да си удря главата в страничната облегалка, предизвиквайки зад ухото си цицина с големината на орех. Решили, че е получил припадък. Но отбележете следното, милорд. Щом дойде в съзнание, господин Уиздъм на свой ред направи изявление, обвинявайки госпожа Карлайл, че го е цапнала по тила с палка.

— Какво!

— Да, милорд. От всичко това е трудно човек да отсее фактите и да си направи някакви заключения. Да беше се свил на кълбо, щях да кажа, че не бива да се вярва особено на думите му, но с тия изпружени крака вече започвам да се питам дали пък няма нещо вярно в тях. От друга страна, възможно ли е една деликатно сложена госпожа да тръгне да тряска...

Той замлъкна и лицето му, допреди секунда наподобяващо това на хрътка по следа, доби изражението на болна от любов овца. Друго деликатно сложено женско създание се бе появило на хоризонта в образа на леля Боус. Тя му хвърли един надменен поглед и се обърна към лорд Икнъм.

— Търсят ви по телефона, милорд. Сър Реймънд Бастабъл от Хамър Лодж. Вече трети път тази сутрин звъни и иска да говори с ваше благородие.

Докато вървеше по коридора към кабинета на Джони, където се намираше телефонът, лорд Икнъм чувстваше пулсиране в слепоочията и лек световъртеж, появяващи се обикновено само след разговор със стария господин Саксби. Разказът на Макмърдо го хвърляше в дълбоко недоумение. След като, по израза на достойния пазител на реда, отсееше фактите, ставаше очевидно, че по една или друга причина госпожа Гърти Карлайл е употребила оная своя палка по темето на Козмо Уиздъм — халосала го е веднъж, както самата тя би казала, — но защо, по дяволите? Защото не е харесвала младежа? В пристъп на момичешка игривост? Или просто за да си запълни времето до обяд?

Като че ли най-добре беше да изхвърли от мислите си този въпрос и да не се опитва да разгадае дълбоките ѝ подбуди. Тия лешояди явно се подчиняваха на свои собствени, никому неизвестни закони.

С пристигането си в светата обител на Джони той вдигна слушалката и подскочи няколко инча нагоре, когато глас, подобен на лъвски рев в час за хранене, му прониза тъпанчето.

— Фредерик! Къде беше досега, мътните да те вземат?

— Просто бях поизлязъл, Бийфи — рече кротко лорд Икнъм. — Да се разходя насам-натам и да се порадвам на слънчицето. Разбрах, че си се опитвал да се свържеш с мен. Какъв е проблемът?

Доколкото можа да установи посредством слушалката, сър Реймънд се давеше.

— Аз ще ти кажа какъв ми е проблемът! Знаеш ли какво прочетох във вестника тази сутрин?

— Струва ми се, че мога да се сетя. Имаше го и снощи във вечерния вестник.

— За „Време за коктейли“? За това, че ония дават сто и петдесет хиляди долара за филмовите права?

— Да. Доста пари.

— Аз най-добре знам колко са много. И всичките отиват в джоба на оня проклет Козмо, освен ако ти не постъпиш като почтен човек, Фредерик.

— Искаш да кажеш, да разпръсна сладост и светлина? Това винаги е било моята цел, Бийфи.

— Тогава, за Бога, дай ми онова негово писмо. То е единственото доказателство, че аз съм написал книгата. Фредерик — каза сър Реймънд, вече с умоляваща нотка в гласа, — в нищо не можеш да ме упрекнеш. Трябва да си чул от Фийби досега, че през последните две седмици държането ми към нея е било... каква беше думата?

— Ангелско.

— Точно така, ангелско. Питай Пийсмарч дали поне веднъж съм ѝ повишил тон. Питай когото щеш.

— Не е необходимо да провеждам анкети, Бийфи. Цял Давтейл Хамър знае, че що се отнася до нея, отношението ти е на човек, отпъждащ мухите от спящата красавица. Няколко души ми казаха, че при лошо осветление са те объркали с рицаря Ланселот.

— Тогава?

— Но дали това щастливо положение на нещата ще трае дълго?

— Разбира се, че ще трае.

— Имам ли твоята дума на мъж и ветеран от оксфордския отбор по ръгби?

— Естествено. Чакай малко. Виждаш ли това тук?

— Съжалявам, Бийфи, кръгзорът ми е ограничен.

— Това е библия и аз съм готов да се закълна върху нея...

— Скъпи приятелю, твоята дума е достатъчна. Но не забравяш ли нещо? Ами политическата ти кариера?

— Майната и на политическата ми кариера! Не ща политическа кариера, искам си сто и петдесетте хиляди долара.

— Добре тогава, Бийфи. Можеш да си отдъхнеш. Парите са твои. Иди доведи Албърт Пийсмарч на телефона.

— *Какво?*

— Дай ми да говоря с него, за да му кажа да ти предаде това писмо. Наложил се да му го оставя на съхранение, тъй като зли хора са по петите ми, а човек никога не знае дали рано или късно американската морска пехота няма да я сварят неподготвена. Позвъни ми пак, когато го намериш. Нямам намерение цял ден да стърча с тая слушалка в ръка.

Лорд Икнъм затвори и се върна във фоайето с надеждата да поднови разговора си с полицаия Макмърдо. Но пазителят на реда бе изчезнал, отправил се може би по своите професионални задължения или — по-вероятно — да продължи ухажването си. Единствената жива душа наоколо бе старият господин Саксби, който седеше в креслото, неотдавна освободено от Козмо. Той изгледа лорд Икнъм с окото на дружески настроен престоял на топло шаран.

— А, Скривънтроп — бяха първите му думи, — колко се радвам, че ви виждам. Да сте виждали Фланъри напоследък?

— Боя се, че не.

— Наистина? И как ви се видя? Добре, надявам се? Нали знаете, той страда малко от ишиас. За пръв път ли сте в Хамър Хол?

— Не, често идвам тук. Кръстник съм на Джони Пиърс.

— И аз навремето имах кръстник, но това беше много отдавна. Хубаво местенце.

— Наистина.

— И има някои хубави нещица. Но не ми харесва оня шкаф от имитация на орех.

— Да, действително дразни окото. Джони се кани да се отърве от него.

— Много разумно от негова страна. Знаете какво казва Фланъри по повод фалшивите антики.

Но, преди лорд Икнъм да успее да научи възгледите на този тайнствен мъж по повдигнатия въпрос, се появи леля Брус.

— Сър Реймънд Бастабъл ви търси по телефона, милорд.

— А, да. Моля да ме извините.

— Разбира се, разбира се. Били ли сте някога — обърна се господин Саксби към леля Брус, след като лорд Икнъм ги напусна — в Йерусалим?

— Не, сър.

— О! Непременно трябва да ми разкажете за това някой път.

Съмнително е дали дори самият Чарли, чичото на госпожица Брус, в апогея на своите знаменити припадъци е могъл да изрази възмущение, по-силно от онова, с което сър Реймънд се впусна във втората част на телефонния си разговор със своя полузет. Посещението му при Албърт Пийсмарч в стаята с приборите, където нещастният страдалец все още кихаше, го бе направило — тук трябва още веднъж да се обърнем за помощ към Роджет и неговия синонимен речник — нещастен, жалък, поразен от скръб, злочест, унил, покрусен и сломен. Не е лесно за човек, който непрестанно киха, да разкаже добре една история, но Албърт Пийсмарч бе разказал своята достатъчно свързано, та сър Реймънд да успее да схване нейната същност, която му се отрази твърде неблагоприятно. Това, рече той на лорд Икнъм, след като в поток от жарки думи изрази мнението си за своя племенник Козмо, е краят.

— Краят — повтори пак, давейки се с думите. — Досега младото влечуго трябва вече да е изгорило писмото. О, проклятие!

Може би в този момент не бе твърде разумно от страна на лорд Икнъм да му каже да не се притеснява, тъй като любезният съвет, съдейки по бълбукащите звуци, дошли откъм Бастабълския край на линията, даде най-лошия възможен ефект. Но той имаше своите сериозни основания да го стори. В ума му като мълния бе просветнал смисълът на необяснимото на пръв поглед поведение на госпожа

Карлайл, „халосала един път“ Козмо Уиздъм със своята палка. Предполагайки, че е била ръководена от празен женски каприз и е треснала младежа просто защото ей тъй и е щукнало в момента, той явно се бе отнесъл към жената несправедливо. Най-солидни делови мотиви бяха довели до появата на оная цицина с големината на орех зад ухото на Козмо.

— Слушай — каза той и се захвана да излага фактите пред своя родственик, до голяма степен възпрепятстван от отказа на последния да си затвори устата.

Когато най-сетне свърши, настъпи няколкосекундна пауза, по време на която сър Реймънд явно се бе заел да си прави гаргара, съдейки по звуковото оформление.

— Искаш да кажеш — рече той, възвръщайки си способността да членоразделя, — че писмото е у оная тъпанар Карлайл?

— Именно. Тъй че сега всичко е наред.

Настъпи нова пауза, в която сър Реймънд, изглежда, береше душа.

— Наред? — произнесе той със странен, нисък, дрезгав глас. — Наред ли каза?

— Точно така. Допускам, че не след дълго той ще те посети в тази връзка, тъй че това, което искам да направя, Бийфи, е да излезеш в градината и да събереш малко жаби. Около половин дузина стигат. За да му ги пуснем във врата — поясни лорд Икнъм. — Спомняш си колко чувствителна кожа има. Значи хвърляме му се отгоре и напъхваме жабите. Ще бъда страшно учуден, ако след като третата или може би четвъртата заиграе рокендрол по гърбината му, у него не се появи пламтящо желание да ти предаде писмото. Преди години, още като дете, едно момче на име Пърси Уилбърфорс ме заплаши; че ако не му дам закуската си, ще ми пусне жаба под ризата. И я получи цифром и словом за три секунди. Аз още тогава се отличавах с непоклатим дух, но, казвам ти, не можех да посрещна подобно изпитание. А ако един Икнъм е отстъпил пред него, то какво остава за някакъв си Карлайл? Прочее, тръгвай, Бийфи, и започвай да събираш. Слагай ги в книжна кесия — завърши лорд Икнъм и се върна във фойето.

Откри господин Саксби да се суети край ореховия шкаф.

— А, Скривънтроп, върнахте ли се вече? Тъкмо оглеждах това нещо. Оказа се, че е дори по-лошо, отколкото си мислех. Направо кошмар, Фланъри би припаднал, ако го види. Намерих някакъв странен предмет в едно от чекмеджетата. Случайно да знаете какво е това?

Лорд Икнъм погледна онова, което държеше старият джентълмен, и подскочи.

— Това е гумена палка.

— Гумена палка, казвате?

— Да.

— За пръв път виждам подобно нещо. За какво се използва?

— Деликатно сложени дами халосват хората с нея.

— Така ли? Страшно интересно. Трябва да разкажа на Фланъри, като го видя. Между другото — продължи господин Саксби — намерих също и едно писмо, адресирано до Бастабъл.

Лорд Икнъм си пое дълбоко дъх, подобно на играч, който е заложил последната си риза на някое число на рулетката и вижда как топчето спира върху него.

— Може ли да го видя? — попита той с леко разтреперан глас. — Благодаря. Да, напълно сте прав. Адресирано е до Бастабъл. Може би е най-добре аз да го взема. Скоро ще се видя с него и ще му го предам. Интересно как се е озовало в този шкаф.

— Едно писмо на Фланъри веднъж се оказа в коледната пуйка.

— Нима? Странни неща стават в тази неспокойна следвоенна епоха. Ето ти хубав урок за стария Фланъри да не яде друг път пуйка. Моля да ме извините — рече лорд Икнъм, — трябва да се обадя по телефона.

Фийби бе тази, която отговори насреща.

— А, здравей, Фийби. Реймънд там ли е?

— Излезе до градината, Фредерик. Да го повикам ли?

— Не, не си прави труда. Просто му предай едно съобщение. Кажу му да спре да събира жаби.

— Да спре какво?

— Да събира жаби.

— Сигурно връзката нещо не е добра. Стори ми се, че каза да предам на Реймънд да спре да събира жаби.

— Точно така.

— Той жаби ли събира?

— Сподели с мен, че има такова намерение.

— Но *защо* ще събира жаби?

— О, кой би могъл да каже? Нали ги знаеш тия ексцентрични адвокати. Може просто да е усетил внезапен порив. Е, довиждане, Фийби. Къде си в момента?

— В кабинета на Реймънд.

— Не забравяй, че Албърт Пийсмарч боготвори килима, върху който си стъпила — рече лорд Икнъм.

Докато оставяше слушалката, той си тананикаше весела мелодийка, тъй като в ума му нямаше и най-малко място за съмнение, че обстоятелствата се стичат по най-благоприятен начин. След като бе прескачало от лешояд на лешояд като алпийска коза, писмото вече се гушеше на сигурно място във вътрешния му джоб и това го караше да се чувства като един милион лири на цяло. След всички тези перипетии той прецени, че е заслужил една спокойна пура и тъкмо я пушеше на алеята отпред, мислейки си колко е приятно да бъде далеч от господин Саксби, когато откри, че не е. Старият джентълмен се тътреше към него, изскочил от някоя дупка в земята.

— А, Скривънтроп.

— Здравейте, Саксби. Тъкмо си мислех колко щеше да е хубаво, ако бяхте тук да ми правите компания.

— Търсех ви, Скривънтроп. Реших, че ще ви бъде интересно да чуете... Воден кос!

— Друго си е да чуеш воден кос.

— Ей там има воден кос. След секунда ще отида да му хвърля едно око. А да, бях започнал да казвам, че може би ще ви бъде интересно да чуете, че оня неподобен орехов шкаф вече го няма.

— Как така го няма?

— Малко, след като излязохте, двама мъже дойдоха и го вдигнаха. Доколкото разбрах, ще го изкарват на някакъв търг.

Лорд Икнъм се сепна. Едно от неговите внезапни вдъхновения го бе осенило.

— На търг, а?

— Тъй ми рекоха. Макар че едва ли някой с всичкия си ще даде за него повече от една или две лири — каза господин Саксби и закрета с бинокъла в ръка да търси своя воден кос.

По правило хората, които старият Саксби освобождаваше от присъствието си биваха обзети от горещи вълни на облекчение, съчетани с твърдата решимост никога вече да не му позволят да ги хванат за канарчетата, но сега лорд Икнъм дори не забеляза неговото оттегляне. Цялото му внимание бе приковано от възникналата пред вътрешния му взор картина: как Бийфи и Гордън Карлайл наддават бясно един срещу друг за псевдоореховия шкаф, та да може изплатената от победителя сума да отиде у Джонатан Туисълтън Пиърс — бедния младеж, който отчаяно се нуждаеше от петстотин лири, за да се ожени за своята Белинда. Като познаваше Бийфи, а също и Гордън Карлайл, техните дълбоки кесии и несъкрусимия им стремеж да сложат ръка върху съдбовното писмо, той беше уверен, че доста повече от пет стотачки ще се стекат към банковата сметка на Джонатан Туисълтън Пиърс.

Макар, естествено, медалът да си имаше и своята обратна страна. За да стигне до този желан завършек, щеше да му се наложи леко да изкриви истината, като подшушне на Бийфи, че писмото е в шкафа, но той бе мъж, който с леко сърце моделираше истината, щом случаят го изискваше. Един алтруист, чиято мисия е да разпръсква сладост и светлина, има правото да си позволява известни волности.

22.

Търгът щеше да се проведе в тържествената зала на селото — уродливо съоръжение от червени тухли, издигнато през осемдесетте години на XIX век от викторианския Пиърс — същият, който бе закупил ореховия шкаф. След обяда на този голям ден лорд Икнъм се оттегли с пурата си в кабинета на своя кръщелник, в стремежа си да избегне стария Саксби, който показваше нарастващо предразположение да се лепи за него, за да си говорят за Фланъри. Ако някъде човек можеше да се чувства в безопасност, то това бе именно тук. Джони бе отпътувал за Лондон с кола, взета под наем от господин Морисън, собственика на „Бръмбарът и трънката“, с цел задушевен разговор с Белинда Фарингдън. Видът му изразяваше мрачна решимост и той възнамеряваше да вземе твърд курс спрямо недоразумението Норбъри-Смит.

В кабинета цареше мирна прохлада. Френските прозорци бяха отворени към терасата, но на челото на седналия там пети граф можеше да се забележи бръчка, сякаш мрачни мисли тревожеха покоя му. И останалият с такова впечатление наблюдател нямаше да сгреша. Той размишляваше за Бийфи Бастабъл, злочестата играчка на съдбата, който — тъй като индивид с неговото богатство и твърдоглавие никога не би допуснал Ойли да го надиграе на предстоящия търг — скоро щеше да се раздели с няколкостотин лири срещу един псевдоорехов шкаф, струващ най-много петдесет шилинга.

Читателят вероятно помни как бърбейки си с Ойли, както си лежеше в хамака, лорд Икнъм бе обърнал особено внимание върху агонията на духа, изживявана от утайките на обществото при появата на американската морска пехота. Сега той чувстваше, че страданията на сър Реймънд, когато отвори шкафа и не намери вътре писмо, ще бъдат дори по-силни. Съществува определен тип мъже, които, колкото и богати да са, имат дълбоко вкоренена вътрешна съпротива срещу раздялата с крупни суми пари за нищо и тъкмо към тая категория на човечеството спадаше изтъкнатият адвокат. Сърцето на лорд Икнъм се

обливаше в сълзи заради лошия късмет на неговия стар приятел. Колко тъжно, казваше си той, че започне ли да разпръсва сладост и светлина, човек тъй често открива, че няма достатъчно за всички и все някой трябва да остане с пръст в устата.

От друга страна, ако нямаше кой да наддава срещу Ойли, изпълнявайки маньовъра, познат на „човека в Холивуд“ като напомпване, мошеникът джентълмен щеше да получи шкафа за около десет шилинга, а това нямаше да придвижи каузата на Джони Пиърс, който се нуждаеше от петстотин лири. Накратко, това бе един от онези случаи, тъй чести в несъвършения ни свят, когато един трябваше да се прецака, а само Бийфи бе на разположение за тази неблагодарна роля. Лорд Икнъм ясно виждаше необходимостта да го жертва за доброто на делото, но това съвсем не го правеше по-щастлив.

За да се откъсне малко от тъжните си мисли, той вдигна тазсутрешния брой на „Дейли Газет“, който Джони бе оставил да се въргала на пода край бюрото му и започна да го преглежда. Това бе вестник, който никога не се бе радвал на особената му възхита и той не се учуди, като не намери нищо, което да го заинтригува на страници първа, втора и трета. Но на четвърта страница интересът му се оживи. Вниманието му бе привлечено от едно от онези огромни заглавия, в които изданието се специализираше.

ПРЯМА, ОТКРОВЕНА, БЕЗСТРАШНА

гласеше то, а по-надолу:

ВРЕМЕ ЗА КОКТЕЙЛИ

ВПЕЧАТЛЯВАЩИЯТ НОВ СЕРИАЛ

ОТ

КОЗМО УИЗДЪМ

Имаше вмъкната също и фотография на Фийбината рожба, цялата шарещи маслинени очички и тънки черни мустачки. Снимката спокойно можеше да бъде на изтъкнат уличен пласьор, задържан за разпит при поредната акция на службата за борба с наркотици.

— Мамка му и прасе! — прошепна лорд Икнъм, заемайки от авторския репертоар на Албърт Пийсмарч. Пелената бе паднала от очите му.

До този миг въобще не му беше хрумвало да разгледа Козмо Уиздъм в светлината на потенциален участник в наддаването за шкафа. За него младежът бе ако не без пукнат грош, то със сигурност без няколкостотин лири. Очевидно трябваше да преразгледа това свое становище. Не че знаеше много за цените, преобладаващи из литературните тържища, но във всички случаи за един сериал, тъй пряк, откровен и безстрашен като „Време за коктейли“, вестник като „Дейли Газет“, правещ повече пари, отколкото би могъл разумно да оползотвори и постоянно търсец възможност да ги разтовари някому, вероятно се бе изръсил с впечатляваща сума. Иначе казано, Козмо, до неотдавна щастлив да изкрънка десет шилинга, колкото да не умре от глад до следващата събота, явно не страдаше от недоимък. Ако в този слънчев следобед задното джобче на панталона му не бе натъпкано до отказ с хрускави банкноти, той, лорд Икнъм, бе готов да си изяде шапката.

Какъв по-щастлив изход тогава от този да използва благоденстващия младеж на мястото на Бийфи?

Едва бе стигнал до това удовлетворително решение, когато, поглеждайки навън през френските прозорци, зърна самия благоденстващ. Той прекосяваше терасата с приведена глава и натежали нозе, сякаш излязъл от картината „Бурлаци на Волга“.

И ако някой имаше всички основания да се нрави в този момент на волжски бурлак, то това бе Козмо Уиздъм. Зад лявото ухо на приведената му глава процъфтяваше огромна буца, изключително болезнена при резки движения, и дори само това стигаше, за да помрачи неговата ведрост. Но много по-тежки от физическото

неразположение бяха умствените терзания, предизвикани от мисълта, че писмото, означаващо всичко за него, сега бе в ръцете на Гордън Карлайл. Тъй че едва ли бе чудно, че откликът му не бе сърдечен, когато чу един глас да вика името му и вдигайки приведената си глава, върна лорд Икнъм да му се усмихва сияйно от прозореца на кабинета.

— Би ли влязъл при мен за малко, ако обичаш, Козмо? Искам да поговорим.

— За какво?

— Не е нещо, за което може да се крещи на селския площад или през терасите. Няма да ти отнеме много време — утеша го лорд Икнъм, докато младият му приятел минаваше през вратата. — Става дума за онова писмо.

Намръщеното лице на Козмо помрачня още повече. Той нямаше желание да говори за „онова писмо“.

— За това ставало дума значи — рече язвително. — Е, губите си времето, защото то не е у мен.

— Да, знам. Господин Карлайл го притежава в момента.

— Да пукне дано!

— Дано. И аз не съм от неговите почитатели. Трябва да спрем тоя човек, Козмо, преди да е започнал да си разиграва коня. Не е нужно да ходиш на врачка, за да се досетиш какво ти готви бъдещето, ако документът остане в негово притежание. Няма да ти остане много от оная холивудска манна небесна, след като той предяви претенциите си, тъй като, ако има човек, който твърдо да вярва в щедрото споделяне на земните блага, това е нашият Карлайл. Той трябва да бъде възпрепятстван, спънат и възпрян.

— Голяма файда от тия приказки — каза Козмо с още по-язвителен тон отпреди. — Как, по дяволите, да го спъна и възпра, да не говорим да възпрепятствам?

Резултатът от краткото резюме, поднесено от лорд Икнъм, накара Козмо да подскочи конвулсивно. А тъй като всяко конвулсивно подскачане кара човек, цапнат наскоро по чайника от нежната палка на жена с крехко телосложение, да се чувства така, сякаш в тази глава е втъкнат нажежен ръжен, той нададе вик на агония като бурлак на Волга, ужилен от оса.

— Знам, знам — рече лорд Икнъм, кимайки съчувствено. — Когато си халосан един път, последствията траят дълго. Като млад мъж

в хода на политическа дискусия в един бар на Трето Авеню в Ню Йорк веднъж и аз бях треснат по темето с оловна кана, попаднала в умелите ръце на един джентълмен на име Мориарти, та трябваше да минат дни, преди да възвърна обичайното си слънчево настроение.

Козмо се звереше насреща му със зинали уста.

— Искате да кажете, че писмото е в оня шкаф?

— Карлайл със сигурност го е оставил там.

— Откъде знаете?

— Имам си свои методи и начини.

— А шкафът се продава на търг?

— Именно.

— Отивам да наддавам!

— Тъкмо това щях да предложа и аз. Ще трябва, естествено, да си готов да наддаваш високо. Карлайл няма да се даде без бой. Но сега, с тоя сериал и всичко останало, пари сигурно не ти липсват, тъй че няколкостотин лири повече или по-малко — бълха те ухапала. Как си с гласа?

— А?

— Кажи „Ми-ми“. Отлично — рече лорд Икнъм. — Като сребърно звънче. Аукционерът ще чува всяка твоя думичка. Тъй че върви, момчето ми. Наддавай, докато ти изхвъркнат очите, и нека небето подкрепи усилията ти.

А сега, помисли си той, когато Козмо хукна навън и далечен вой му подсказа, че младежът отново е кривнал неволно глава, трябваше да открие някакво просто средство, с което да отстрани Бийфи от вихъра на събитията. През този летен следобед тържествената зала на селото не биваше да вижда именития адвокат.

Рядко се случваше лорд Икнъм да дири вдъхновение напразно. Ами да, разбира се, почти тутакси му мина през ума. Това щеше да свърши работа. Колко прости се оказваха неизменно решенията, ако човек само отпусне глава назад, склопи очи и остави малките сиви клетки да се заемат с нещата. Трябваше само да се свърже с Албърт Пийсмарч по телефона, да му каже да заключи Бийфи в зимника и ситуацията щеше да е под контрол.

Тъкмо протягаше ръка към апарата, сияещ, както сияят хората, чийто мозък работи чевръсто, когато същият извънна насреща му с оня

стрякащ маниер, характерен за повечето телефони. Лордът вдигна слушалката.

— Ало?

Беше Фийби. Както винаги гласът ѝ звучеше тревожно.

23.

— О, Фредерик — рече тя, запъхтяна като бял домашен заек, погнат от кучетата.

— Здравей, Фийби, скъпа — каза лорд Икнъм. — Какво има? Струваш ми се нещо разстроена.

Последва кратка пауза, през която тя сякаш обмисляше прилагателното, претегляйки го, както би постъпил Роджет, ако някой му предложеше да го включи в синонимния си речник.

— Виж, може би не точно разстроена. Но вече не знам дали стоя на главата или на краката си.

— Отсей фактите. От коя страна ти се намира таванът?

— Дръж се сериозно, Фредерик. Знаеш какво имам предвид. О, Боже, така се надявам Коси да одобри стъпката, която предприемам. Искам да кажа, не е като да бях момиче. Почти на петдесет съм, Фредерик. Може да му се стори нелепо.

— Да не си се включила в балетната трупа на „Хиподрума“?

— Какви ги говориш?

— Това ли се опитваш да ми кажеш?

— Разбира се, че не. Ще се омъжвам отново.

Слушалката подскочи в дясната ръка на лорд Икнъм, а пурата му — в лявата. Те това беше сензация. Всеки жълт вестник щеше да я изтипоса без колебание на първата си страница.

— Бърт? — възкликна той. — Нима най-сетне Бърт е захвърлил чугунените си задръжки и е проговорил? И ти ще бъдеш лейди Пийсмарч?

— Госпожа Пийсмарч.

— За известно време, да. Но мъж с качества на Бърт просто е обречен рано или късно да получи титла. Моя скъпа Фийби, как само сгрыва сърцето ми тази новина. Няма под слънцето по-предан и верен от Бърт. Знаеш ли какво е казал за него Еклезиаст? Казал е... Не, съжалявам, в момента ми убягва, но беше нещо много ласкаво. Само в

едно трябва да внимаваш — с „Барабана на Дрейк“. Гледай да не го запее по време на сватбената церемония.

— Какво, скъпи?

— Ако като застанете пред олгара и Бърт отвори уста да пее, сръгай го в ребрата.

— Ние ще сключим граждански брак.

— Е. тогава всичко е наред. Там са симпатяги, може дори да му пригласят. Какво мисли Реймънд за предстоящия съюз?

— Все още не сме му казали. Албърт смята, че ще е по-добре първо да си приключи месеца като иконом.

— Много благоразумно. Това би спестило на Бийфи куп неудобства. Винаги е затруднително да се държиш непринудено с икономом си, ако знаеш, че последният е сгоден за сестра ти. Известно напрежение, докато Бърт сервира гарнитурата, би било неизбежно. Но не пропускаме ли някои от встъпителните глави? Хайде, разкажи ми как стана всичко. Бъди пряма, откровена и безстрашна.

— Ами...

— Да?

— Чудя се откъде да започна. Значи бях отишла в стаята с приборите да поговоря с Албърт за бедния малък Бенджи, който, да те зарадвам, вече е много по-добре. Албърт казва, че носът му е съвсем студен.

— Помня, че и навремето в гвардията често му измръзваше.

— Какво, скъпи?

— Нали каза, че носът на Аабърт Пийсмарч бил студен.

— Не, на Бенджи. И тогава се разговорихме и Ачбърт каза нещо, което ме подсети за Реймънд. Не че някога съм забравяла за Реймънд, но думите на Албърт ми напомниха за това, което ти каза оня ден — че му хлопала дъската.

— Аз казах, че *не* му хлопа дъската.

— А, така ли? Пък на мен ми се стори, че каза обратното и ужасно се разтревожих. Сетих се за бедния Джордж Уинстенли. Защото Реймънд се държи толкова странно през последните една-две седмици. Хайде да оставим настрана това, че ми носи цветя и току пита за ревматизма ми, но наистина намирам за необичайно да плува в езерото както си е с дрехите.

— Не думай!

— Видях го от прозореца на спалнята си.

— Според Шекспир, Юлий Цезар също е плувал с дрехите.

— Но не е събирал жаби.

— Виж, тук си права. Човек трудно може да си обясни защо му е на Бийфи да събира жаби. Искрено съм озадачен.

— Трябва да признаеш, че имам всички основания да се тревожа.

— Признавам.

— Всичко това ми се видя тъй тъжно.

— Не се учудвам.

— И просто не можах да се сдържа. Избухнах в сълзи и следващото нещо, което си спомням, е, че Албърт приближава към мен, сграбчва ме за китката и ме разтърсва, та чак свят ми се зави. А после ме притисна към себе си и...

— Обсипа с изгарящи целувки извърнатото ти нагоре лице?

— Да. По-късно ми каза, че сякаш нещо се прекършило в него.

— Често става така. Е, всичко това безкрайно ме радва, Фийби. Постъпила си мъдро, като си свързала съдбата си с тази на Бърт. Инстинктът ти е подсказал, че изборът е добър и знай, че не си сбъркала, като си го послушала. Идеалният съпруг. Къде е Бърт между другото? В стаята с приборите?

— Тъй мисля. Щеше да дава на Бенджи говежди бульон.

— Би ли го повикала на телефона? Искам да поговоря с него.

— Да го поздравя ли?

— Разбира се, това първо. Но има също и един малък делови въпрос, който бих желал да обсъдим. Нищо особено, просто текущи проблеми. А, Бърт — рече лорд Икнъм след минута. — Чух голямата новина. На многая лета, стари друже, и хиляди пожелания за бъдещо щастие. Приятно ми е да науча, че системата Икнъм е отбелязала поредния си успех. Тя рядко търпи провал, ако човек поразклати достатъчно яко, както разбирам, че си сторил. Встъпителното разклащане е всичко. Именно тук трябва да е допуснал грешка Сирил Макмърдо. Е, сега вероятно си на седмото небе и пръскаш рози наляво и надясно от своето бомбе?

— Наистина съм изключително благодарен на щастливата си съдба, господин И.

— Обзалагам се, че е така. Нищо не може да се сравни с това да си женен. Само жененият мъж знае какво е истински живот, както биха

ти казали Браям Йънг^[1] и цар Соломон, ако все още бяха сред нас. А сега бих искал да те попитам нещо. Дали, след като си вече стоден, се чувстваш, както се чувствах навремето аз. Помня, че преливах от неудържима благожелателност, която се простираше върху куцо и сакато без изключение. Искаше ми се да правя добро на всеки срещнат, без оглед на пол и религиозна принадлежност. И с теб ли е така?

— О, да, господин И. Точно тъй се чувствам.

— Великолепно. Защото има една дребна услуга, която бих искал да свършиш за мен. Бъдещата ти съпруга ще бъде ли наблизко през следващите час-два?

— Не мисля, господин И. Тя отиде на оня търг в тържествената зала и не я очаквам да се прибере скоро.

— Отлично. Значи няма да има кой да чуе писъците му.

— Писъци ли чух да казвате, господин И?

— Да, на голямото началство. Искам да го заключиш в зимника, Бърт, и мисля, че доста ще си дере гърлото. Знаеш как мразят някои хора да ги заключват в зимници.

Явно напоследък на лорд Икнъм му беше писано да извлича от ония, с които разговаряше по телефона, хрипове и гъргорения, ако използваме терминологията на семейство Карлайл, макар че за звука, който сега дойде по жицата, един педант би предпочел думата „прегльщане“. Но каквото и да бе правилното му определение, той ясно показваше, че казаното бе направило дълбоко впечатление на Албърт Пийсмарч. А начинът, по който отговори, твърде напомняше за Фийби Уиздъм в някои от по-емоционалните и мигове.

— Да направя какво със сър Реймънд, господин И?

— Да го заключиш в зимника. Впрочем на твоето място не бих го наричал сър Реймънд, след като вече сте, кажи-речи, роднини. Време е да започнеш да мислиш за него като за Рей или Бийфи. Е, това е всичко, Бърт. Действай.

— Ама, господин И!

Лорд Икнъм се намръщи, от което, естествено, нямаше никаква полза, тъй като Пийсмарч не можеше да го види.

— Имаш твърде досадния навик, Бърт, когато те помоля да свършиш най-елементарна услуга, да казваш „Ама, господин И“ — рече малко дръпнато той. — Това е само поза, знам, но бих предпочел да не го правиш. Какво те тревожи?

— Ами въпросът, който ми дойде наум, е...

— Да?

— *Защо* всъщност искате да заключите сър Реймънд в зимника?

Лорд Икнъм цъкна с език.

— Няма значение защо. И двамата знаем, че Секретните служби не могат да дават отчет за всеки ход, който предприемат. Ако сега ти кажа защо и после вземе, че се разчуе поради някоя небрежно изтървана твоя дума, Третата световна война я пиши на прага. А доколкото си спомням, ти каза, че си против Трета световна война.

— Така е, господин И. Това никак не би ми харесало. Ама...

— Отново тази дума!

— Но аз просто исках да попитам как да го направя?

— Скъпи приятелю, съществуват стотици начини да примамим един човек в зимник, пълен с напитки. Кажете му, че би искал да чуеш мнението му за последната доставка бордо. Помолете го да дойде да погледне бурето с пиво, защото ти се е сторило, че започва да прокисва. Елементарно. А и самото затваряне е не по-малко елементарно. Просто се изнизваш, докато е с гръб към теб, и му удриш ключа. Четиригодишно дете би могло да се справи. Тригодишно — поправи се лорд Икнъм. — Дрейк ще го свърши, без да пропусне и един такт на барабана. Тъй че, залавяй се, Бърт, и ми се обади, когато си готов.

Не бяха минали и десет минути, когато телефонът извън. Албърт Пийсмарч заговори с приглушения глас на нервен новак, току-що извършил първото си убийство.

— Всичко е уредено, господин И.

— Човекът в зимника ли е?

— Да, господин И.

— Великолепно! Знаех си, че няма да оплескаш работата. Ние, старите гвардейци, рядко се оплескваме. Е, не беше чак толкова трудно, нали?

— За трудно, не беше...

— Но все пак ти се е отразило — рече съчувствено лорд Икнъм. — Пулсът ти е ускорен, дишането хрипливо, пред очите ти плуват цветни петна. Виж, защо не си полегнеш и не му дръпнеш една хубава дрямка?

Албърт Пийсмарч се прокашля.

— Това, което си мисля аз, господин И, е да взема автобуса до Рединг, а после влака за Лондон и да прекарам там следващите една-две седмици. Бих предпочел да избягвам в непосредствено бъдеще срещите със сър Реймънд.

— Да разбирам ли, че от онова, което си успял да чуеш през затворената врата, ти се е сторил подразнен?

— Да, господин И.

— Чудно защо. Познавам десетки мъже, които биха дали мило и драго да ги заключат в изба с вино. И все пак, без съмнение, си прав. Великото време, което лекува всичко и тъй нататък. Е, в такъв случай довиждане засега, Бърт. Хиляди благодарности. Ще се погрижа вестта за стореното от теб да стигне до съответните инстанции. А ако останеш по-задълго в Лондон, ще те потърся да излезем заедно някоя вечер.

И страшно доволен от себе си, лорд Икнъм остави слушалката и излезе на терасата. Бе стоял там няколко минути, допушвайки пурата си и наслаждавайки се на кроткия летен следобед, когато една кола приближи и спря пред главния вход. Обзет от опасения, че от графството може да са решили да му направят официална визита, той отстъпи боязливо и тъкмо се канеше да потърси убежище, когато вратата на автомобила се отвори и отвътре се появи Барбара Кроу.

[1] Основател на мормонската религия, проповядваща многоженство. — Б.пр. ↑

24.

Лорд Икнъм вероятно щеше да се засегне до смърт, ако някой му кажеше, че при каквито и да било обстоятелства разсъжденията му биха могли да текат в едно русло с тези на Козмо Уиздъм — младеж, чиито интелектуални възможности той презираше дълбоко, но несъмнен остава фактът, че при вида на Барбара Кроу първата му мисъл, както и тази на Козмо, бе, че Реймънд Бастабъл трябва да е бил завършен дръвник, за да остави такава жена да си отиде. В своя спортен костюм с подходяща зелена баретка, тя изглеждаше по-привлекателна от всякога и нищо не можеше да стопли сърцето на лорд Икнъм повече от усмивката, с която отвърна на поздрава му.

— За Бога, Фреди — каза тя, — какво правиш пък ти тук?

— Гостувам на кръщелника си, Джони Пиърс, докато жена ми е в Шотландия. Тя искаше да отида с нея, но аз не се дадох. Тъй че водена от някакво женско предубеждение срещу това да си развявам байрака, както тя се изразява, из Лондон, взе, че ме стовари на главата на Джони. А теб какво те води по тия места?

— Дойдох да уговоря с Козмо Уиздъм едно-две интервюта по телевизията. А освен това Хауард Саксби младши иска да върна Хауард Саксби старши обратно. Бои се да не падне в езерото. Тази къща на кръщелника ти е нещо като странноприемница, нали?

— Да, Джони приема гости срещу заплащане.

— Най-добре да отида да си запазя стая.

— Стаите няма да избягат. Искам да поговоря с теб, Барбара. Да идем да поседнем под ей онова дърво. Като те видях да слизаш от колата — продължи лорд Икнъм, след като я бе настанил в един шезлонг, а самият той отпусна морни телеса в съседния, — у мен се зароди надеждата, че си дошла да видиш Бийфи Бастабъл.

Барбара Кроу се сепна.

— Реймънд? Какво искаш да кажеш? Да не би и той да е тук?

— Не е сред квартирантите на Джони. Нае къщата на отсрещния край на парка. По-късно може да му отидем на гости. Не точно сега,

тъй като случайно знам, че през следващите един-два часа ще е зает, но може би след като се измиеш и отпочинеш от пътя.

Ведрото лице на Барбара изгуби част от ведростта си.

— Малко е неловко.

— Защо?

— Ще си помисли, че му се натрапвам.

— Естествено, че ще си помисли, и толкова по-добре. Това само ще му даде стимула, от който тъй отчаяно се нуждае. „Да ме вземат мътните — ще си каже, — мислех, че съм я изгубил, но щом се лепи така за мен, значи имало още хляб в тая работа.“ Направо ще го накараш да се прероди. А оттук до поставянето на отношенията ви на старата им основа има само една крачка. Защо — попита лорд Икнъм — се смееш по тоя кух, неестествен начин?

— Не намираш ли, че всичко това е смешно?

— Кое по-точно?

— Тая муха, дето, изглежда, ти е влязла в главата, че Реймънд все още го е грижа за мен.

— Мило мое момиче, та той е луд по теб.

— Що за глупости! Та той изобщо не се е мяркал, нито ми се е обаждал или писал, откакто... това се случи.

— Разбира се, че не е. Ти не си даваш сметка какво крехко цвете е душевността на Бийфи. Гледаш го как разпердушинва свидетелите в съда и си казваш: „Хм! Коров мъж!“, и хич не ти минава през ума, че в душата си той е... как се казваха ония неща, дето вехнат?... А, да, теменужки. Хич не ти минава през ума, че в душата си е раним като теменужка. Виж, аз съм друга работа. Моята хватка е желязна. Всеки път, когато милата ми Джейн разваляше годежа, аз я преследвах с брутални заплахи, докато не го възстановеше наново. Бийфи никога не би сторил това. Деликатността е негова втора природа. Щом веднъж си му дала пътя, за него това е означавало, че вече не желаш да имаш нищо общо с него и стискайки зъби от болка, се е отдръпнал. А е трябвало да знае, че няма нищо лошо двама влюбени да се посдърпат. Светът не се свършва от това. Отново този гробовен смях! Сега пък какво ти се вижда забавно?

— Тая твоя дума „посдърпат“.

— Ако не е било посдърпване, какво е било тогава?

— Яростна кавга. Истинско сражение, в кулминацията на което го нарекох надут пуяк.

— Учудвам се, че Бийфи е могъл да се засегне от това. Той би трябвало да знае, че си е надут пуяк.

Барбара Кроу пламна в неочакван гняв.

— Не е вярно! Той е агънце.

— *Какво?*

— Той е най-прекрасният мъж, който някога е съществувал.

— И това е окончателното ти становище?

— Да, Фредерик Алтамон Корнуолис Туисълтън, това е моето окончателно становище.

Лорд Икнъм кимна удовлетворено.

— В такъв случай, както и подозирах, пламъкът на любовта още не е угаснал! Или греша?

— Не грешиш.

— Само една негова думичка и ти ще го последваш до края на света?

— Ще го последвам.

— Е, той не се е запътил натам, поне засега. Скъпа Барбара, това е изключително радващо. Щом от твоя страна нещата стоят по този начин, би трябвало за нула време да уредим всичко за всеобща радост и удовлетворение. Не бях сигурен в твоите чувства. Знаех, разбира се, че Бийфи те обича. Да вземем дори само този негов навик, когато си мисли, че е сам, да заравя лице в дланите си и да стене: „Барбара! О, Барбара!...“

— Той винаги ме наричаше „Писе“.

Лорд Икнъм подскочи.

— Кой, *Бийфи!*

— Да.

— Сигурна ли си?

— Напълно.

— Е, ти си знаеш най-добре. Никога не бих допуснал... В такъв случай, несъмнено е стенел „Писе! Писе!“ Всъщност това няма значение. Важното е, че стенеше. Е, трябва да кажа, че явно всичко си идва на мястото.

— Така ли?

— Че как иначе? Това, което виждам аз, са две разлъчени сърца, които много лесно ще могат да се съединят отново.

— Не толкова лесно, колкото си представяш.

— Къде е пречката?

— Пречката, скъпи мой Фреди, е в това, че той е твърдо решен Фийби да споделя с нас нашето малко гнезденце, а аз съм също толкова твърдо решена, че тая няма да я бъде. Ето ти го препъникамъкът.

— Той е искал Фийби да живее с вас?

— Да. Всичко идва от тая скъперническа жилка у Реймънд. Предполагам, че тя се корени в трудните времена, които е изживял в началото на кариерата си. Знаеш, че докато нещата му потръгнат, е трябвало да трепери над всяко пени. Когато му изтъкнах, че семейният ни живот би текъл много по-гладко, ако отпусне на Фийби една-две хилядарки годишно и ѝ каже да върви да си наеме апартамент в Лондон или вила в Борнмът, или каквото ѝ дойде на ума, той ми отговори, че не би могъл да си го позволи. И, както се казва, от дума на дума се скарахме. Излизал ли си някога от кожата си, Фреди?

— Много рядко. По природа съм уравновесен и хладномислещ.

— Де да можех и аз да кажа същото. Хванат ли ме бесните, съскам и хапя. Той ми навиваше неща от рода на „Нека бъдем практични“ и „Жените не могат да разберат, че мъжът не е фабрика за пари“, докато накрая ми кипна. Та тогава взех, че го нарекох надут пуяк. Да? — рече Барбара хладно. — Защо сега *ти* се хилиш по този кух, неестествен начин?

— Съмнявам се, че това е най-подходящото определение за сребристите трели, които чу. То предполага горчивина и отчаяние, а аз съм всичко друго, но не и огорчен или отчаян. Засмях се мелодично и със заразителна нотка, защото винаги ми е било забавно да гледам как някой се главоболи без нужда, както би се изразил Албърт Пийсмарч.

— Без нужда?

— Абсолютно.

— О, Господи, Фредерик Икнъм! И кой е този Албърт Пийсмарч?

— Близък мой приятел. Би отнело твърде дълго да ти разправя всичко за него, неговата кариера, приключенията му по суша и море, любимата му храна за закуска и тъй нататък. Това, което вероятно най-

вече ще те заинтересува, е, че в най-скоро време той ще се жени за Фийби Уиздъм.

— Какво!

— Решиха го днес следобед. Изразът, който вероятно ти убягва — предположи лорд Икнъм, забелязвайки, че събеседницата му преглъща на сухо, — е „Мамка му и прасе!“ Именно него употребява Бърт Пийсмарч, когато е подвластен на силни чувства.

У Барбара отново се появи дар слово.

— Той се жени за *Фийби*!

— Защо, учудва ли те?

— Е, не са много мъжете, които биха я направили избраница на сърцето си, нали? И кой е този изкукал рицар?

— Икономът на Бийфи. Или по-точно, според онова, което ми каза преди малко по телефона, би трябвало да добавя „бившият“.

— Фийби ще се омъжва за *иконом*?

— Все някой трябва да го прави, иначе породата на икономите ще се заличи. А и Бърт ще бъде осезаема промяна към по-добро в сравнение с покойния Алджернън Уиздъм. Каза ли нещо?

— Казах: „Бързо, Фреди, кърпичката ти!“

— Простуда ли?

— Не, ще плача. Сълзи на радост. О, Фреди!

— Предполагах, че ще ти бъде приятно да го чуеш.

— Да ми е приятно? Та това разрешава всичко!

— Небесата обикновено се разведряват, когато един Икнъм се намеси с характерния си такт и деликатност.

— Да не искаш да кажеш, че ти си го изработил?

— Една случайна моя забележка, отправена към Фийби в смисъл, че Албърт Пийсмарч боготвори земята под краката ѝ, може и да е оказала известно съществено влияние.

— Фреди, ще те целуна.

— Нищо не би ми доставило по-голямо удоволствие, но ако погледнеш зад гърба си, ще видиш, че всеки момент Хауард Саксби старши ще стане част от нашата компания. Това често се случва по тия места. Каквито и да са недостатъците на Хамър Хол, едно не можем да му отречем — тук човек никога не може да почувства недостиг от Хауард Саксби старши. Вече се чудех къде се е дянал. Рядко лишава хората от присъствието си за толкова дълго. Здравейте, Саксби.

— А, Скривънтроп.

— Една цигара?

— Не, благодаря — рече господин Саксби, изваждайки от джоба си чифт игли и кълбо прежда. — Предпочитам да поплета. Започнал съм едно пуловерче за малкия си внук. Амбициозен замисъл, но все нещо ще излезе.

— Само така. Между другото Барбара Кроу е тук.

— И аз това гледам. Просто изключително. Тъкмо си казвах, докато идвах насам: „Тая жена е същинска Барбара Кроу.“ Сега разбирам откъде идва приликата. Какво правиш тук, Барбара?

— Дойдох да те прибера вкъщи, младежо.

— Не ща да си ходя.

— Хауард младши нареди.

— Е, в такъв случай няма как. Кога пристигна?

— Преди десетина минути.

— Съжалявам, че не съм бил тук да те посрещна. Бях на един търг в селото. Трябваше да дойдете, Скривънтроп. Оня шкаф...

Лорд Икнъм рипна в шезлонга.

— Колко дадоха?

— Ако може да не ми джафкате така — рече господин Саксби малко свадливо. — Ето, че заради вас пропуснах бримка. Та бях почнал да разказвам за търга... Беше нещо удивително. Ти често си ме упрекувала, Барбара — продължи старият джентълмен, — за моята ексцентричност и може да си била донякъде права, тъй като и други са ми го казвали. Но истинската ексцентричност в пълния смисъл на думата вирее и процъфтява единствено в Давтейл Хамър. Трябва да започна с това — ще ми простите, Скривънтроп, че се разпространявам по тема, която вече познавате, — че до неотдавна в този дом се нахождаше шкаф от имитация на орех, който бе смърт за окото и струваше в най-добрия случай две-три лири. Той беше включен в търга, за който говоря, и представете си изумлението ми...

— Колко дадоха? — рече лорд Икнъм.

Господин Саксби го погледна хладно.

— И представете си изумлението ми, когато, след като няколко не по-малко кошмарни предмета бяха изложени и стигнаха цени от по няколко шилинга, въпросният шкаф бе изкаран на подиума и аз чух един глас да казва: „Петдесет лири“.

— Ха!

— Бих предпочел да не казвате „Ха!“ по такъв рязък начин. Пропуснах още една бримка. Това бе гласът на оня американец, дето е отседнал в Хамър Хол. Доколкото си спомням, името му е Карстеърс.

— Карлайл.

— Така ли? Фланъри познава един Карлайл. Вероятно сте го чували да говори за него. Изключително интересен живот, изпълнен с прелюбопитни прекеждия, Фланъри казва, че веднъж дори бил ухапан от заек.

— Не думайте.

— Фланъри ме увери, че е истина. Ангорски. Нахвърлил му се и впил зъби в китката му, докато човекът му предлагал морков.

— Трябва да е бил на диета — рече лорд Икнъм и господин Саксби се съгласи, че сигурно е било така.

— Но не бива да се оставяме да бъдем объркани и подведени — продължи той. — Не ухапаният Карлайл изрече онова „Петдесет лири“, а другият, дето е отседнал в Хамър Хол и който не ми се е хвалил да е бил хапан от заек. Та той каза „Петдесет лири“ и аз още не можех да си възстановя дишането от почуда, когато друг глас произнесе „Сто“. Това бе същият този младеж, Барбара, който идва онзи ден в офиса — келешът, на когото ме прати да се извинявам. Макар че защо трябваше да му се извиня... Впрочем как му беше името? Май съм го забравил.

— Козмо Уиздъм.

— А, да. Свързан по някакъв начин с киноиндустрията. Е, та той рече „Сто лири“!

— Та за да обобщим с две думи... — намеси се лорд Икнъм.

Господин Саксби никога нищо не казваше с две думи.

— Не можех да повярвам на ушите си. Трябва още веднъж да подчертая, че на тоя уродлив шкаф и пет лири щяха да са му много. Човек понякога среща шкаф от имитация на орех, който изглежда щогоде сносно. Има дори някои доста добри образци, стига да знаеш къде да ги потърсиш. Но в конкретния случай за подобно оправдание не можеше да става и дума. И все пак ония двама ексцентрици продължаваха упорито да наддават един срещу друг и сигурно нямаше да спрат до второ пришествие, ако една неочаквана намеса не им бе

попречила. Не съм сигурен, дали някой от вас познава сестрата на Бастабъл?

— Да, продължавайте. И двамата я познаваме добре. Фийби Уиздъм е полусестра на жената на Фреди.

— Така ли? И кой е Фреди?

— Ето това е Фреди.

— О, нима? Между другото Уиздъм ли каза?

— Да.

— Може би роднина на келеша?

— Пада му се майка.

— А, сега разбирам всичко. Тя го е спасявала от самия него.

— Какво е правила?

— Възпирала го е да си хвърли парите за един мебел, който всеки нормален човек по-скоро би умрял, отколкото да сложи в дома си. Защото, когато наддаването стигна до определена точка...

— До каква точка? — попита лорд Икнъм.

— ... тази жена, обляна в сълзи, се приближи до келеша, съпроводена от местния полицаи, и след като, доколкото разбрах от държането ѝ, известно време безрезултатно се опитва с увещания и майчинско влияние да го накара да спре да се прави на безподобно магаре, лале знак на полицаия да го отведе, което той и стори. Тъй че шкафът остана за Карстеърс.

— Срецу каква сума? — попита лорд Икнъм.

— Е — каза господин Саксби, като се изправи, — сега май ще отида да си взема един душ. Целият се изпотих в оная претъпкана зала. Нямаше никакво проветрение.

— Ей! — извика лорд Икнъм.

— Извикахте ли ме? — обърна се господин Саксби.

— Колко плати Карлайл за шкафа?

— А, не ви ли казах? — учуди се старчето. — Трябва да съм пропуснал. Петстотин лири.

Той затътри крака към къщата, а лорд Икнъм пое въздух в дълбока въздишка на удовлетворение. Барбара Кроу му хвърли изпитателен поглед.

— Защо толкова се интересуваш от тоя шкаф, Фреди?

— Беше на кръщелника ми, който отчаяно се нуждаеше от петстотин лири. Сега вече ги има.

— Наистина ли не е струвал нищо?

— Строго погледнато, да.

— Тогава защо Козмо Уиздъм и онзи другият са наддавали стръвно за него?

— Това е дълга история.

— Твоите истории никога не са прекалено дълги.

— За Бога, сякаш чувам племенницата си Валери. Тя веднъж ми каза същото, макар и с доста по-неприятен тон. Беше ме заварила в замъка Бландингс да играя от най-благородни подбуди, разбира се, — ролята на сър Родерик Глосъп. Разправял ли съм ти някога?

— Не. И можеш да спестиш тези спомени от недостойното си минало. Точно сега искам да чуя за ореховия шкаф. И недей да се щураш от тема на тема като стария Саксби.

— Разбирам. Каквото на сърцето, това и на езика, както рекох оня ден на кръщелника си Джони.

— Именно.

— Слушай тогава.

Историята, както той бе предупредил, действително беше дълга, но затова пък обсеби изцяло вниманието на публиката му. Нямаше никаква проява на разсеяност от страна на Барбара Кроу, която да обезсърчи усърдния разказвач. При всеки следващ завой и обрат на заплетената фабула очите ѝ се кокореха все по-заплашително. Няколко секунди след края на повествованието тя остана безмълвна, а когато най-сетне заговори, го стори с много чувство.

— Мамка му и прасе! — рече.

— Очаквах да кажеш това — отвърна лорд Икнъм. — Между другото не бива да забравям да попитам Албърт Пийсмарч за значението на израза. Какво прасе? И защо мамка му? Познавах един човек, който в афектирано състояние казваше „Бабината ти трънкина!“, което звучи не по-малко озадачително. Но сега не е време да се вдаваме в подобни разсъждения. Предчувствах, че ще реагираш бурно на разказа ми, тъй като, естествено, разкритието е сензационно. Да не би да ти прилоша?

— Не, не ми е прилошало, но мисля, че имам право на едно изпъшкване. Само като си помисля, че Мечо е могъл да напише тази книга.

Лорд Икнъм изцъка с език.

— Не ме ли слушаш? Казах ти, че авторът на „Време за коктейли“ е Реймънд Бастабъл.

— Аз го наричах Мечо.

— Мечо?

— Да.

— Ама че отвратително! И той ти е викал Писе?

— Да.

— Ще повърна. Това още веднъж доказва, че едната половина от човечеството и понятие си няма за това как живее другата. Е, не след дълго отново ще имаш възможността да го наричаш по този мерзък начин. Разбира се, в случай, че онова, което ти казах, не е попарило любовта ти.

— За какво говориш?

— Много хора се отдръпват ужасени от „Време за коктейли“. Взemi епископа например. Или Фийби. А по думите на Бийфи същото са сторили и петдесет и седем издатели, преди накрая да успее да я пробута при „Томкинс“. Не накърнява ли любовта ти към него фактът, че е способен да напише подобно нещо?

— Ни най-малко. Ако изобщо нещо може да укрепи чувствата ми към Бийфи, както ти го наричаш...

— По-добре от Мечо.

— ... то това е откритието, че сто и петдесет хиляди долара му идват на тепсия от филмирането на първото нещо, което е написал през живота си. Боже мой! Помисли само какво ще получи за следващата си книга.

— Смяташ ли, че ще има такава?

— Разбира се. Аз ще се погрижа за това. Ще го накарам да зареже адвокатството — бездруго винаги ме е било яд, че се е захванал с тая професия — и да се отдаде изцяло на своето творчество. Ще живеем в провинцията, където ще може да диша приличен въздух, вместо да си съсипва дробовете, като кисне по цял ден из разни спарени съдилища. Влизал ли си някога в Олд Бейли?

— Случвало се е.

— Че там въздуха с нож да го режеш. Сигурна съм, че го правят на филийки и после го продават като отрова за плъхове. А като се установим извън града, той всеки ден ще играе голф и ще намали теглото си. Последния път, като го видях, беше нашишкавял ужасно.

— Не е твърде строен.

— Ще оправим тая работа — рече Барбара сурово. — Знаеш ли кога за пръв път видях Реймънд? Бях на десет години и един от моите чичовци ме заведе да гледам мача между Оксфорд и Кеймбридж. Той беше там и изглеждаше като гръцки бог. След играта чичо ме запозна с него, аз му взех автограф и още в този ден и час се влюбих. Господи, колко беше прекрасен!

— Възнамеряваш да го струговаш, докато отново стане оня Бийфи отпреди трийсет години?

— Е, може би не чак дотам, но една част от тази излишно солидна фигура със сигурност ще трябва да се стопи. А сега — рече Барбара, като се изправи от шезлонга — мисля да последвам похвалния пример на нашия господин Саксби и да взема един душ. Може би трябва да потърся кръщелника ти Джони и си спазаря една стаичка?

— Той замина за Лондон. Ще водиш преговорите със старата му бавачка. Най-добре да те придружа, докато минеш през чистилицето. С нея шега не бива.

Дори във вида на лорд Икнъм да прозираше известна доза самодоволство, когато, след като бе превел Барбара Кроу през заставата на леля Брус, се завърна под сянката на дървото, само един твърде строг съдник не би се съгласил, че това самодоволство бе заслужено и оправдано. Той бе потеглил към Давтейл Хамър с намерението да пръска сладост и светлина сред обитателите на тази уединена райска градина и ги бе ръсил невъздържано не на едно, а на цели няколко места, подобно на сеяч, размахал пълната си с благодатни зърна десница. Благодарение на неговите усилия Барбара щеше да си върне своя Мечо, а Бийфи да получи своето Писе плюс цялата прелестна сума от холивудските рогове на изобилието. Джони си получаваше петстотинте лири, Албърт — любимата Фийби, а вероятно, преди да мине много време, и Сирил щеше да стисне в прегръдките си своята леля Брус. Вярно, тъкмо в този момент господин и госпожа Карлайл сигурно изпитваха известен недостиг на сладост и светлина, но както вече бе изтъкнато, от тази стока рядко има достатъчно за всички. Без съмнение, след като първата болезнена тръпка премине, те щяха да намерят утеха в мисълта, че парите не са

всичко и че ако небето ни изпраща разочарования от този род, то е, за да ни обогати духовно.

Беше изминал може би половин час, когато размишленията му бяха прекъснати от появата на Джони Пиърс, който бе върнал наетата кола в „Бръмбарът и трънката“ и сега се прибираше пеша. Развеселен, лорд Икнъм забеляза мрачните му черти. Скоро, както Барбара се бе изразила, щеше да оправи тая работа.

— Здравсти, Джони.

— Здравей, чичо Фред.

— Върна се вече?

— Върнах се.

— Наред ли е всичко?

— Какво да ти кажа, и да, и не.

Лорд Икнъм се намръщи. Вече имахме възможност да се спрем върху неодобрението, което изпитваше към навика на кръщелника си да говори с недомлъвки.

— Какво означава, „и да, и не“? Уреди ли нещата с Бъни?

— О, да. Ще се женим другата седмица. Граждански брак.

— Индустрията на гражданските бракове явно напоследък върви с пълни обороти. И, предполагам, се питаш какви плодове ще пожънеш от съжителството й под един покрив с леля Брус?

— Да, това е, което ме тревожи.

— Вече можеш да забравиш тревогите си, мило мое момче. Знаеш ли какво стана на търга днес следобед? Шкафът ти се продаде за петстотин лири.

Джони се срина в шезлонга, където до неотдавна бе седяла Барбара.

— Какво! — успя да промълви. — Будалкаш ме.

— Ни най-малко. Това е било последното предложение — петстотин лири. Първи път, втори път, трети път, чук — продадено на господин Гордън Карлайл. Тъй че сега не ти остава нищо друго, освен да отидеш при леля Брус... Но защо — прекъсна излиянието си лорд Икнъм, взирайки се с удивление в своя кръщелник — не подскачаш като младо яре? Е, вероятно ще ти е трудно да го сториш, както си седнал в шезлонга, но поне би могъл да извърнеш благодарен поглед към небето и вън от себе си от възторг да извикаш три пъти „ура“.

Трябваше да мине известно време, преди Джони да успее да отговори.

— Ще ти кажа защо не викам три пъти ура — рече най-сетне той и се засмя по начин, който лорд Икнъм веднага разпозна като кух и неестествен. — Тоя търг беше всъщност благотворителна разпродажба на викария и аз с удоволствие дарих шкафа за нея, тъй като вече не можех да го гледам. Нито едно пени от петте стотачки няма да влезе в джоба ми. Сигурно ще ги използват за поправка на отоплителната инсталация на църквата, която, както разбирам — тук от гърдите му се изтръгна втори кух, неестествен смях — се нуждае от нов парен котел.

25.

Бодър и свеж след банята, господин Саксби излезе навън в прохладната вечер и закрета през парка. Беше решил засега да остави настрана пуловера на внука си — плетката можеше и да почака спокойните часове след вечеря, — а вместо това да се разтъпче до Хамър Лодж и да разкаже на своя приятел Бастабъл за разпродажбата. Беше убеден, че това ще го заинтригува. Макар по всяка вероятност Бастабъл никога да не бе виждал шкафа, в чиято безподобна уродливост се съдържаше цялата есенция на историята, той не се съмняваше, че ще успее да му го опише достатъчно нагледно, та да го накара да се почувства съпричастен към цялата драма.

Когато стигна до къщата и натисна звънеца на входната врата, резултат не последва. Икономът явно бе дезертирал от поста си и понастоящем се наливаше в „Бръмбарът и трънката“ или играеше някъде голф. Но подобни препятствия никога не бяха възпирали господин Саксби. Той бутна вратата и установявайки, че не е заключена, влезе вътре и изблея с пълен глас:

— Бастабъл! Ба-а-астабъл!

И някъде отдалеч долетя ответен зов. Той като че ли извираше от самите недра на къщата, сякаш стопанинът се намираще в зимника. Много странно, каза си господин Саксби. Какво ще прави Бастабъл долу в зимника? И незабавно в ума му изникна очевидният отговор. Човекът наглеждаше виното си. Един мъж на място обича своето вино и няма нищо по-естествено от това от време на време да слиза да го наглежда.

— Бастабъл — рече той, стигайки пред вратата на зимника.

— Кой е? — запита приглушен глас отвътре.

— Саксби.

— Слава Богу! Пусни ме да изляза!

— Какво?

— Пусни ме *навън*.

— Но защо не излезеш сам?

- Вратата е заключена.
- Отключи я.
- Ключът е от твоята страна.
- Вярно бе!
- Ами завърти го, човече, завърти го!

Господин Саксби го завъртя и на бял свят се появи един оцъклен, безумен образ, при вида на който Албърт Пийсмарч, стига да присъстваше, разбира се, положително би го втресло като от маларичен пристъп. Лорд Икнъм бе споменал за мъже, които с радост биха приели да ги заключат в изба, пълна с вино. Сър Реймънд Бастабъл явно не принадлежеше към тази прослойка весели гуляйджии. Той бе, както Гордън Карлайл се беше изразил веднъж по адрес на благоверната си съпруга, бесен.

— Къде е Пийсмарч? — попита, шарейки наоколо с кръвясал взор.

- Кой?
- Пийсмарч.
- Не мисля, че го познавам. От нашите ли е?

Сър Реймънд продължаваше да мята гръмовержни погледи наляво и надясно, сякаш очакваше нещо да се пръкне изпод земята. Но тъй като липсващият член на персонала му така и не се материализира, накрая впи очи в стария Саксби.

- Как влезе?
- През вратата.
- Той ли ти отвори?
- Кой това?

Сър Реймънд опита друг подход.

— Не видя ли един дребен шишкав нехранимайко с лице като кашкавалена пита?

- Нямам подобни спомени. Кой е този?
- Моят иконом Пийсмарч. Искам да го удуша.
- Наистина? И защо?
- Заключи ме в проклетия зимник.

— Заключил те е в зимника? — изблея господин Саксби, припчайки подир събеседника си, който, пръхтейки под напора на неудържими чувства, крачеше към своя кабинет. — Сигурен ли си?

— Сигурен съм, и още как — отвърна сър Реймънд, като се стовари в едно кресло и посегна към лулата си. — Стоях там с часове, без нищо за пушене. Аааах! — рече той, бълвайки гъст облак дим.

Тютюнът почти безотказно отпуска нервите, стига човек да му даде малко време. Сортът, употребяван от сър Реймънд обаче, явно не бързаше да прояви благотворното си въздействие. Той вече бе свършил първата лула и тъпчеше втора, а огънят в очите му все така не гаснеше и от носа му час по час излизаха емоционални пръхтения, подобни на топовни изстрели. С глас, който би бил по-мелодичен, ако не беше се драл цял следобед, той обрисуваше в най-дребни и мъчителни подробности плановете, които си бе съставил за разправа с Албърт Пийсмарч, стига съдбата да благоволи да ги срещне отново.

— Ще го душа много бавно с голи ръце — говореше адвокатът, наслаждавайки се на думите, сякаш бяха отлежал френски коняк. — Ще го ритам, докато мине целия през гадното си бомбе. Ще му изтръгна главата из корен. Да ме подмами той мене в зимника да съм видел последната доставка бордо. И като влязох малко по-навътре, взе, че щукна говедото и ми удари ключа.

Това бе кратка история, предадена с прости слова, но тя заплени господин Саксби от самото начало. Той нададе своеобразно остро квакане, заимствано вероятно от някоя позната патица.

— Просто изумително. За пръв път чувам иконом да заключи жив човек в зимник. Някога, преди много години, познавах един, който гледаше екзотични рибки, но това — рече господин Саксби, който, стига да се понапънеше, можеше да разсъждава трезво, — разбира се, не е съвсем същото. Знаеш ли какво си мисля, Бастабъл? Знаеш ли до какво убеждение стигам след събитията в Давтейл Хамър напоследък? Че тук във въздуха има нещо, което поражда ексцентричност. Човек я среща на всяка крачка. Да вземем например търга днес следобед.

Споменаването на търга посипа сол върху и без това смъдящата рана на сър Реймънд и за сетен път го хвърли в страстен копнеж да докопа врата на Албърт Пийсмарч. Но любопитството надделя.

— Какво стана? — попита пресипнало той.

Господин Саксби навлезе в повествованието си с обиграната лекота на човек, който дори в „Демостен“, където породата му изобилстваше, минаваше за най-видния клубен досадник. Членове, способни да изслушат, без да трепнат, разказите на сър Родерик Глосъп

за неговите откачени пациенти или анекдотите на господин Лукас-Гор за Хенри Джеймс, изпадаха в трепет и отчаяние, щом Хауард Саксби старши отвореше уста.

И тъй, той започна с думите:

— Трябва да започна с думите, че в Хамър Хол, където, както знаеш, понастоящем пребивавам, макар че синът ми настоява да се върна у дома, тъй че скоро ще трябва да си тръгна, за което, уверявам те, ще съжалявам, понеже освен чудесната ти компания, Бастабъл, тук намирам и истинска съкровищница от птичи видове, а за един орнитолог като мен това е извор на дълбоко задоволство...

— Давай по същество — изръмжа сър Реймънд.

Господин Саксби го изгледа изненадано. Той смяташе, че тъкмо това и прави.

— В Хамър Хол, както бях започнал да ти казвам, има — или по-скоро имаше — един шкаф от имитация на орех, притежание на моя домакин господин Пиърс... Познаваш ли господин Пиърс?

— Бегло.

— Е, този шкаф стоеше в преддверието точно срещу входната врата. Подчертавам това, тъй като беше невъзможно на влизане и излизане взорът да избегне този кошмар, което ми причини немалко тежки мигове. Искам добре да ме разбереш, Бастабъл, че тоя мерзък шкаф не струваше пет пари, тъй като в това е сърцевината и смисълът на моята история. Днес следобед разбрах, че е бил включен в разпродажба на пазар, организиран в тържествената зала на селото, и изпитах неописуемо облекчение, тъй като просто не мога да ти предам с думи ефекта, който видът на този отблъскващ предмет причинява на едно чувствително око. Той беше...

— Знам всичко за шкафа — скастри го сър Реймънд. — Давай по същество.

— Как само ме припираш, драги. И в клуба са същите като теб, кой знае защо. Е, та на пазара дойде ред и на въпросния шкаф и представи си моето изумление, когато чух Карлайл — не онзи, дето е бил ухапан от ангорски заек, а другият, дето е отседнал в имението — да предлага петдесет лири. И това беше само началото. В следващия миг един келеш на име Козмо Уиздъм, когото едва ли познаваш, извика сто. Нататък продължи в същия дух. За един шкаф, който, отново подчертавам, не струва и пукнат грош. Разбираш ли сега защо твърдя,

че въздухът в Давтейл Хамър поражда ексцентричност? Добре ли си, Бастабъл?

Сър Реймънд не беше добре и не смогна да потисне надигналия се в гърдите му стон. От насоката, която взимаше сюжетът, започваше да му се струва, че в неговата кулминация любимият му племенник ще да е спечелил шкафа, а това означаваше край на всичко.

— Давай по същество — рече мрачно той.

— Ама и ти с това твое същество. Чакай, мисля, че разбирам причината. Интересно ти е час по-скоро да разбереш как е свършило всичко. Е, винаги съм смятал, че една хубава история само губи, ако човек я разкаже надве-натри, но щом толкова държиш да я съкратя, онова, което се случи накрая, беше, че тъкмо когато Карлайл качи на петстотин лири, майката на келеша, подпомогната от селския полицаи, го отстрани от сцената и уродливата мебел бе продадена на Карлайл за упоменатата сума.

Сър Реймънд с облекчение изпусна струя дим. Всичко беше... е, може би не съвсем наред, но във всеки случай много по-наред, отколкото би могло да бъде. Той познаваше Гордън Карлайл като човек, който си има своята цена. Без съмнение тази цена щеше да бъде солена, но за да си подсигури писмото на Козмо, той бе готов да плаща солено.

— Значи шкафът остана за Карлайл?

— Нали вече ти казах. Но като ми задаваш този въпрос, сякаш това е най-важното, оставам с впечатлението, че целият смисъл на историята ти е убягнал. Без значение е кой от двамата чешити е получил шкафа. Изключителното в случая е, че те наддаваха с по цели стотачки за един пълен боклук. И това още веднъж потвърждава факта, който току-що изтъкнах и на Барбара...

Сър Реймънд подскочи като ужилен и лулата изпадна от устата му сред дъжд от искри. Господин Саксби го изгледа и поклати глава.

— Ето как стават пожарите — рече укорително той.

— Барбара Кроу?

— Макар че доколкото знам, скаутите го правят и с търкане на две сухи клечки. Винаги съм се чудил как успяват. От къде на къде две клечки, само като ги потъркаш...

— Барбара Кроу е тук?

— Във всеки случай беше, когато отидох да си взема душ. Видя ми се, че изглежда твърде добре.

Докато сър Реймънд се навеждаше за лулата си, в гърдта му оживяваха странни чувства — най-вече ликуване, а също така и нежност. Можеше да има само една причина Барбара Кроу да пристигне в Давтейл Хамър. Тя бе дошла да се види с него, да се помъчи да изглади противоречията. Тя бе предприела онова, което хората наричат първа стъпка и той бе трогнат до дън душа, че тази тъй горда жена прави подобен жест. И старата любов, държана тъй дълго скрита от очите на света, сякаш заключена от Албърт Пийсмарч в някой зимник, отведнъж изскочи съвсем като нова и цялата земя, макар и тъпкана от хора като Гордън Карлайл и племенникът Козмо, в миг му се стори едно очарователно местенце.

И тази странна нежност се усилваше. Сега той виждаше колко много е грешил с упоритото си настояване Фийби да споделя техния дом. Естествено, че една младоженка не би желала никой да смуцава семейния ѝ уют, а най-малко някой като неговата сестра Фийби. С леко примигване той взе твърдото решение, че дори това да му струва две хиляди лири годишно, както Барбара бе споменала, тя ще бъде сама с него в малкото им семейно гнездо.

Тъкмо си бе дал този възхитителен обет, когато откъм терасата влезе лорд Икнъм и се спря, смутен за миг при вида на господин Саксби. Беше дошъл да поговори на четири очи със сър Реймънд, а в държането на възрастния джентълмен нямаше нищо, което да подсказва, че не възнамерява да остане закотвен и през следващите няколко часа.

Но лордът умееше да съобразява светкавично. Имаше начини прилепчивият старец да бъде отстранен и сега му бе необходима само секунда, за да избере онзи от тях, за когото бе сигурен, че няма да го подведе.

— А, Саксби, ето къде сте били — рече той. — Тъкмо ви търсех, Фланъри иска да ви види.

— Фланъри? — изблея заинтригувано господин Саксби. — Той тук ли е?

— Току-що пристигна.

— Защо не го доведохте?

— Каза, че искал да говорите по лична работа.

— Трябва да е нещо във връзка с ония акции от „Обединен каучук“.

Сър Реймънд, който междувременно съзерцаваше в ума си малки семейни гнезда, излезе от своя унес.

— Кой е Фланъри?

— Работи на борсата. Грижи се за моите капиталовложения.

— И те не биха могли да бъдат в по-сигурни ръце — рече лорд Икнъм с лека тръпка на удовлетворение при мисълта, че мъглата вече се е разпръснала и той знае кой е Фланъри. — На ваше място не бих го карал да чака. Бийфи — продължи той, след като господин Саксби се устреми навън със забележителна за годините си чевръстина, — идвам при теб с новини, които, освен ако не съм в дълбоко заблуждение, ще те накарат да заприпкаш из къщата и прилежащите околности като младо агне напролет. Но преди да навляза в подробности — каза той, повдигайки любопитно вежда, — бих искал, стига това да не те засяга, да направя една лека забележка по повод външността ти. Възможно е само да ми се струва, но ми се виждаш по-прашен от обикновено. Въргалял ли си се в нещо или по принцип си имаш паяжини в косата?

Облак помрачи слънчевото настроение на сър Реймънд. Напомнянето, че е принуден да дели една и съща планета с Албърт Пийсмарч, накара по страните му да избият морави петна.

— И ти щеше да имаш паяжини в косата, ако беше киснал цял следобед в зимника — каза разгорещено той. — Случайно да знаеш къде е Пийсмарч?

— Неотдавна побъбрихме по телефона и той ми каза, че ще отскочи за една-две седмици в Лондон, вероятно при сестра си, която има къща в Ийст Дълич. Учуди ме това внезапно заминаване. Нали отношенията ви не са се обтегнавали?

Сър Реймънд изсумтя тежко.

— Заклучи ме в зимника, ако това наричаш обтегнати отношения.

Лорд Икнъм изглеждаше потресен, както би бил всеки друг на негово място при подобно невероятно съобщение.

— Заклучил те е в зимника?!

— Да, при виното. Ако Саксби не беше дошъл да ме пусне, щях още да съм вътре. Казвам ти, тоя човек е луд за връзване.

— Виж, колкото до това, не съм съвсем сигурен. Допускам, че поведението му е било своеобразно, но смятам, че мога да вникна в постъпката му. Поради сполетялото го този следобед особено щастие, Албърт Пийсмарч не е съвсем на себе си. Той е търсел отдушник за превъзбудения си дух и чувствайки, че трябва да стори нещо, за да изрази себе си, е избрал този необичаен начин. Докато ти или аз при подобни обстоятелства ще отворим бутилка шампанско или ще тръгнем да раздаваме дребни монети на децата, ето че Пийсмарч те е заключил в зимника. Всичко зависи от това как възприемаш нещата. Той несъмнено е мислел, че ти, както и той самият, ще се смееш до сълзи на това малко забавно премеждие.

— Е, сбъркал е — рече сър Реймънд, все още лъхтейки тежко. — Ако Пийсмарч беше тук и можех да го докопам, щях да му откъсна крайниците един по един и после да играя хоро върху останките му.

Лорд Икнъм кимна.

— Да, мога да видя нещата и откъм твоята страна. Е, щом го срещна, ще му кажа, че не ти е станало приятно, и ти положително ще получиш писмо с извинение, тъй като Албърт Пийсмарч е злато човек. Но нека не пилеем ценни минути в приказки за Албърт Пийсмарч, тъй като има други, много по-важни въпроси, очакващи нашето внимание. Пригответи се за изненада, Бийфи. Барбара Кроу е тук.

— Не е изненада.

— Как, знаеш вече?

— Саксби ми каза.

— И какви стъпки смяташ да предприемеш?

— Ще ѝ кажа, че съм един глупак.

— Че тя не го ли знае?

— И ще се ожения за нея, стига все още да ме иска.

— Искате и още как. Личеше си дори само по това как всеки път, щом споменех името ти, заравяше лице в длани и мълвеше: „Мечо! Мечо!“

— Така ли? — запита развълнувано сър Реймънд.

— Със съкрушен глас — увери го лорд Икнъм.

— Знаеш какъв беше проблемът при нас — рече сър Реймънд, махайки една паяжина от лявата си вежда. — Тя не искаше Фийби да живее с нас.

— Напълно естествено.

— Да, сега вече и аз го разбирам. Ще ѝ отпусна две хиляди лири годишно и ще ѝ кажа да върви някъде да си наеме апартамент.

— Много зряло и великодушно решение.

— А може пък да се съгласи и за хиляда и петстотин, а? — рече с надежда в гласа сър Реймънд.

Лорд Икнъм обмисли въпроса.

— На твое място, Бийфи, не бих се тревожил за това, преди да му дойде времето. Откъде знаеш, може пък дотогава и Фийби да се омъжи.

Сър Реймънд зейна.

— Фийби?

— Да.

— Моята сестра Фийби?

— И по-странни неща са ставали.

За секунда изглеждаше, че сър Реймънд се кани да отвърне: „Кажи поне едно“, но той се задоволи само да изпръхти и да махне от очите си поредната паяжина. Лорд Икнъм го изучаваше съсредоточено, преценявайки дали моментът е подходящ да разкрие на адвоката романист, че му предстои да се сроди със семейство Пийсмарч от Ийст Дълич. Накрая реши да се въздържа. Само един изключително мек и сговорчив човек може да запази самообладание при новината, че не след дълго сестра му за добро или за зло ще съчетае съдбата си със собствения му иконом, който при това неотдавна го е заключил в мазето. За лорд Икнъм изглеждаше много вероятно, че щом бъде известен за предстоящия брачен съюз, сър Реймънд Бастабъл ще последва стъпките на чичото на леля Брус Чарли, и ще получи припадък. Затова се прехвърли на друга една тема, върху която след онзи кратък разговор с Джони Пиърс бе съсредоточен мощният му интелект.

— Е, скъпи приятелю, нямаш представа колко се радвам, че всичко отново се намества между теб и Барбара — рече той. — Няма по-скъпа гледка за мен от тази на две сърца, единени след раздяла, независимо дали е пролет или друг годишен сезон. Благословена да е таз разлъка, що прави срещата по-сладка, както е казал поетът. Но щом си решил да се жениш за Барбара, Бийфи, има едно нещо, с което ще трябва да се съобразиш и което може да ти дойде малко изневиделица. Ще трябва да си готов да започнеш работа върху следващата си книга.

— Какво!

— Ами как иначе.

— Но аз не мога.

— Ще се наложи. Ако си въобразяваш, че можеш да напишеш роман и да го продадеш за сто и петдесет хиляди долара, а после да се ожениш за литературна агентка и тя да не те кара да си седнеш на задните части и да се залавяш за следващия, значи печално недооценяваш решимостта и жаждата за успех на литературните агенти. Няма да имаш и минута покой, докато не вземеш перото в ръка.

Долната челюст на сър Реймънд се отпусна до крайния си предел. Той се взря в своето бъдеще и остана попарен от онова, което видя.

— Но аз не мога, казвам ти! Едва не умрях, докато свърша това „Време за коктейли“. Нямах представа какво означава да изблъскаш с кървава пот една от тия проклети книги от първата до последната страница. За някой, дете му е свикнал, може и нищо да не е, но за човек като мен... По-скоро бих предпочел да ме късат парче по парче с нажежени клещи.

Лорд Икнъм кимна.

— Допусках, че ще изразиш подобно становище. Но виждам един начин да преодолеем затруднението. Някога да си чувал за Дюма?

— Кой?

— Александър Дюма. „Тримата мускетари“, „Граф Монте Кристо“.

— А, Дюма. Разбира се. Кой не е чел Дюма?

— Тук грешиш. Хората само си мислят, че го четат. Това, което всъщност държат в ръцете си, е продукцията на неговия екип от чевръсти помощници. Положението му не се е различавало много от твоето. Искал е парите, но му е било дълбоко противно да се напруга. Ето защо поверил грубата работа — писането на своите книги — на други.

В посърналия поглед на сър Реймънд светна лъч на надежда. Заля го вълна на облекчение също както когато бе чул от дълбините на зимника звънкия глас на господин Саксби. В душата му сякаш беше пристигнала американската морска пехота.

— Искаш да кажеш, че мога да хвана някой друг за тоя пъклен труд?

— Именно. И има ли някой по-подходящ за целта от моя кръщелник Джони Пиърс?

— Ами разбира се! Той е писател, нали?

— И то от години.

— Дали ще приеме?

— С най-голяма охота. И той като Дюма има нужда от пари. Петдесет на петдесет би било справедлива сделка, струва ми се?

— Да, звучи разумно.

— И, естествено, той ще трябва да получи нещо в аванс. Също както в адвокатските среди, нали? Петстотин лири се очертава като подходяща цифра. Просто иди до бюрото си, Бийфи, и напиши чек за тази сума.

Сър Реймънд се облещи.

— Искаш да му дам петстотин лири?

— Като аванс срещу авторските права.

— Не давам никакви петстотин лири.

— Тогава аз, от своя страна, няма да ти дам писмото на младия Козмо. Май пропуснах да ти спомена, Бийфи, че малко след като Карлайл го остави там, аз го намерих и го прибрах. Сега е в джоба ми — рече лорд Икнъм, като го извади. — И — добави той, забелязвайки, че събеседникът му се размърдва в креслото си и като че ли се готви за скок — ако смяташ да се хвърлиш отгоре ми, да ме халосаш един път и да ми го измъкнеш, нека те осведомя, че имам някои основни познания по джиу-джицу, напълно достатъчни, за да ми позволят да те вържа на фльонга, от която после ще ти трябва часове, за да се измъкнеш. Петстотин лири, Бийфи, платими на Джонатан Туисълтън Пиърс.

Настъпи тишина, продължила колкото човек бавно да произнесе „Джонатан Туисълтън Пиърс“ десет или може би дванайсет пъти. После сър Реймънд се надигна. Цялостният му облик не преливаше от възторг. Помолен да го окачества, Роджет би се спрял на примирен, покорен на съдбата си, или може би сдал багажа (жарг.), а когато той заговори, стана ясно, че е направил своя избор.

— Как се пише Пиърс? — попита. — П-и-ъ-р-с или П-и-а-р-с?

Върху тревата вече лягаха дълги сенки, когато граф Икнъм закрачи обратно през парка към Хамър Хол, понесъл в джоба си чека, който щеше да разклати сватбените камбани за Белинда Фарингдън и кръщелника му Джони Пиърс, за леля Брус и сержант Сирил

Макмърдо — освен, разбира се, ако всички те не сключеха граждански брак, в който случай камбани нямаше да има. Беше един от онези безупречни дни, които се падат от три до пет пъти на едно английско лято. Залязващото слънце пръскаше пурпур по водите на езерото, на запад небесата пламтяха в зелено и златно, а някаква птичка, вероятно близка дружка на господин Саксби, извиваше вечерните си трели, преди да зарови човка във възглавницата.

Всичко тънеше в мир и кротко спокойствие, което навеждаше лорд Икнъм на мисълта колко чудесно би било сега да е в Лондон.

Провинциалният живот започваше леко да му додява. Имаше си своите добри страни, разбира се, но скуката... еднообразието... дългите дни, в които нищо не се случва... Онова, от което се нуждаеше, за да се поободри, бе една нощ из развлекателната част на метрополията, в компанията на сроден по душа приятел.

Но не и неговият племенник Понго. Напоследък той за нищо не ставаше. Семейният живот го бе превърнал в трезвен гражданин, с идеи и възжеления в пълен разрез с тези на един мъж, който обича вечерите му да бъдат оживени. „Домашар“ бе думата, която дойде на езика му при мисълта за Понго Туисълтън и за миг, обръщайки поглед назад към дните, когато само едно телефонно обаждане бе достатъчно, за да изкара племенника му навън с гръм и трясък, лорд Икнъм усети леко носталгично боцване по лъжичката.

Но не след дълго лицето му грейна в обичайната си жизнерадост. Беше си спомнил, че в малкото червено тефтерче в своята стая има записан адреса на Албърт Пийсмарч.

Какво по-приятно от това да отскочи до Чатсуърт, Мейфкинг Роуд, Ийст Дълич, да буха като бял бухал, да каже на Бърт Пийсмарч да нахлупи бомбето си, което после да оставят на гардероба на някой шумен ресторант, за да се хвърлят заедно в бляскавия нощен живот на Лондон?

Който, той бе убеден в това, имаше какво да предложи на двама млади момци, пресни-пресни от провинцията.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.